

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

8. kos.

V LJUBLJANI, dne 26. januarja 1935.

Letnik VI.

VSEBINA:

59. Zakon o sodnem nepravdnem postopku za kraljevino Jugoslavijo (nepravdni postopnik).

Zakoni in kraljevske uredbe.

59.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,

objavljamo vsem in vsakomur, da sta

senat kraljevine Jugoslavije,

sklican z ukazom z dne 19. oktobra 1933 na redno za-

sedanje za dan 20. oktobra 1933, v svoji 24. redni seji,

ki jo je imel dne 2. julija 1934 v Beogradu, in

narodna skupščina kraljevine Jugoslavije,

sklicana z ukazom z dne 19. oktobra 1933 na redno za-

sedanje za dan 20. oktobra 1933, v svoji 49. redni seji,

ki jo je imela dne 7. julija 1934 v Beogradu, sklenila

in da smo Mi potrdili in proglašamo

zakon

o sodnem nepravdnem postopku za kralje- vino Jugoslavijo (nepravdni postopnik),*

ki se glasi:

PRVI DEL.

Občne določbe.

Postopek po službeni dolžnosti.

§ 1.

V nepravdnih pravnih stvareh morajo postopati sodišča bodisi po službeni dolžnosti ali pa na predlog strank samó, kadar in kolikor jim to zakon odreja.

§ 2.

(¹) Pri razpravljanju in odločanju nepravdnih pravnih stvari se mora ravnati sodišče ne samo po občnih

* Službene novine kraljevine Jugoslavije z dne 1. avgusta 1934, št. 175/XLV/434.

določbah, od katerih izpolnitve zavisita veljavnost postopka in sodna odločba, marveč mora po službeni dolžnosti tudi skrbeti za osebe, ki so pod posebno zaščito zakona, in tudi za varstvo drugih oseb, kadar zakon to odreja.

(²) Zlasti mora sodišče:

1. paziti, da ne prestopi mejá svoje pristojnosti; če pa spozna, da ni pristojno, mora po okolišnih odstopiti stvar pristojnemu oblastvu ali pa napotiti stranko nanj, če mu je znano;

2. ne sme dopuščati, da bi opravljale pravne posle osebe, katerim je po zakonu potreben zastopnik, brez svojih zakonitih zastopnikov;

3. mora natančno preizkusiti in, če treba, obdržati pri spisih pooblastila in druge listine o pooblastitvi oseb, ki ne nastopajo v svojem imenu;

4. mora paziti, da se ne sklene pravni posel brez osebe, katere zaslišba ali privolitev sta za veljavnost tega posla potrebni;

5. mora po službeni dolžnosti ovedeti vse okoliščine in razmere, ki vplivajo na sodno odločbo; v ta namen sme zasliševati stranke, priče in druge osebe, ki utegnejo dati pojasnila, po potrebi tudi izvedence, in pribaviti na drug primeren način podatke in listine, s katerimi bi se stvar pojasnila;

6. mora upoštevati tudi tista dejstva in okoliščine, ki jih stranke niso navedle, ki jih je pa na drug način zvedelo, zlasti pa tudi prejšnje razprave pred sodiščem v isti stvari;

7. mora poskrbeti, če napoti stranke na pravdo ali na upravni postopek (§ 10.), da se dá, kjer je to potrebno, do završetka pravde, odnosno upravnega postopka varnost ali da ostane stanje dotlej neizpremenjeno;

8. mora vsako odločbo, s katero prošnjo zavrača, obrazložiti, druge odločbe pa samo, kolikor je to po razmerah poedinega primera potrebno;

9. mora odrejati, kolikor mu je po službeni dolžnosti skrbeti za to, da se posel kar najhitreje dokonča, zadostne roke strankam in njihovim zakonitim zastopnikom za izvršitev njim danih nalogov, in uporabljati, če naloga v danem roku ne izvrše, potrebna prisilna sredstva (§ 19.);

10. mora uporabljati vso opreznost, da zavaruje koristi strank; vendar ne sme prošnji zbog nevažnih obličnosti in neznatnih nedostatkov zavračati, marveč se

mora v takem primeru ravnati po predpisih § 184. grajanskega pravnega postopnika;

11. si mora pri napravljanju [odst. (2) § 155.] ali odobranju pogodb ali pri sprejemanju izjav poslednje volje na zapisnik prizadevati, da se v listini volja in namera strank jasno izrazita in da ne bo razloga za nesporazum o pravnih nasledkih tega, kar je dogovorjeno ali izjavljeno; paziti mora, da se izpolni oblika, potrebna za veljavnost pogodbe ali izjave poslednje volje, kakor tudi, da se sestavijo listine tako popolno in jasno, da se po možnosti izogne vsak spor.

Realna podsodnost.

§ 3.

Oprava vseh sodnih dejanj, vezanih na kakšno telesno stvar (realna podsodnost), kakršna so zlasti ogledi, izvidi izvedencev, popisi imovine, cenitve, dražbe, uvedba upraviteljev, spada v pristojnost sreskega sodišča, v čigar območju ta stvar leži, kolikor ni glede poedinih dejanj ali poedinih postopkov odrejeno drugače.

Javni notarji kot sodni poverjeniki.

§ 4.

Sodišče sme naročiti javnemu notarju, če je to v korist strank, naj opravi v nepravdnih pravnih stvareh kot sodni poverjenik določena sodna dejanja, ki ne zavise od predhodne sodne odločbe.

Udeleženci.

§ 5.

V nepravdnem postopku je udeleženec, kogar se sodna odločba neposredno dostaja, ali ki ostvarja svoj pravni interes s tem, da zahteva, naj izda sodišče neko odločbo.

Predlogi in prošnje (vloge).

§ 6.

(1) Kolikor posebne določbe ne odrejajo drugače, se smejo podajati predlogi in prošnje v nepravdnem postopku pri sreskih sodiščih pismeno ali pa ustno na zapisnik.

(2) Pri zbornih sodiščih se morajo vlagati predlogi in prošnje praviloma pismeno; izjemno se sprejemajo tudi pri teh sodiščih predlogi in prošnje ustno na zapisnik, če je za to kaj ozira vrednih razlogov.

(3) Vloge morajo biti spisane v službenem jeziku. Priloge v tujem jeziku je treba predložiti v overovljenem prevodu. V ostalem se uporabljajo ustrezno tudi tu predpisi §§ 175. do 177. in §§ 180. do 186. grajanskega pravnega postopnika.

Zastopanje po odvetniku.

§ 7.

V nepravdnem postopku ni obvezno, jemati si odvetnika. Vendar sme sodišče stranko, ki pogosto vlaga nerazumljive, pogresne ali nedopustne vloge, napotiti, naj vlaga svoje predloge in prošnje po odvetniku ali javnem notarju, če jih je kaj na sedežu sodišča (§ 3. zakona o javnih notarjih).

Vročanje.

§ 8.

(1) V nepravdnih pravnih stvareh se vrši vročanje po službeni dolžnosti vobče na način, kakor to predpisuje grajanski pravni postopnik; v roke pa se vroča samo, kadar to zakon posebej odreja ali kadar sodišče smatra, da je treba zbog priloženih izvirnih listin ali iz drugega razloga večje opreznosti.

(2) Če se postopa po § 311. grajanskega pravnega postopnika, oklica ni objavljati v novinah, če bi bili objavljeni stroški nesorazmerni vrednosti predmeta. Namesto tega se nabiže oklic na oglasno desko tistih občin, v katerih je taka objava po naravi dotičnega primera potrebna, ali pa se objavi oklic v teh občinah na drug običajni način.

Ferialne stvari.

§ 9.

(1) V nepravdnem postopku so ferialne stvari:

1. stvari zemljiške knjige, rudniške knjige ter knjige železnic in javnih kanalov;
2. stvari trgovinskega in zadružnega registra;
3. varstvene in skrbstvene stvari;
4. postopek za razveljavitev listin;
5. postopek o predlogu za dovolitev zasilne poti in za popravo mej;
6. overovitve.

(2) Starešina sodišča sme razen stvari, naštetih v odstavku (1), v poedinih primerih proglasiti za ferialne stvari tudi druge stvari, o katerih je treba hitro odločiti. Njegovo odredbo ni moči izpodbijati s pravnim sredstvom.

Predhodna vprašanja.

§ 10.

(1) Če zavisi odločitev v nepravdni stvari od ugotovitve pravice ali pravnega razmerja (predhodno vprašanje), je treba to ugotovitev, kolikor posebne določbe ne predpisujejo drugače, tudi če je ta pravica ali to razmerje med strankama sporno, napraviti v nepravdnem postopku; toda ta ugotovitev ima pravni učinek samo v tem postopku.

(2) Če zavisi odločitev o predhodnem vprašanju od ugotovitve spornih dejstev, napoti lahko sodišče na predlog ali po službeni dolžnosti stranke radi ugotovitve pravice ali pravnega razmerja na pravdo ali po okolnostih na upravni postopek.

Ocenjanje dokazov.

§ 11.

Kolikor ne odreja ta zakon drugače, je treba pri ocenjanju dokazov in posledkov celotnega postopka ustrezno uporabljati predpise § 368. grajanskega pravnega postopnika neglede na to, ali so dobljeni ti posledki ali niso neposredno pred sodnikom, ki izda odločbo.

Pravna sredstva.

§ 12.

(1) Kolikor ni v tem zakonu odrejeno drugače, sme vložiti vsak udeleženec, ki ni zadovoljen z odločbo sodišča prve stopnje, rekurz (pritožbo) na okrožno ali

apelacijsko sodišče, kakor je pač izdalo odločbo v prvi stopnji sresko ali okrožno sodišče.

(²) V rekurzu je dopustno navajati tudi nova dejstva in se sklicevati na nove dokaze.

(³) O priliki rekurza sme sodišče prve stopnje svojo izpodbijano odločbo izpremeniti ali preklicati, če se s tem ne kršijo pravice drugih oseb, ki so s to odločbo ustanovljene.

(⁴) Če sodišče prve stopnje spozna, da svojo odločbo ne more izpremeniti ali preklicati, pošlje rekurz s spisi vred sodišču druge stopnje v odločitev.

§ 13.

(¹) Rekurz se vloži pri sodišču prve stopnje v 15 dneh od dne, ko se je vročila odločba, ki se izpodbija. Prvostopno sodišče pa mora predložiti sodišču druge stopnje tudi zakesneli rekurz, če ga ni samo uvažilo [odst. (²) § 12.].

(²) Ocení sodišča druge stopnje je prepuščeno, iz važnih razlogov upoštevati rekurz, vložen po preteku roka, če se dá izpodbijana odločba brez škode za koga drugega izpremeniti.

§ 14.

(¹) Odločbe sodišča v nepravdnem postopku se smejo takoj izvršiti, kolikor zakon ne odreja drugače ali kolikor sodišče ne spozna, da je treba počakati, dokler ne izteče rekurzni rok.

(²) Če je rekurz vložen, ne sme sodišče prve stopnje svojo odločbo izvršiti, dokler ni rekurz rešen. Samó če je nevarnost, da bi se zbog takega odlaganja izvršitev izpodbijane odločbe preprečila ali znatno otežila, sme sodišče v primerih, ko je to potrebno radi zaščite oseb, ki so pod posebno zaščito zakona, odrediti po službeni dolžnosti, drugače pa na udeleženčev predlog, česar je radi zavarovanja treba.

§ 15.

(¹) Zoper odločbo sodišča druge stopnje je dopusten rekurz na kasacijsko sodišče samó, če je sodišče druge stopnje odločbo sodišča prve stopnje izpremenilo ali razveljavilo ali pa če je odločba sodišča druge stopnje, s katero je bila odločba sodišča prve stopnje potrjena, v bistveni točki očitno nasprotna zakonu ali spisom ali če se je storila ničnost.

(²) Zoper odločbe sodišča druge stopnje o stroških vobče in o pristojbinah izvedencev ali prič ni nadaljnega pravnega sredstva.

(³) Objestno vlaganje rekurzov se kaznuje po predpisih grajanskega pravnega postopnika (§ 268. grpp.).

§ 16.

Sodišče prve stopnje sme predložiti, če misli, da bi utegnila iz odločbe sodišča druge stopnje nastati nenadomestna škoda za osebo, ki je pod posebno zaščito zakona, spise po službeni dolžnosti kasacijskemu sodišču v odločitev [odstavek (¹) § 15.], če ni zoper odločbo sodišča druge stopnje zastopnik te osebe vložil rekurza v predpisanem roku.

§ 17.

(¹) Rekurzi zoper odločbe drugostopnega sodišča se vlagajo v 15 dneh pri sodišču prve stopnje, ki predloži

pravočasno vložene rekurze s spisi vred kasacijskemu sodišču po sodišču druge stopnje.

(²) Zakesnele rekurze in rekurze, ki po odst. (²) § 15. niso dopustni, zavrne sodišče prve stopnje po službeni dolžnosti.

Pravna moč sodnih odločb.

§ 18.

Odločbe v nepravdnem postopku, ki se s pravnim sredstvom ne dajo več izpodbijati, imajo pravno moč nasproti udeležencem, kolikor ni tem s posebnimi zakonskimi predpisi še pridržana pot pravde.

Izvršba.

§ 19.

(¹) Zoper osebe, ki se ne pokoré sodnim nalogom in odredbam, uporabi sodišče po službeni dolžnosti, kakršne so pač okolnosti, eno ali več prisilnih sredstev, označenih v zakonu o izvršbi in zavarovanju, ali pa kako drugo okolnostim primerno prisilno sredstvo. Če se ne doseže uspeh s temi prisilnimi sredstvi, sme postaviti sodišče, če to razmere dopuščajo, skrbnika, ki izvrši te odredbe ob stroških nemarnih oseb. Varuhe in skrbnike, ki ponovni sodni odredbi ne ustrežejo, sme sodišče razen tega tudi odstaviti.

(²) Na osnovi drugih odločb, ki so postale pravno-močne, se lahko vodi izvršba po zakonu o izvršbi in zavarovanju. Sodišče sme tudi v takem primeru po službeni dolžnosti odrediti izvršbo ali pa postaviti skrbnika, da stori izvršilne korake.

(³) Zlasti mora varstveno ali skrbstveno sodišče, če postane po predpisih grajanskega zakonika varuh ali skrbnik odgovoren za škodo, ugotoviti po službeni dolžnosti, ali so za to nastopili zakonski pogoji, določiti znesek verjetne škode, potrebo in način zavarovanja in odrediti, da se ta odločba izvrši.

(⁴) V vseh primerih, ko je odrejeno zavarovanje po službeni dolžnosti, odredi sodišče, ko prestane razlog za nadaljnje zavarovanje, po službeni dolžnosti, naj se zavarovanje ukine.

Stroški.

§ 20.

(¹) Kolikor v tem zakonu ni odrejeno drugače, trpi v nepravdnem postopku stroške stranka, v katere korist je bil postopek uveden.

(²) Če mora v smislu določbe odst. (¹) trpeti stroške več oseb, odgovarjajo té za stroške nerazdelno. Stroške sodnih dejanj pa, ki so bila opravljena v korist samo ene stranke, mora trpeti ta stranka.

(³) Če zavisi pokrenitev postopka ali oprava sodnega dejanja od predloga, sme sodišče predlagatelju naložiti, naj položi pri sodišču zadosten znesek za pokritje stroškov. Če tega ne stori, se po njegovem predlogu ne postopa.

(⁴) Sodišče naloži lahko na predlog ene stranke drugi stranki, naj povrne stroške, všteti stroške pravnega zastopnika, ki jih je povzročila z neosnovanimi predlogi ali po hudi krivdi.

(⁵) Predpisi § 151. grajanskega pravnega postopnika veljajo tudi tukaj.

Uporaba predpisov grajskega pravnega postopnika.**§ 21.**

(¹) Kolikor nima ta zakon posebnih določb, se uporabljajo v tem postopku tudi poleg primerov, navedenih posebej v tem zakonu, ustrezno predpisi grajskega pravnega postopnika.

(²) Sporazumi o pristojnosti sodišč nimajo pravne veljave.

(³) Odločbe (rešitve, nalogi ali odredbe) v nepravdnem postopku se izdajajo v obliki sklepa.

(⁴) Praviloma se izdajajo odločbe brez predhodne ustne razprave. Naroki praviloma niso javni, čeprav so določeni za ustno razpravo.

(⁵) Zasliševanje strank in drugih udeležencev ter opravljanje ogledov ni vezano na posebne obličnosti grajskega pravnega postopnika; zasliševanje se vrši ustno ali s pismeno izjavo. Če je treba zasliševati več oseb, se smejo zaslišati poedine osebe tudi brez prisotnosti ostalih.

(⁶) Priče in izvedenci se morajo zaslišati praviloma brez prisega. Sodišče pa jih zapriseže, če smatra to radi ugotovitve resnice za potrebno.

(⁷) Ob opravljanju sodnih dejanj ni treba, če zakon ne odreja drugače, da bi sodeloval zapisnikar, razen če se zaslišujejo stranke, priče ali druge osebe pod prisego ali če se vrši javna dražba nepremičnin. V manj važnih primerih ni treba, da bi se sestavil o zaslišbi poseben zapisnik, marveč zadošča sam zaznamek na spisu o posledku zaslišbe.

DRUGI DEL.**O zapuščinski razpravi.****PRVI ODDELEK.****Občne določbe.****Uvedba postopka.****§ 22.**

Zapuščinsko razpravo uvede sodišče po službeni dolžnosti, ko zve, da je kdo umrl ali bil pravnomočno za mrtvega proglašen.

Pristojnost sodišča.**§ 23.**

Za zapuščinsko razpravo je pristojno sresko sodišče, pri katerem je pokojnik ob smrti imel svojo občno krajevno podsodnost v grajskih pravnih. Če pokojnik ob smrti ni imel občne krajevne podsodnosti v naši državi, je pristojno tisto domače sresko sodišče, pri katerem je prej imel svojo poslednjo občno krajevno podsodnost. Če pa pokojnik vobče ni imel občne krajevne podsodnosti v naši državi ali če se ta poslednja občna krajevna podsodnost ne dá ugotoviti, je pristojno tisto domače sresko sodišče, v čigar območju leži večji del nepremične imovine, če pa takšne imovine ni imel, kjer je večji del njegove premožne imovine.

Zapuščine naših državljanov.**§ 24.**

Pristojno sodišče uvede razpravo o vsej premožni imovini našega državljanca, ki jo je ta kjerkoli zapustil, in o njegovi nepremični imovini, ki leži v naši državi.

Zapuščine inozemcev.**§ 25.**

O nepremičninah umrlega inozemca, ki leže v naši državi, razpravlja vselej domače sodišče po domačih zakonih, če ni z mednarodno pogodbo drugače določeno.

§ 26.

(¹) Kolikor ni z mednarodno pogodbo drugače določeno, veljajo glede premožnih stvari, ki jih je zapustil inozemec v naši državi, naslednje določbe.

(²) Če postopa država, kateri je pokojnik pripadal, po istih načelih ali če umrl inozemec ni imel v naši državi prebivališča niti stanišča, prepuste domača oblastva inozemskemu pristojnemu oblastvu razpravo o premožni zapuščini in odločitev o spornih zahtevkih, ki se uveljavljajo do te zapuščine, svoje poslovanje pa omeji na zavarovanje, predpisano v §§ 110. do 112.

(³) Če je imel umrl inozemec v naši državi prebivališče ali stanišče, a ne postopa država, kateri je umrl inozemec pripadal, po istih načelih, se razpravlja o njegovi premožni zapuščini, ki je v naši državi, v naši državi in po domačih predpisih.

(⁴) Prav tako postopa naše sodišče, če izjavi tuja država, da s to zapuščino noče razpolagati.

(⁵) Ob dvomu o tem, po katerih načelih se ravna inozemska država, se je obrniti sodišču do ministra pravde. Pojasnila ministra pravde so za sodišče obvezna.

(⁶) O premožni zapuščini inozemca, čigar državljanstvo se ne dá ugotoviti, razpravlja domače sodišče po domačih predpisih.

§ 27.

Če bi moralo o zapuščini inozemca, ki je imel svoje prebivališče v naši državi, po § 26. izvesti razpravo inozemsko oblastvo, a dediči, ki so v naši državi, zaprosijo, naj jim opravi zapuščinsko razpravo naše sodišče, jo opravi sodišče po naših zakonih, če se podrede tej razpravi tudi z oklicem (§ 109.) pozvani inozemci, ki so prijavili svojo dedno pravico (§ 112.).

Posebne razprave o zapuščini, obremenjeni s fidejkomisarsko nadomestitvijo.**§ 28.**

Če je zapustil zapustnik poleg prostodedne imovine tudi še imovino, obremenjeno s fidejkomisarsko nadomestitvijo, se morata ti imovini posebej popisati. Za vsako teh imovin se mora opraviti zapuščinska razprava posebej.

Oblast zapuščinskega sodišča.**§ 29.**

(¹) Sodišče, v čigar pristojnost spada zapuščinska razprava (zapuščinsko sodišče), postavi lahko v primerih § 64., 101. in 104. dedičem, voliljojemnikom in drugim udeležencem skrbnike za zapuščinsko razpravo, najsi bi te osebe sicer spadale pod drugo varstveno ali skrbstveno oblastvo. O vseh vprašanjih, ki nastanejo med zapuščinsko razpravo, odloči zapuščinsko sodišče tudi, če so dediči varovanci ali oskrbovanci, ki spadajo pod drugo sodišče ali drugo varstveno ali skrbstveno oblastvo.

(²) Če se pa pri delitvi zapuščine glede prevzema nepremičnin ali v drugih važnih točkah opusti z dogo-

vorom med strankami naredba zakona ali zapustnika ali sklence poravnava o dvomljivih pravicah, je treba za nesvojepravne osebe odobritve pristojnega varstvenega ali skrbstvenega oblastva.

Sodelovanje sreskega sodišča, v čigar območju je zapustnik umrl.

§ 30.

Sresko sodišče, v čigar območju je kdo umrl, mora tudi tedaj, če je za zapuščinsko razpravo pristojno kako drugo sodišče (§§ 23. in 26.), napraviti zapis smrtovnice, odrediti zapečatenje zapuščine in razglasitev izjave poslednje volje, in opraviti vsa potrebna dejanja, ki jih določa zakon radi zavarovanja zapuščine.

Sodelovanje javnih notarjev.

§ 31.

(¹) Kjer je javni notar, mu poveri sodišče izvedbo zapuščinske razprave po predpisih §§ 221. in 222., odst. (¹), zakona o javnih notarjih. V takem primeru opravi javni notar vsa sodna dejanja v zapuščinskem postopku v mejah predpisov § 221. zakona o javnih notarjih.

(²) Dediči smejo sami izvesti zapuščinsko razpravo, če je med njimi vsaj en diplomiran pravnik in če zahtevajo to vsi sporazumno pri sodišču v 15 dneh, ko jih obvestita sodišče ali javni notar o zapustnikovi smrti. V takem primeru odredi sodišče javnemu notarju, ki mu je bila izvedba zapuščinske razprave poverjena, naj zapuščinske spise vrne. Če pa ne predlože dediči v mesecu dni sodišču spisov o izvedeni zapuščinski razpravi in po zakonu predpisanega pregleda (izkaza) o delitvi zapuščine ali če predloženi spisi o izvedeni razpravi in pregled ne ustrezajo zakonskim predpisom, poveri sodišče izvedbo zapuščinske razprave vnovič javnemu notarju. Sodišče sme iz važnih razlogov rok za predložitev spisov o izvedeni zapuščinski razpravi in pregleda podaljšati, če je to neobhodno potrebno. Zoper odločbe sodišča, izdane po predpisih tega odstavka, ni pravnega sredstva.

(³) Če je na sedežu sreskega sodišča več javnih notarjev, opravlja dejanja ob izvajanju zapuščinskega postopka tisti javni notar, v čigar okolišju je pokojnik imel svoje prebivališče [odst. (⁴) § 221. zakona o javnih notarjih]. Če je imel zapustnik na sedežu sreskega sodišča več prebivališč opravi dejanja ob izvajanju zapuščinskega postopka tisti javni notar, v čigar okolišju je pretežni del zapustnikove imovine.

DRUGI ODDELEK.

0 smrtovnici (zapisnik obvestila o smrti).

Prijava smrtnih primerov. Določbe o zapisu smrtovnice.

§ 32.

(¹) Voditelji mrtvaških knjig morajo prijaviti sreskemu sodišču vsak primer smrti, ki se zgodi v njihovem okolišju, najkasneje v 10 dneh.

(²) Brž ko zve sodišče o smrtnem primeru, odredi javnemu notarju ali občinskemu oblastvu, naj opravi zapis smrtovnice (zapisnik obvestila o smrti pokojnika), če mu ni bila smrtovnica že prej izročena.

(³) Zavoljo primernosti sme sodišče v poedinih primerih opraviti zapis smrtovnice samo ali po svojem odposlancu.

§ 33.

Glede smrtnih primerov, ki se zgodijo na sedežu sreskega sodišča, opravi zapis smrtovnice javni notar, če je tak na sedežu [odst. (²) § 31.].

§ 34.

Minister pravde se pooblašča, da odredi, ali naj se in kje naj se postavijo posebni sodni poverjeniki za zapis smrtovnic, da predpiše pravilnik o njihovih pravicah in dolžnostih ter o nagradah in stroških. Izvod pravilnika se izroči poverjeniku ob zaobljubi.

Kako se zapisujejo smrtovnice.

§ 35.

(¹) Zapisovalec smrtovnice mora kar najhitreje ovedeti in preizkusiti vse okolnosti, ki so važne za zapuščinsko razpravo in za odredbe varstvenega ali skrbstvenega oblastva; če bi bilo nevarno odlagati, mora to takoj napraviti, zlasti pa, če ni nikogar, ki bi skrbel za zapuščino, ali če se je bati, da se zapuščena imovina ne raznese.

(²) V ta namen mora pribaviti vse potrebne podatke in pojasnila od zapustnikove rodbine, domačinov in drugih oseb, ki so jim razmere znane, po potrebi pa tudi iti v zapustnikovo stanovanje ali obratovalnico.

(³) Če treba, mora zapuščeno imovino zapečatiti (§§ 39. in 40.). Če ni tega storil po sodnem nalogu, odloči sodišče dokončno o zapečatenju.

§ 36.

(¹) V smrtovnici je treba navesti:

1. rodbinsko in rojstno ime (pri omoženih ženskah tudi njih deklško rodbinsko ime), poklic, veroizpoved in starost pokojnika;

2. dan, mesec, leto, po možnosti tudi uro smrti in kraj, kjer je umrl, kraj in stanovanje, kjer je redno prebival, državljanstvo in vse drugo, kar bi utegnilo biti odločilno za pristojnost zapuščinskega sodišča;

3. ime, bivališče in naslov ostalega zakonca; če ne živi več, kdaj in kje je umrl;

4. ime, starost, poklic, bivališče in naslov polnoletnih in nedoletnih pokojnikovih otrok z označbo njih rojstnega dneva, in tudi to, ali se kakšen otrok še pričakuje; glede nesvojepravnih otrok, ali že imajo varuha, a če ga nimajo, kdo se predlaga za varuha;

5. ime, starost, poklic, bivališče in naslov tistih najbližjih sorodnikov, ki bi utegnili biti po zakonu poklicani k dedovanju ali k varuštvu nad pokojnikovimi otroki; prav tako tudi starost, poklic in naslov dedičev po naredbi poslednje volje.

Nadalje je treba po možnosti navesti:

6. ali je v zapuščini razen premičnih stvari tudi še kaj nepremičnin ali knjižnih pravic in katere so to; ali je nemara kaj znatnejših bremen, ki morda presegajo vrednost aktivne imovine; koliko znašajo bolezenski in pogrebni stroški in drugi dolgovi, ki jih je treba prvenstveno poravnati, kdo jih je poravnal in ali zahteva, naj se mu zapuščina prepusti namesto plačila; če so v zapuščini samo premične stvari, je po možnosti treba

ugotoviti po kratki poti njihovo približno vrednost na dan smrti, in sicer stvari večje vrednosti vsako zase, ostale stvari pa po skupinah;

7. ali je zapustil pokojnik izjavo poslednje volje, dedno pogodbo, pogodbo o daritvi za primer smrti ali ženitno pogodbo in kje so listine o tem; če je pokojnik zapustil ustno izjavo poslednje volje: rodbinsko in rojstno ime, bivališče in naslov prič te poslednje izjave;

8. ali je in komu je bil pokojnik varuh ali skrbnik in katero sodišče ga je za to postavilo;

9. ali je upravljal pokojnik denar javnega urada, pobožne ustanove (zadužbine) ali podobne javne ustanove in ali je dobival iz kakšne javne blagajne plačo, pokojnino ali druge prejemke;

10. ali so v zapuščini predmeti, omenjeni v § 45., odst. (*).

(*) Če je zapuščena premična imovina tako neznatna, da o njej ni treba razpravljati, je to navesti v smrtovnici zlasti, kadar je njen večji del potreben za poravnavo bolezenskih in pogrebnih stroškov za pokojnika.

§ 37.

(1) Če treba, odpre in pregleda zapisovalec smrtovnice pokojnikove blagajne, omare, zaboje in druga shranila, da bi našel izjavo poslednje volje ali druge spise, ki so važni za zapuščinsko razpravo. Pri tem naj ravna z največjo obzirnostjo, vendar pa uporabi tudi sam, brez predhodne dovolitve sodišča, zadostna prisilna sredstva, če bi mu delal kdo pri poslovanju ovire in bi bilo nevarno odlašati.

(2) Če v takem primeru niso navzočne odrasle osebe, ki spadajo k pokojnikovi rodbini ali ki naj prevzamejo zapuščino v oskrbovanje, je treba pozvati za prič dve polnoletni, zaupanja vredni osebi.

§ 38.

Izjava poslednje volje ali druga naredba za primer smrti se mora predložiti obenem s smrtovnico sreskemu sodišču. Če je pa po okolnostih potrebno, da se kar najhitreje zve, kdo je dedič, sme tudi zapisovalec smrtovnice, če je sodnik ali javni notar, tako listino že ob zapisu smrtovnice predpisno razglasiti (§§ 49. do 51.).

Zapečatenje zapuščine.

§ 39.

(1) Če so tisti, za katere se ve ali lahko vzame, da so dediči (§ 96.), sposobni svojo imovino sami upravljati, zapuščine praviloma ni zapečatiti, marveč je dati imovino njim ali njihovim pooblaščenecem, če pa je pokojnik koga za to določil, le-temu v hrambo.

(2) Če pa dediči niso sposobni, da bi upravljali imovino, ali niso znani ali so odsotni, in tudi če kaže, da bodo dolgovi presejali vrednost imovine, ali če nalagajo druge okolnosti posebno opreznost, je zapuščino takoj zapečatiti.

§ 40.

Da se naj zapuščina zapečati, odredi sodišče (§ 30.) tudi, kadar dovoli po določbah grajanskega zakonika na predlog nujnega dediča, voliljojemnika ali pokojnikovega upnika ločitev njegove imovine od imovine dedičeve.

§ 41.

(1) Če je treba zapuščino zapečatiti, popiše zapisovalec smrtovnice natančno gotovi denar, vrednostne papirje, vložne knjižice, dragotine in važne listine in jih izroči sodišču, druge spise in stvari večje vrednosti, kolikor je to mogoče in potrebno, pa zapre v kakšno sobo, in sicer v blagajno, omaro, zabojo, skrinjo ali drugo shranilo, in zapečati shranilo kakor tudi sobo tako, da se brez poškodbe pečata in brez uporabe vidne sile ne more nič odnesti.

(2) Zapisovalec smrtovnice poveri hkratu kakemu domačinu ali drugi zanesljivi in pripravi osebi, naj do nadaljnje sodne odredbe na zapuščino pazi in gospodinjstvo dalje vodi. Temu dá iz zapuščinskega denarja potrebno vsoto za poravnavo hišnih potrebščin, pogrebnih in drugih stroškov, in mu izroči tiste premične stvari, ki jih po njih kakovosti ni moči zakleniti, ki bi se lahko pokvarile ali ki so za gospodarstvo ali nadaljnje obratovanje potrebne ali pri katerih se po njihovem svojstvu ni bati, da se pri njem pogubé.

§ 42.

Če je varuh ali skrbnik nesvojepravnega dediča znan ali je gotovo, kdo se postavi za varuha ali skrbnika, se sme po okolnostih vsa preostala imovina, katere ni treba izročiti sodišču, njemu izročiti v varstvo.

§ 43.

(1) Zapisovalec smrtovnice mora vse premične stvari, ki so nezapečatené prepuščene v oskrbovanje ali hrambo, po možnosti popisati.

(2) Spisek o denarju in drugih premičnih stvareh, katere je treba izročiti sodišču [odst. (1) § 41.], se sestavi v dveh izvodih; en izvod se priloži smrtovnici, drugi pa izroči dedičem ali tistemu, komur je poverjena skrb za imovino.

§ 44.

Če so izmed poklicanih dedičev samo nekateri odsotni ali nesposobni upravljati svojo imovino, ali če nastopijo te okolnosti samo pri poedinih nujnih dedičih ali voliljojemnikih, pridrži sodišče samó za zavarovanje njihovih zahtevkov sorazmeren del zapuščine. Tudi ta pridržba se lahko opusti, če je v zapuščini kaj nepremičnin, ki zadoščajo za pokritje teh zahtevkov.

Posebne odredbe ob zapisu smrtovnice.

§ 45.

(1) Če se ve ali lahko domneva, da je imel pokojnik kot javni uslužbenec pri sebi denar, ki ga je službeno upravljal, ali službene spise ali ključe kake javne blagajne, ali če umre duhovnik, ki je vodil matične knjige ali upravljal cerkveno imovino, je treba o smrti takoj obvestiti oblastvo, pri katerem je pokojnik služboval, ali pa njegovo nadzorstveno oblastvo, ki je upravičeno, odrediti svojega odposlanca, da prevzame službeno imovino. Če odposlanec omenjenega oblastva ne pride, odredi sodni poverjenik ali odposlanec, česar je treba, da se službera imovina zavaruje.

(2) Prav tako je ravnati, če je bil pokojnik vojaška oseba, ki je imel pri sebi vojaške spise, načrte ali druge službene predmete.

(3) Če je bil pokojnik javni notar, se je ravnati po predpisih zakona o javnih notarjih (§ 131.).

(⁴) Če se najdejo v zapuščini predmeti, ki jih mora sodišče po veljavnih predpisih izročiti drugemu oblastvu ali kakim javnim ustanovam, jih zapisovalec smrtovnice takoj ob zapisu smrtovnice prevzame in izroči sodišču.

Predaja smrtovnice sodišču.

§ 46.

(¹) Smrtovnica s poročilom o odrejenih ukrepih, o zapečatenju in razglasitvi izjave poslednje volje se nemudoma izroči sodišču.

(²) Smrtovnico podpišejo zapisovalec, pričë in tisti, ki so kaj denarja ali druge imovine prevzeli v hrambo ali za porabo in v oskrbovanje, kakor tudi tisti, ki so oddali obvezne izjave ali podali predloge.

(³) Spisek stvari, izročenih sodišču [odst. (⁴) § 43.], morajo podpisati zapisovalec smrtovnice in pričë.

(⁴) Posebno poročilo se predloži obenem s smrtovnico samó, če je treba poročati o takšnih odredbah, ki jih ni bilo moči sprejeti v smrtovnico.

§ 47.

Smrtovnica se mora zapisati tudi, če pokojnik ni zapustil nikakšne imovine.

Zapis smrtovnice in voditev zapuščinske razprave za osebami, umrlimi v javnih bolnicah ali v podobnih javnih napravah.

§ 48.

Minister pravde sme izdati sporazumno z ministrom za socialno politiko in narodno zdravje z uredbo posebne predpise o zapisu smrtovnice za osebe, ki so umrle v javnih bolnicah, v javnih blaznicah, javnih hiralnicah in v podobnih javnih domovih, kakor tudi o odredbah glede stvari, ki so v takšnih javnih napravah za njimi ostale.

TRETJI ODDELEK.

Razglasitev izjav poslednje volje.

Razglasitev pismenih izjav poslednje volje.

§ 49.

(¹) Pismeno oporoko ali kodicil, najsi tudi ne ustrežata vsem zakonskim zahtevam, je treba odpreti in razglasiti, brž ko je nedvomno ugotovljeno, da je zapustnik umrl. V ta namen ju je izročiti starešini pristojnega sodišča (§ 30.).

(²) Če izjava poslednje volje ni bila razglašena že ob zapisu smrtovnice po § 38., jo razglasi sresko sodišče tako, da to listino, ne da bi se poškodoval pečat, vpricho dveh prič odpre in prečita ter o tem spiše zapisnik.

(³) Če je zapustil pokojnik več izjav poslednje volje, se razglase vse, torej tudi tiste, o katerih se misli, da so razveljavljene ali izpremenjene.

(⁴) K razglasitvi izjav poslednje volje udeležencev ni treba pozivati, smejo pa temu dejanju prisostvovati.

§ 50.

(¹) V zapisniku o razglasitvi izjave poslednje volje je treba navesti:

1. koliko izjav poslednje volje se je našlo, s katerega dne so in kje so jih našli;

2. kdo jih je izročil sodišču ali zapisovalcu smrtovnice;

3. katere pričë so bile prisotne, ko so jih odprli in razglasili;

4. ali so bile te listine izročene odprte ali zaprte in s kakšnim pečatom so bile zapečatonе.

(²) Če se je ob odpiranju listin opazilo, da je pečat poškodovan ali da je v listini sami kaj izbrisano, prečrtano ali popravljeno ali če se najde kaj drugega sumljivega, je treba v zapisniku tudi to navesti.

(³) Ta zapisnik podpišejo sodnik in pričë.

§ 51.

(¹) Na razglašeni izjavi poslednje volje potrdi sodišče, da je bila razglašena, označi dan razglasitve in zapiše nanjo tudi število in datum ostalih oporok in kodicilov, ki so jih našli; to potrdilo podpiše sodnik, ki je poslednjo voljo razglasil.

(²) Če se najde izjava poslednje volje pozneje, se je ravnati potem, ko se razglasi, po določbah §§ 62., 63., 66. in 67., št. 1. in 2.

Razglasitev ustnih izjav poslednje volje.

§ 52.

(¹) Če sodišče zve, da je zapustnik ustno izjavil svojo poslednjo voljo in da obstoji o tem redno napravljen, po vseh pričah svojeručno podpisan zapis, je ravnati s takšnim zapisom kakor s pismeno oporoko.

(²) Če takega zapisa ni, pozove sodišče po službeni dolžnosti vse pričë in zasliši vsako zase, najprvo brez prisëge, o njenem imenu, poklicu, starosti, o vsebini izjavljene volje in o okolnostih, od katerih zavisi veljavnost te izjave, kakor tudi o času in kraju izrečene izjave, zapiše vse to v zapisnik in razglasi ta zapisnik.

§ 53.

(¹) Če zahteva kaka stranka v smislu predpisov grajskega zakonika, naj se zaslišijo pričë ustne izjave poslednje volje pod prisëgo, pozove sodišče to stranko, pričë, in če ni nevarno odlagati, tudi ostale osebe, ki so se že oglasile za dediča, k naroku, pri katerem zapriseže pričë po predpisih grajskega pravnega postopnika, vsako zase ob odsotnosti ostalih prič, zasliši zapisniško o splošnih vprašanjih, nato pa o tem, kako je bila izjavljena poslednja volja, in o okolnostih, omenjenih v § 52. Če je potrebno, se pričë ob tej priliki lahko prečita zapis, ki je bil morda napravljen o izjavi poslednje volje.

(²) Stranke smejo predlagati pred narokom ali pa pri naroku samem vprašanja, ki jih sodnik ob zaslišbi prič upošteva, če jih smatra za umestne.

(³) Radi zaslišbe prič, ki bivajo v drugem srezu, se obrne sodišče lahko do sreskega sodišča, v čigar območju pričë biva.

(⁴) Če se ne zahteva, naj se pričë zaprisežejo, a se iz njihovih izpovedb lahko razbere, da so udeležene osebe, za katerih pravice mora sodišče po službeni dolžnosti skrbeti, postopa sodišče tako, kakor da je bilo zahtevano, naj se pričë zaprisežejo.

§ 54.

S prisëgo potrjena ustna izjava poslednje volje ima dokazno moč ne samo za tiste, ki so zahtevali, naj se

priče zaprisežejo, in za tiste, ki so tej zaslišbi prisostvovali, marveč tudi za vse druge osebe, ki so udeležene pri zapuščini. Vsak udeleženec pa lahko izpodbija s pravdo veljavnost izjave poslednje volje.

Hranitev listin o izjavah poslednje volje.

§ 55.

(¹) Izvirne listine o izjavah poslednje volje, kamor spadajo tudi zapisniki, omenjeni v §§ 52. in 53., se morajo hraniti pri sodišču ločeno od drugih spisov. Na zahtevo da sodišče udeležencem izvirnik na vpogled in jim izda njegov overovljeni prepis.

(²) Overovljeni prepis vsake take listine se priloži zapuščinskim spisom.

Dedne pogodbe.

§ 56.

Določbe §§ 49. do 51. in 55. veljajo tudi za dedne pogodbe; te se razglase, brž ko eden pogodnikov umre.

Razglasitev in hranitev izjav poslednje volje, napravljenih pred javnim notarjem.

§ 57.

Kako je postopati pri razglasitvi izjave poslednje volje, o kateri je napravil listino javni notar ali ki mu je bila izročena, in kako je hraniti izvirnik taksne izjave, določa § 128. zakona o javnih notarjih.

CETRTI ODDELEK.

Odredbe sodišča o smrtovnici in izjavi poslednje volje.

Občne določbe.

§ 58.

(¹) Ko prejme sresko sodišče smrtovnico, odredi, naj se dopolni, če je to potrebno.

(²) Če sodišče samo ni pristojno za zapuščinsko razpravo, pošlje vse spise pristojnemu sodišču (§ 23.) ali inozemskemu oblastvu (§ 26.); če pa je samo pristojno za razpravo, se ravna dalje po nastopnih določbah tega zakona; predvsem pa poskrbi za zavarovanje in oskrbovanje zapuščine, če se to ni že prej zgodilo.

Če ni imovine ali če je samo neznatna imovina.

§ 59.

(¹) Če se pokaže iz smrtovnice, da pokojnik ni zapustil imovine, odloči zapuščinsko sodišče, da zbog tega ne bo zapuščinske razprave.

(²) Če v zapuščini ni nepremičnin in ne presega prometna vrednost zapuščine brez odbitka dolgov 10.000 dinarjev, razglasi sodišče izjavo poslednje volje, če taka obstoji; obenem pa izda odločbo, da ne bo zapuščinske razprave, razen če bi to zahteval kdo, ki je poklican k dedovanju, ali kateri nujni dedič. O tem obvesti sodišče udeležence. Če se uvede na tak predlog zapuščinska razprava, odloči sodišče po pravičnosti, ali naj trpe stroške te razprave vsi ali pa samo nekateri izmed udeležencev. Če sodišče o cenitvi v smrtovnici podvomi, odredi lahko novo cenitev po izvedencih.

(³) Če se zapuščinska razprava ne uvede, sodišče tiste, ki so po smrtovnici ali po izjavi poslednje volje, napravljene v veljavni obliki, poklicani k dedovanju, na predlog lahko pooblasti, da smejo imeti premožne zapuščinske stvari v posesti in uveljavljati pravice, ki spadajo k zapuščini, zlasti terjatve, zahtevke iz vložnih knjižic, zavarovalnine in podobno, ter izdajati o prejetih izplačilih priznanice in izbrisne izjave. Če je tako pooblaščen oseba pozneje primorana, prepustiti zapuščino celoma ali deloma tistemu, ki dokaže svojo močnejšo dedno pravico, ni tretji pošten posestnik odgovoren za stvari iz zapuščine, ki jih je med tem od take pooblaščen osebe pridobil.

(⁴) Če se udeležujejo zapuščine kot dediči ali kot nujni dediči varovanci ali oskrbovanci, se uporabljajo določbe odst. (²) in (³) samo, če to pristojno varstveno ali skrbstveno oblastvo odobri.

Če dolgovi presegajo aktivno imovino.

§ 60.

(¹) Če je zapuščina neznatna [odst. (²) § 59.] in se mora po okolnostih domnevali, da bo moči iz nje poravnati samo najnujnejše zapuščinske dolgove, zasliši sodišče stranke in upnike o tem, iz česa zapuščina sestoji in koliko je vredna, nadalje o znesku bolezenskih in pogrebnih stroškov in o drugih terjativah, ki jih je prvenstveno izplačati skladno s predpisi stečajnega zakona. Če je s temi dolgovi zapuščina povzeta in če dediči na to pristanejo, prepusti sodišče imovino upnikom namesto plačila.

(²) V odloku, s katerim se zapuščinska razprava na ta način dokončuje, je treba natančno navesti poedine terjatve, za katerih poravnavo se prepušča imovina namesto plačila.

(³) Zaslišba udeležencev se lahko opusti, če so potrebni podatki in predlogi že v smrtovnici.

(⁴) Po določbah prednjih odstavkov se lahko ravna tudi, če je po določbah § 59., odst. (²), izvesti zapuščinsko razpravo samo na predlog.

§ 61.

Stečajni zakon predpisuje, kdaj je treba zaradi prezdolženosti zapuščine uvesti stečaj.

Obvestitev dedičev.

§ 62.

(¹) Če ni postopati, kakor je rečeno v §§ 59. do 61., obvesti sodišče na način, predpisan v §§ 90. in 91., tiste, o katerih je vzeti, da so dediči, da je nastopil primer dedovanja, in jih pozove, naj podajo radi razprave o dediščini svojo dedno izjavo.

(²) Vzeti je, da so dediči tisti, ki so ali po dedni pogodbi ali po izjavi poslednje volje ali po zakonu poklicani k dedovanju.

§ 63.

Če so dediči svojepravni, pozove sodišče nje same, naj podajo dedno izjavo; če niso svojepravni, pozove sodišče njihovega zakonitega zastopnika. Če ni postavljen varuh ali skrbnik, poskrbi zapuščinsko sodišče, da se postavi. Če varovanec ali oskrbovanec ne spada pod varstveno ali skrbstveno oblast tistega sodišča, ki vodi za-

puščinsko razpravo, obvesti zapuščinsko sodišče pristojno varstveno ali skrbstveno oblastvo o dedovanju in o vsebini izjave poslednje volje, če ta obstoji, da to oblastvo odredi, česar je treba, da se poda dedna izjava.

§ 64.

(¹) Radi zastopanja pri zapuščinski razpravi postavi sodišče po službeni dolžnosti skrbnika:

1. nesvojepravnim dedičem, če jih ne morejo zastopati njihovi zakoniti zastopniki zbog opreke njih koristi s koristjo varovancev ali oskrbovancev ali zbog opreke koristi njihovih varovancev ali oskrbovancev med seboj;

2. spočetemu, a še ne rojenemu otroku, ki je poklican k dedovanju, ter še ne rojenemu potomstvu, ki je poklicano k dedovanju s fidejkomisarsko nadomestitvijo;

3. odsotnim, o katerih je vzeti, da so poklicani k dedovanju, če je njih bivališče neznano ali tako odležno, da ne morejo pravočasno uveljavljati svoje pravice;

4. pobožnim ustanovam (zadužbinam), zavodom in javnim napravam, dokler jim ni postavljen zastopnik.

(²) Razen tega postavi zapuščinsko sodišče skrbnika za oskrbovanje zapuščine, če dediči niso znani ali če nočejo uporabiti svojo dedno pravico, dasi so obveščeni (§§ 101. in 102.).

§ 65.

(¹) Razen v primerih, navedenih v tem ali kakem drugem zakonu, se skrbniki ne smejo postavljati.

(²) Dolžnost skrbnika, postavljenega neznanemu ali odsotnemu dediču, prestane, brž ko se zve zanj in se sam ali po pooblaščenju javi sodišču.

§ 66.

Če je postavil pokojnik izvrševalca poslednje volje, mu sodišče to sporoči. Poveri se mu lahko tudi skrbništvo v primerih §§ 64. in 65., če je sposoben za to in voljan, to sprejeti. Za to izjavo mu odredi sodišče zadosten rok.

Obvestitev drugih oseb in oblastev.

§ 67.

Poleg dedičev se tudi še obveste:

1. varuhi in skrbniki nedoletnikov in oskrbovancev, ki so jim zapuščena volila; če ti še nimajo zakonitega zastopnika, poskrbi zapuščinsko sodišče, da se postavi;

2. državno pravobranilstvo, odnosno pristojno upravno oblastvo, če je zapuščena dediščina ali volilo državi, samoupravnemu telesu, javnemu zavodu, šoli, cerkvi, revežem ali pobožnim ustanovam (zadužbinam);

3. neposredni starešina, če je umrl javni uslužbenec, ki je upravljal ali o katerem se misli, da je upravljal službeni denar, če ni že obveščen (§ 47.); glede drugih javnih uslužbencev je tako obvestilo potrebno samo, če ni oblastva, nadrejenega umrlemu uslužbencu, v kraju, kjer je umrl;

4. pristojno oblastvo, če je umrl prodajalec monopolnih predmetov ali srečk državne loterije;

5. pristojno računsko oblastvo, če je umrl aktiven ali upokojen civilni ali vojaški državni uslužbenec, uslužbenec samoupravnega telesa, invalid ali kdo drugi, ki je prejemal iz javne blagajne ali iz ustanov ali skladov

za reveže, ki so pod javnim nadzorstvom, plačo, pokojnino, invalidnino, oskrbnino ali podobno;

6. odvetniška, odnosno notarska zbornica, če je umrl odvetnik ali javni notar, če ni že obveščena (§ 47.);

7. davčno oblastvo, ki odmerja dedinske pristojbine po predpisih, ki o tem veljajo.

Odredbe glede popisa zapuščine.

§ 68.

Če je razvideti že iz smrtovnice, da je potreben popis zapuščine (inventar) ali da je treba pozvati dediče z oklicem (§§ 69., 101. in 104.), odredi sodišče že ob rešitvi smrtovnice, česar je treba.

PETI ODDELEK.

Popis zapuščine in potrditev stanja zapuščine s podpisom namesto prisege.

Primeri popisa zapuščine.

§ 69.

(¹) Popis zapuščine je potreben, če se poda pogojna dedna izjava [odst. (¹) § 94.] ali če zahteva popis zapuščine oseba, ki je po grajanskem zakoniku upravičena, to zahtevati, ali če se zahteva ločitev zapuščine od dedičeve imovine (§ 40.).

(²) Sodišče odredi po službeni dolžnosti popis zapuščine:

1. če se ne ve za dediča ali za njegovo bivališče, če dedič ni svojevpraven ali če mu je radi zapuščinske razprave postavljen skrbnik ali če nastopijo take okoliščine tudi le pri enem izmed več dedičev;

2. če pripade dediščina ali dedni delež državi, samoupravnemu telesu, javnemu zavodu, šoli, cerkvi, revežem ali pobožni ustanovi (zadužbini);

3. če je zapustnik odredil, da mora zapustiti dedič dediščino ali del dediščine komu drugemu.

Odreditev sodnih odposlancev radi oprave popisa.

§ 70.

(¹) Radi popisa odredi sodišče, naj odide njegov odposlanec, v posebno važnih primerih pa dva odposlanca, ali javni notar na mesto samo; pri imovini manjše vrednosti sme poveriti sodišče ta posel tudi zapisovalcu smrtovnice.

(²) Če leži imovina zunaj območja zapuščinskega sodišča, se obrne to sodišče do pristojnega sreskega sodišča, da to odredi popis imovine po svojem odposlancu ali javnem notarju, pri imovini manjše vrednosti pa po občinskem oblastvu.

Poziv strank in izvedencev.

§ 71.

K popisu zapuščine pozove odposlanec potrebne izvedence. Razen tega pozove odposlanec po službeni dolžnosti k popisu znane dediče, nujne dediče, odnosno njihove zastopnike, pri fidejkomisarski nadomestitvi pa poznejše naslednike in skrbnika še ne rojenega potomstva; in sicer vse te, če so v kraju, kjer se vrši popis, ali pa v taki bližini, da se lahko pozovejo, ne da bi se popis od-

lagal; dalje pozove tudi zapuščinskega skrbnika in izvrševalca poslednje volje ter upnike, katerim se je dovolila ločitev imovine. Če pozvani ob določenem času ne pridejo, se opravi popis imovine lahko tudi brez njih.

Oprava popisa pri zapisu smrtovnice.

§ 72.

Pri manj važnih zapuščinah se opravi popis imovine že ob zapisu smrtovnice, toda samó, če se mora opraviti popis po službeni dolžnosti ali pa če je kak dedič to zahteval.

Vsebina popisa.

§ 73.

(¹) Popis imovine mora obsegati natančen in popoln spisek vse premične in nepremične imovine, ki jo je imel pokojnik ob času svoje smrti v posesti; razen tega je treba označiti vrednost, ki jo je ta imovina tedaj imela.

(²) Poedine imovinske sestavine se razvrste po skupinah in se sešteje njihova vrednost, na koncu popisa pa se navedejo seštevki poedirih skupin in se zračuni celotni znesek vseh teh seštevkov.

(³) V popisu imovine je treba označiti dan, odnosno dni, ko se je popis opravil, in kdo je temu popisu prisostvoval.

Dolžnost sodnega odposlanca pri popisu.

§ 74.

(¹) Odposlanec se mora o stanju imovine popolnoma poučiti in mora gledati, da dožene in popiše vso imovino. Poišče in preizkusi listine in druge spise, ki jih najde v zapuščini, pouči se sam o nepremični in premični imovini, zasliši dediče, sorodnike in domačine, pregleda javne knjige in sodne spise, pouči se pa tudi na drug pripraven način o pravem stanju imovine in dolgov. Odposlanec mora kar najhitreje sodišču popis imovine predložiti; nima pa pravice, z zapuščino razpolagati, niti iz té kakorkoli sebi ali komu drugemu kaj pridobiti. Uporabljajo se ustrezno določbe § 37.

(²) Denarni zavodi morajo podati sodišču na zahtevo popis zapustnikove imovine, ki je pri njih.

Vrednostni papirji.

§ 75.

(¹) Vrednostni papirji, ki spadajo k zapuščini, se popišejo po vrsti, vrednosti in obrestni meri, papirji, ki se žrebajo, pa tudi po številki in seriji, če pa se papirji zaznamujejo na borzi, tudi po tečaju, ki se je zaznamoval na dan smrti.

(²) Do dne smrti zaostale obresti, odnosno pri delnicah deleži pri dobičku se morajo navesti posebej, če niso po običajih prometa z vrednostnimi papirji obseženi v tečajni vrednosti.

Druge zapuščinske terjatve.

§ 76.

(¹) Pri drugih terjativah, ki jih je pokojnik imel, je navesti dolžnikovo ime, po možnosti pa tudi njegovo bivališče, dan izdaje zadolžnice in drugih listin, ki se

nanašajo na te terjatve, znesek glavnice, obrestno mero, obresti, ki so dospele do dne smrti, pa niso plačane, ter način, kako so te terjatve zavarovane.

(²) Če kdo izjavi, da kaka terjatev ne obstoji ali da je neizterljiva, je treba to v popisu pripomniti.

(³) Če za kako terjatev ni listine, je navesti v popisu imovine, na kaj se navedbe o tej terjatvi opirajo.

(⁴) Listine, račune in spise, ki bi za udeležence utegnili biti važni, a se ne nanašajo na poedine postavke popisa terjatev, je treba na koncu popisa ob kratkem označiti.

Premične telesne stvari.

§ 77.

(¹) Premične telesne stvari se popišejo po vrsti, številu, meri in teži ali pa posamezno. Njih vrednost se določi s cenitvijo.

(²) Večje zaloge ali zbirke stvari iste vrste se navedejo v popisu imovine skupno, popišejo se pa v posebnih spiskih, ki se prilože popisu zapuščine.

Nepremičnine.

§ 78.

(¹) Če je treba določiti vrednost nepremičnine radi odmere dedinske takse in drugih pristojbin, se opravi ta določitev po predpisih, po katerih se odmerjajo javne davščine od teh nepremičnin. Tako določena vrednost se vpiše v popis zapuščine.

(²) Kolikor gre za pravice strank, je treba opraviti sodno cenitev samó, če jo zahteva kateri izmed dedičev ali če jo izrečno odredi sodišče radi izračuna nujnega deleža ali iz drugega posebnega razloga. Drugače se postavi v popis vrednost, ki se je vzela ob poslednji cenitvi, ali vrednost, označena v pogodbi, sklenjeni ob poslednji premembi lastnika, če se odtlej ta vrednost ni znatno izpremenila, ali pa po davčni osnovi.

(³) Listine, ki dokazujejo vrednost nepremičnine, se prilože popisu imovine v izvorniku ali v overovljenem prepisu ali se pa vsaj natančno navedejo.

Poziv izvedencev radi cenitve.

§ 79.

(¹) Če se cenijo nepremičnine, večje zbirke knjig, umetniški predmeti in redkosti ali premične stvari posebne vrednosti, se pritegneta po dva zaprisežena izvedenca.

(²) Druge premične stvari cenijo lahko tudi en sam zaprisežen izvedenec; če pa zahteva kak udeleženec, naj se pozove še drug izvedenec, je to dovoliti; toda stroške tega drugega izvedenca trpi, kdor ga zahteva.

(³) Zapriseženi izvedenci morajo natančno in vestno določiti prometno vrednost, ki so jo imele stvari, ki so se cenile, ob zapustnikovi smrti.

Tuje stvari.

§ 80.

(¹) V popis je vpisati tudi stvari, o katerih se trdi, da so tuje, če so bile najdene v zapustnikovi posesti. Toda če je lastninska pravica drugega nedvomna, se vrednost takih stvari v popisu ne označi in se te stvari pri izračunu vrednosti imovine ne upoštevajo. Vselej pa

je treba vpisati v popis, kdo in iz katerega naslova se je za to stvar oglasil.

(²) V popis je treba sprejeti tudi stvari, ki so zapustnikova last, a so pri kom drugem; obenem pa je treba navesti razlog, zakaj so pri kom drugem.

Dolgovi.

§ 81.

(¹) V popis imovine je treba vnesti, kolikor se dá to določiti brez obširnih poizvedb, tudi pokojnikove dolgove, nadalje zaostale obresti, neplačane davke in tudi zaostala občasna plačila, vse to izračunjeno do dne zapustnikove smrti. Pri tem je označiti, na kaj se opirajo navedbe o teh dolgovih.

(²) Dolgovi se ugotove v popisu zapuščine kar moči popolno zlasti tedaj, če se opravlja ta popis že ob zapisu smrtovnice (§ 72.), da se tako sodišču omogoči, da konča zapuščinsko razpravo brez nadaljnjih poizvedb.

(³) Na koncu popisa se odbije od skupne vrednosti imovine skupna vsota dolgov in se tako izračuni čista zapuščina.

Popis imovine trgovinskih in drugih obratov.

§ 82.

(¹) Če je vodil pokojnik trgovinske ali poslovne knjige o svojem trgovinskem, obrtnem, industrijskem ali kmetijskem podjetju, je treba v popisu imovine navesti, kakšne so te knjige; knjige je treba skleniti z dnem pokojnikove smrti, v popis imovine pa sprejeti stanje tega podjetja, kakor se ugotovi po knjigah. Po potrebi se smeta pozvati eden ali dva zaprisežena izvedenca, da se to ugotovi.

(²) Če je pokojnik bil družbenik v trgovinskem ali kakem drugem podjetju, je treba na isti način ugotoviti stanje njegovega deleža na dan smrti in to vpisati v popis imovine.

Popis duhovskih nadarbin.

§ 83.

(¹) Če je užival zapustnik duhovsko nadarbino, je treba pozvati k popisu poverjenika cerkvenega oblastva, pri zavetniških cerkvah tudi cerkvenega zavetnika, odnosno predstavnika pristojnega upravnega oblastva, da je moči odločiti pokojnikovo imovino od cerkvene, nadarbinske ali pa ustanovne (zadužbinske) imovine (§ 47.).

(²) O vsaki teh imovin se napravi poseben popis. Pri tem se izračuni po nadarbinski ustanovni listini, spisku nadarbinske imovine, popisu in po drugih listinah, če treba, tudi po izvedenih znesek, ki gre nadarbinu iz zapuščine ali pa obratno zapuščini iz nadarbine.

Podpis in predložitev popisa zapuščine.

§ 84.

(¹) Popis zapuščine podpišejo sodni odposlanec, izvedenci, priče in tisti udeleženci, ki so njegovi napravi prisostvovali. S samim podpisom popisa udeleženec še ne prizna, da spada k zapuščini tisti imovinski predmeti, ki so sprejeti v popis, ali da ne spadajo k zapuščini tudi še drugi imovinski predmeti, in tudi ne to, da v popis sprejeti dolgovi resnično obstoje.

(²) Popis z vsemi prilogami vred se predloži sodišču, ki ga preizkusi in odredi, česar je po okolišnih dajle treba.

(³) Popis se hrani v zapuščinskih spisih, udeležencem pa se dovoli vpogled vanj in jim na zahtevo izdajo prepisi.

Posebni in glavni popisi zapuščine.

§ 85.

Če je napravljeno o poedinah delih prostodedne zapuščine (§ 28.) več posebnih popisov, se zberó glavni podatki teh posebnih popisov v en glavni popis, ki obsega vso zapuščino.

Stroški popisa.

§ 86.

Stroški popisa zapuščine se praviloma poravnavaajo iz zapuščinskega sklada. Če so podali samo nekateri izmed več dedičev pogojno dedno izjavo, se poravnajo stroški popisa iz tistega dela zapuščine, ki pripada tem dedičem. Če se je napravil popis na zahtevo upnikov ali volilojemnikov, trpe ti stroške. Če se je napravil popis na predlog nujnega dediča [§ 40. in odst. (¹) § 69.], se poravnajo stroški iz zapuščinskega sklada, razen če je nujni dedič očitno neupravičeno zahteval ločitev, odnosno popis zapuščine.

§ 87.

(¹) Odposlanec mora v svojem poročilu svoje pristojbine in stroške ter stroške izvedencev posebej navesti, pri tem označiti dni in ure, porabljene pri poslu, in navesti morebitne pripombe udeležencev, tako da more sodišče o tem izdati odločbo. Ni dovoljeno, da bi pobral odposlanec zase ali za druge pristojbine in stroške prej, nego mu sodišče znesek določi.

(²) Sodišče določi v odloku, s katerim odobri popis [odst. (²) § 84.], hkratu tudi nagrade izvedencev, upoštevaje pri tem trud, ki so ga imeli, zamudo časa in njih izobrazbo ter tudi stanje zapuščine, in izda ustrezne naloge radi plačila nagrade ter ostalih pristojbin in stroškov.

Potrditev imovinskega stanja zapuščine s podpisom namesto prisege.

§ 88.

(¹) Če se ni napravil popis zapuščine po § 69., mora navesti dedič celotno imovinsko stanje zapuščine z vsemi njenimi sestavinami in potrditi resničnost svojih navedb namesto prisege s svojim podpisom. Dedič stori to lahko tudi po pooblaščenju, ki mora imeti za ta posel posebno pooblastilo.

(²) Na ta način ugotovljeno stanje zapuščinske imovine služi v podstavo zapuščinski razpravi.

ŠESTI ODDELEK.

Sprejem dediščine (dedna izjava).

Kako se podaja dedna izjava.

§ 89.

Izjava o sprejemu dediščine (dedna izjava) se poda lahko pismeno ali pa dá ustno na sodni zapisnik.

§ 90.

(¹) Zapuščinsko sodišče odredi praviloma narok, na katerega pozove dediče [odst. (²) § 62.] ali njihove zakonite zastopnike in jim obenem naroči, naj prinesejo s seboj listine, ki bi utegnile služiti v dokaz njihove dedne pravice, ali pa naj podajo do dne naroka svojo dedno izjavo pisмено in hkratu predložijo potrebne listine.

(²) Če obstoji dedna pogodba ali oporoka, se morajo pozvati k naroku tudi tiste osebe, ki utegnajo imeti po zakonu pravico do dedovanja.

(³) Pri naroku vpraša sodnik vsakega izmed njih, ali sprejema dediščino, na kakšen način in po katerem naslovu, ali pa jo zavrača. Predhodno pa pouči dediče o pomenu in o zakonskih naslednjih pogojne in nepogojne dedne izjave [odst. (¹) § 94.] in o naslednjih sklica upnikov; nato pa se vzamejo njihove izjave na zapisnik.

(⁴) Če zapisuje smrtonovico sodnik ali javni notar, mora obenem, če le mogoče, sprejeti oglasitve za dediča na zapisnik.

§ 91.

(¹) Če biva dedič ali njegov zakoniti zastopnik tako daleč, da ni pričakovati, da bi prišel k naroku, sme sodišče po svojem preudarku, ali pozvati dediča, odnosno njegovega zastopnika, naj predloži v roku, ki mu ga sodišče odredi, pisмено dedno izjavo, ali pa odredi veljavno pooblaščenega pooblaščenca, ki bi podal v istem roku v njegovem imenu pisмено ali ustno na sodni zapisnik dedno izjavo, ali pa odrediti, naj se dedič, odnosno njegov zakoniti zastopnik, radi dedne izjave zasllišita po pristojnem sodišču (pristojnem oblastvu) njegovega bivališča.

(²) V takem primeru naloži lahko sodišče dediču ali njegovemu zakonitemu zastopniku tudi, naj imenuje pooblaščenca na sedežu sodišča, da ga zastopa v zapuščinskem postopku.

Rok za premislek.

§ 92.

(¹) Iz važnih razlogov se sme dovoliti dediču rok za premislek, ki ne sme biti daljši od treh mesecev, in se v ta namen lahko podaljša rok za vložitev pismene dedne izjave, odnosno lahko odloži narok za sprejem dedne izjave.

(²) Če je dovoljen tak rok samo enemu izmed dedičev, se ostali dediči ne morejo prisiliti, da bi podali svojo dedno izjavo prej, nego ta rok poteče.

Nasledki, če se dedna izjava opusti.

§ 93.

(¹) Če ne pride svojepравни dedič, in tudi ne njegov pooblaščenec, k naroku in tudi ne poda pravočasno (§§ 90. in 91.) pismene dedne izjave, se razpravlja zapuščina neglede na njegovo pravico samó s tistimi, ki so se oglasili za dediče, in se tem prisodi zapuščina, kolikor imajo do nje pravico. Ta pravni nasledek nastopi samo tedaj, če so bili dediči v pozivu k naroku ali v pozivu, naj vložijo pisμένο dedno izjavo, nanj posebej opozorjeni. Ti pozivi se morajo vročati v lastne roke. Toda tudi dedna izjava, podana po naroku, odnosno po preteku roka, določenega za predložitev pismene dedne izjave, se upošteva, če prispe k sodišču prej, nego je izdalo odločbo o prisodbi zapuščine (§ 136.).

(²) Zakonite zastopnike nesvojepравниh oseb je s primernimi sredstvi prisiliti, da podajo dedno izjavo ali pa predložijo odobritev varstvenega ali skrbstvenega oblastva, da smejo v varovančevem ali oskrbovančevem imenu dediščino zavriniti.

Oblika in vsebina dedne izjave.

§ 94.

(¹) Vsak dedič, ki hoče nastopiti dediščino, mora podati v ta namen dedno izjavo, ki mora ustrezati predpisom grajanskega zakonika in tega zakona, zlasti pa obsegati naslov, na katerega opira svoj dedni zahtevek, in izrečno izjavo, da nastopa dediščino nepogojno ali pa s pridržkom-pravne dobrote popisa.

(²) To velja tudi za volilnojemnike, če se smatrajo po predpisih grajanskega zakonika sorazmerno s svojimi volili za dediče zato, ker so tisti, ki so s poslednjo voljo ali po zakonu poklicani k dedovanju, dediščino zavrnilo.

§ 95.

(¹) Vsako dedno izjavo morata dedič ali njegov predpisno pooblaščenec zastopnik, odnosno pooblaščenec, svojeručno podpisati. Podpisi na dedni izjavi ali na pooblastilu morajo biti overovljeni po sodišču ali javnem notarju.

(²) Sodišče mora s sklepom sprejeti vsako v zakonski obliki podano dedno izjavo, razen če se sklicuje na uavedbe, ki ne bi mogle dati naslova za dedno pravico niti tedaj, če bi bile dokazane.

(³) Sprejeta dedna izjava in pooblastilo se hranita pri spisih.

(⁴) Dokaz o naslovu glede dedne pravice sme podati dedič tudi pozneje, za kar mu je odrediti zadosten rok.

(⁵) Sodišče sme samó tedaj dati dediču pravice, omenjene v § 111., če dedič svojo dedno pravico zadosti verjetno izkaže. K temu je treba dati dediču potrebno navodilo.

§ 96.

(¹) Dokler se to ne ospori, se smatra za dediča tisti, kogar označijo pri zapisu smrtonovice ali kesneje za najbližjega sorodnika sorodniki, domačini ali družje verodostojne priče ali tisti, ki je postavljen za dediča v izjavi poslednje volje, ki po svoji vnanji obliki in po vsebini ustreza zakonu.

(²) Za dedno izjavo, ki se opira na ustno oporoko, samo po sebi ni potreba, da bi se priče radi dokaza pravnega naslova zaprisegle, če so napravile o tem zapis, ki so ga svojeručno podpisale, ali če so bile o tem zasllišane po § 52., odst. (²).

§ 97.

Če se razpravlja o dediščini na osnovi zakona, a sodišče dvomi, da je tisti, za katerega se je vzelo, da je zakoniti dedič, edini ali najbližji pokojnikov sorodnik, zaslliši lahko tudi tiste osebe, o katerih misli, da bi utegnile imeti enako ali močnejšo pravico od tega dediča; sme pa, če treba, te osebe tudi pozvati z oklicem po § 101.

Nasprotujoče si dedne izjave.

§ 98.

Če se poda k zapuščini več dednih izjav, ki si med seboj nasprotujejo, sprejme sodišče vse te dedne izjave; zaslišati pa mora o njih stranke in odločiti, katera stranka naj toži drugo stranko (§ 99.). Sodišče odredi tej stranki zadosten rok, v katerem mora vložiti tožbo, ker se sicer, če tega ne stori, v zapuščinskem postopku njeni zahtevki, ki so se zavrnil na pravdo, ne bi upoštevali. Ta rok sme sodišče na zahtevo stranke samo iz važnih razlogov podaljšati, toda največ za dva meseca.

§ 99.

(¹) Zoper dediča, ki zahteva dediščino na osnovi pogodbe, ki ustreza predpisanim obličnostim in katere pristnost se ne osporava obrazloženo, mora vložiti radi izpodbijanja dedne pravice tožbo vsakdo, čigar zahtevki se opira na izjavo poslednje volje ali na zakonito dedno nasledstvo. Zoper dediča, ki zahteva dediščino na osnovi izjave poslednje volje, ki ustreza predpisanim obličnostim in katere pristnost se ne osporava obrazloženo, mora vložiti tožbo vsakdo, čigar zahtevki se opira na zakonito dedno nasledstvo. Če sodišče spozna, da osporavanje pristnosti pogodbe ali izjave poslednje volje ni obrazloženo, zavrne na pravdo tistega, ki je na tak način osporaval.

(²) Če pa si nasprotujeta dedni izjavi, podani na osnovi pravnega naslova iste vrste, napoti sodišče, ko je predhodno zaslišalo obe stranki, na pravdo tistega, ki bi najprvo moral ovreči močnejši naslov svojega nasprotnika, da bi dokazal svojo dedno pravico. Če pa se pristnost pogodbe ali izjave poslednje volje, na katero se opira močnejša pravica, obrazloženo osporava, se napoti na pravdo tisti, ki opira svojo pravico na takó osporavani pravni naslov.

§ 100.

(¹) Če vloži stranka, napotena na pravdo, tožbo v odrejenem roku, je treba zapuščinsko razpravo prekiniti, dokler se pravda pravnomočno ne konča. Vendar je vsaki stranki na izvolji, zahtevati pri zapuščinskem sodišču, naj se dotlej zapuščinska imovina, kolikor je dedna pravica do nje osporjena, dene pod upravo, da se zavaruje. Tega zavarovanja sodišču ni treba dovoliti, če spozna, da je dedni zahtevki tistega, ki zahteva zavarovanje, očitno neosnovan.

(²) Če se zahteva takšno zavarovanje zoper pravdno stranko, kateri je sodišče upravo zapuščine že izročilo, se taka zahteva lahko upošteva samo po predpisih §§ 329. in nasl. zakona o izvršbi in zavarovanju.

Postopek, če dediči niso znani.

§ 101.

Če dediči niso znani ali če znani dediči niso podali v njim določenem roku izjave o sprejemu dediščine, dasi so bili predpisno pozvani (§ 93.), in ostane zato dedni delež, ki bi jim pripadel, nesprejet, postavi sodišče zapuščinskega skrbnika (§ 64.) in pozove po službeni dolžnosti z oklicem vse tiste, ki smatrajo, da jim pristoji dedna pravica do te zapuščine, naj se v letu dni javijo sodišču in podajo svojo dedno izjavo, ker bi se drugače zapuščina razpravljala s tistimi, ki so podali

dedno izjavo in dokazali naslov dedne pravice, in bi se jim prisodila zapuščina, nesprejeti del zapuščine bi pa pripadel, če ne bi pripadel po predpisih grajanškega zakonika ostalim dedičem, kot brezdedično blago državi. Če se dediči pozneje prijavijo, imajo še pravico, zahtevati, naj se zapuščinska imovina vrne, dokler ne poteče zastaralna doba.

§ 102.

(¹) Zapuščinski skrbnik si mora neglede na izdani oklic z vsemi sredstvi prizadevati, da izsledi dediče in njihovo bivališče, in uspeh javiti sodišču. Razen tega mora zapuščino upravljati in jo zastopati, zlasti pa skrbeti, da se izterjajo terjatve in poplačajo, kolikor se to lahko varno zgodi, zapuščinski upniki in volilojemniki.

(²) Zapuščinski skrbnik kot tak ne sme podati dedne izjave niti izpodbijati dedno izjavo ali naredbo poslednje volje.

(³) Če je treba vložiti v imenu zapuščine tožbo ali skleniti poravnavo, mora skrbnik za to pribaviti odobritev zapuščinskega sodišča, ki zasliši v važnejših primerih dediče in druge udeležence, preden izda odločbo.

Prejaja brezdedične zapuščine državi.

§ 103.

Če preteče z oklicem odrejeni rok, a nihče ni podal dedne izjave, o zapuščini ni razpravljati, marveč preda zapuščinsko sodišče vso zapuščino ali njen nesprejeti del državi in obvesti o tem pristojno oblastvo. Predpis § 101. velja tudi tukaj.

Postopek, če bivališče dediča ni znano.

§ 104.

(¹) Če je dedič znan, ni pa znano njegovo bivališče, mu postavi zapuščinsko sodišče skrbnika, ki mu je dolžnost, opraviti potrebne poizvedbe zato, da izsledi dedičevo bivališče. Za to se mu mora odrediti zadosten rok.

(²) Če ni pričakovati, da bi se moglo dedičevo bivališče izslediti, ali če so poizvedbe brez uspeha, obvesti sodišče na skrbnikov predlog z oklicem odsotnika o pripadu dediščine s pristavkom, da poda, če bi v letu dni ne prišel sam k sodišču ali ne imenoval pooblaščenca, skrbnik v njegovem imenu dedno izjavo in da se bo hranila čista zapuščina, ki mu pripade, pri sodišču, dokler se zglesi sam ali se ne dokaže, da je umrl ali bil proglašen za mrtvega.

Razglašanje oklicev.

§ 105.

(¹) Oklici po §§ 101. in 104. se nabijejo na sodno desko in uvrste trikrat v službene novine, določene za objave tega sodišča, po okolnostih pa objavijo tudi v drugih novinah.

(²) Če se nameri pri istem sodišču istočasno več takih primerov, se sme izdati za več zapuščin samó en oklic. Pristojbina za oklic se plača iz zapuščine, če pa zadeva samo poedine dediče, iz njihovega dednega deleža.

(³) Če so stroški za oklic v novinah nesorazmerni proti vrednosti zapuščine ali dednega deleža ali če od takega razglašanja ni pričakovati uspeha, sme sodišče

odrediti, naj se objavi oklic samo enkrat ali naj se namesto objave v novinah nabije na oglasno desko tistih občin, v katerih je po poedinem primeru razglasitev koristna, ali pa naj se razglasi oklic v teh občinah na drug običajni način.

SEDMI ODDELEK.

Sklic upnikov.

§ 106.

(¹) Na predlog dediča ali zapuščinskega skrbnika pozove sodišče po predpisih grajanskega zakonika zapuščinske upnike z oklicem, naj prijavijo svoje terjatve pisмено ali ustno pri naroku, ki se hkratu odredi. V oklicu je treba upnike opozoriti, da tisti upniki, ki se ne bi prijavili v odrejenem roku, ne bodo mogli uveljavljati nobenih zahtevkov proti zapuščini, če bi bila povzeta z izplačilom prijavljenih terjatev, kolikor nimajo zastavne pravice.

(²) Sklic upnikov se opravi lahko z istim oklicem, s katerim se pozivajo dediči.

(³) Znani upniki se lahko tudi poedinično pozovejo.

(⁴) Uporabljajo se ustrezno določbe poslednjega odstavka § 105.

Prijava terjatev.

§ 107.

(¹) K naroku za prijavo terjatev se pozovejo tudi znani dediči in zapuščinski skrbnik.

(²) O prijavljenih terjatah in morebiti prijavljenih dednih pravicah [odst. (²) § 106.] se spiše zapisnik, v katerem se popišejo terjatve in morebitne dedne pravice, označijo rodbinsko in rojstno ime upnikov in dedičev, zneski terjatev po glavnici in postranskih zahtevkih, kakor tudi pravne osnove terjatve ali dedne pravice. Pismene prijave se prilože zapisniku.

(³) Dediči, odnosno zapuščinski skrbniki se morajo izjaviti, ali in koliko priznavajo prijavljene terjatve.

(⁴) Če se ne doseže sporazum ali sklone poravnava, se napotijo upniki z nepriznanimi terjatvami na pravdo.

OSMI ODDELEK.

Zapuščine inozemcev.

Zapis smrtovnice in odredbe za zavarovanje zapuščine.

§ 108.

V primerih, ko spada razpravljanje zapuščin inozemcev v pristojnost inozemskega oblastva (§ 26.), opravi domače sodišče vsa dejanja, označena v § 30. tega zakona.

Odredbe za zavarovanje dedičev, voliljojemnikov in upnikov iz naše države.

§ 109.

(¹) Ko se smrtovnica zapiše, izda sodišče oklic, s katerim pozove domače in tiste tuje državljane, ki bivajo v naši državi in imajo zahtevke do zapuščine kot dediči, voliljojemniki ali upniki, naj prijavijo sodišču svoje

zahtevke v roku, določenem v oklicu, ker bi kesneje prijavljeni zahtevki ne bili zadržek, da se izroči zapuščina inozemskemu oblastvu ali osebi, upravičeni po odločbi tega oblastva.

(²) Oklicni rok sme znašati največ šest mesecev.

(³) Oklic je treba razglasiti po predpisih § 105., odst. (¹) in (²).

(⁴) Po prednjih odstavkih ni pozivati, če vrednost zapuščine ne presega zneska, označenega v § 59., odst. (²). Poziv se lahko opusti, če inozemec v naši državi ni imel ne bivališča ne stanišča in po okolnostih dotičnega primera tudi ni moči vzeti, da se prijavi kak udeleženec v smislu predpisov §§ 110. in 111. Če se poziv opusti, se zapuščina ne sme izročiti prej, nego pretečejo trije meseci od dne inozemčeve smrti.

§ 110.

(¹) Če prijavi kak dedič ali voliljojemnik, označen v § 109., svoj zahtevek, zadrži sodišče na njegov predlog zapuščino ali del zapuščine, ki je potreben za pokritje tega zahtevka, dokler pristojno inozemsko oblastvo o prijavljenem zahtevku pravnomočno ne odloči.

(²) Ko je o prijavljenem zahtevku pravnomočno odločeno, je uporabiti zadržano zapuščino ali njen del za poravnavo tega zahtevka; preostali del, odnosno če je bil zahtevek zavržen, vso zapuščino, a če je bil zadržan samo njen del, ta zadržani del je pa izročiti pristojnemu inozemskemu oblastvu.

§ 111.

Če prijavi kak upnik, označen v § 109., terjatev v oklicnem roku, ne izroči sodišče inozemskemu oblastvu zapuščine ali njenega dela, zadostnega za pokritje terjatve, dokler se prijavljena terjatev ne poravnava ali ne zavaruje.

§ 112.

(¹) Če predlagajo dediči, ki bivajo v naši državi, naj izvede zapuščinski postopek glede inozemčeve zapuščine (§ 27.) naše sodišče, pozove sodišče z oklicem vse dediče in voliljojemnike, ki bivajo v inozemstvu, naj prijavijo svoje zahtevke v šestih mesecih, ker bi se zapuščinska razprava sicer izvedla po tem predlogu.

(²) Oklic se razglasi na način, omenjen v § 105., odst. (¹) in (²). Oklic je treba objaviti tudi v tujih novinah. Objava v tujih novinah se lahko opusti, če bi bili objavnostroški proti vrednosti zapuščine nesorazmerni in če je bilo o smrti obveščeno tuje oblastvo, ki zastopa tujo državo v naši državi.

(³) Če se v oklicnem roku nikdo iz inozemstva ne prijavi ali pa se prijavi, toda ne prigovarja pristojnosti sodišča, se zapuščina ne izroči, zapuščinski postopek pa izvede po naših zakonih. Če pa kdorkoli izmed prijavljenih udeležencev zahteva, naj izvede razpravo pristojno tuje sodišče, je taki zahtevi ustreči.

Mednarodne pogodbe.

§ 113.

Po določbah tega oddelka se je ravnati samo, kolikor ne določajo mednarodne pogodbe kaj drugega.

DEVETI ODDELEK.

Odredbe o zapuščinskih stvareh, dokler traja zapuščinska razprava.**Izročitev zapuščine dedičem v upravo in dovolitev prodaje zapuščinskih stvari.**

§ 114.

(¹) Če je podal dedič dedno izjavo in je svojo dedno pravico zadostno izkazal, izroči sodišče njemu ali njegovemu zakonitemu zastopniku zapuščino v upravo in oskrbovanje, če temu ne nasprotujejo pravice drugih oseb. Tak dedič, prav tako pa tudi zapuščinski skrbnik, sme z odobritvijo sodišča prodajati in zastavljati zapuščinske nepremičnine in premične stvari, odstopati terjatve ali sprejemati od dolžnikov denar, če je to odredeno v izjavi poslednje volje ali potrebno, da se poplačajo stroški, zlasti pogrebni stroški ali drugi nujni dolgovi, ali da se odvrne očitna škoda ali če se stvari rade pokvarijo ali se zaradi nesorazmernih stroškov ne morejo dalje obdržati. V tem poslednjem primeru sme zapuščinsko sodišče, po okolnostih pa tudi sodišče, ki je pristojno za zapis smrtovnice (§ 30.), odrediti, naj se predmeti, ki jih ni moči hraniti, prodajo na dražbi (§ 116.) tudi pod cenilno vrednostjo.

(²) Dediču, čigar neomejena in izključna dedna pravica je jasno dokazana in ki je upravičen, razpolagati s svojo imovino, odnosno njegovemu zakonitemu zastopniku, izroči zapuščinsko sodišče lahko še pred končano zapuščinsko razpravo poedine zapuščinske stvari in glavnice v polnopravno posest in na prosto razpolago in mu lahko dovoli, da sme te stvari sodno ali izvensodno prodati, to pa samó, če so dedinske takse, pristojbine in obveznosti, naložene v izjavi poslednje volje, z ostalo zapuščinsko imovino dovolj zavarovane ali če na to pristanejo finančna oblastva, odnosno tisti, katere to tiče.

§ 115.

Če je zapuščinska imovina pod pečatom (§§ 39. in 40.), se mora opraviti prodaja poedinih predmetov sodno, dobljeni znesek pa položiti pri sodišču, kolikor to ne odredi, naj se porabi za kaj drugega.

Dražba.

§ 116.

(¹) Če je med dediči kaj takih, za katere mora sodišče po službeni dolžnosti skrbeti, se mora opraviti prodaja praviloma po javni dražbi.

(²) Dražbo opravi, po okolnostih, zapuščinsko sodišče samo po svojem odposlancu ali po javnem notarju ali pa se obrne za to do sreskega sodišča, označenega v § 220., odst. (¹).

(³) V prodajnem postopku po dražbi se morajo uporabljati določbe tega zakona o prostovoljni cenitvi in prodaji.

DESETI ODDELEK.

Prisodba (vročitev) zapuščine.**Pogoji za prisodbo.**

§ 117.

(¹) Da doseže dedič prisodbo, mora veljavno dokazati svojo dedno pravico (§§ 94. in 100.), kakor tudi to, da

je poravnal, odnosno kjer zakon to dopušča, predpisno zavaroval dedinske takse (§ 119.), in da je izpolnil ali, kjer to zakon dopušča, zavaroval vse obveznosti, naložene mu z naredbo poslednje volje (§§ 120. do 124.).

(²) Sodišče mora skrbeti, da se podajo dokazi o tem brez zavlačevanja in da se zapuščina, če ni zadržka, prisodi dediču; če pa je kaj zadržkov, mora gledati, da se odpravijo.

Poročilo o izpolnitvi pogojev za prisodbo zapuščine.

§ 118.

(¹) Ko je predhodno vse pripravilo, česar je treba, pozove sodišče dediče in udeležence, katerih zaslišanje je potrebno, k naroku, da podajo pri njem na zapisnik poročilo o izpolnitvi pogojev za prisodbo zapuščine.

(²) Pri večjih zapuščinah ali če stranke to same zahtevajo, jih sodišče lahko pozove, naj predložijo pismeno poročilo ali naj ga prineso k naroku.

(³) Pri zapuščinah kmetovalcev na deželi se je treba temu izogibati, da bi se predlagala pismena poročila, razen če bi to stranke same izrečno zahtevale.

Poročilo o plačilu dedinskih taks.

§ 119.

(¹) Koliko so sodišča pristojna za odmero dedinskih taks in koliko so dolžna sodelovati pri ugotovitvi zapuščinskega stanja v primerih, v katerih so za odmero pristojna davčna oblastva, določajo posebni predpisi, ki o tem veljajo.

(²) Zapuščina se ne sme prisoditi, dokler niso dedinske takse v smislu teh posebnih predpisov plačane ali zavarovane.

Poročilo o izpolnitvi poslednje volje.

§ 120.

(¹) Fidejkomisarske nadomestitve in druge naredbe poslednje volje, ki so po predpisih grajanskega zakonika po učinku enake fidejkomisarski nadomestitvi, se morajo vpisati v javnih knjigah na nepremičnine, katere zadevajo. Semkaj spadajo zlasti naredbe, po katerih je pravica dediča ali volilnojemnika še neodločena, ker še ni izpolnjen pogoj ali še ni dospel določen čas ali ker je omejena na določen čas ali odvisna od nikalnega ali razveznega pogoja, kamor spadajo tudi naročila, ki jih je treba smatrati po grajanskem zakoniku za razvezan pogoj. Če so tem fidejkomisarskim nadomestitvam in drugim odredbam poslednje volje predmet glavnice ali druge premične stvari, ki jih je dediču ali volilnojemniku izročiti, se mora dotična imovina zavarovati s pupilarno varnostjo, če so poznejši dediči ali volilnojemniki, ki jim je to imovino kesneje izročiti, osebe pod varstvom ali skrbstvom ali še ne rojene ali ne znane osebe ali pa osebe ali ustanove, omenjene v § 121., in če ni zavarovanje v poslednji volji sami odpuščeno ali se upravičenci niso tej pravici veljavno odpovedali.

(²) V ostalih primerih zadošča, da se dokaže, da je bil tisti, ki mu je imovino pozneje izročiti, sodno ali izvensodno obveščen o naredbi, ki njega tiče. Upravičen je, pred prisodbo zapuščine ali po prisodbi zahtevati, da se premična imovina, ki mu jo je kesneje izročiti, predpisno zavaruj, kolikor ni zavarovanje dediču v poslednji

volji odpuščeno ali se ni temu sam pravnoveljavno od-
povedal.

(²) Določbe odst. (¹) in (²) veljajo tudi, če gre komu
samo užitek dediščine ali njenega dela.

§ 121.

Zapuščina se ne sme prisoditi prej, nego je doka-
zано, da so plačana ali zavarovana volila, določena re-
vežem, pobožnim ustanovam (zadužbinam), šolam, cer-
kvam ali javnim zavodom, in volila za pobožne in obče-
koristne namene.

§ 122.

Če volilojemnik ni svojepraven ali če še ni gotovo,
kdo bo volilojemnik, je treba volilo pri sodišču položiti
ali pa ga predpisno zavarovati. Volilojemnik, čigar biva-
lišče ni znano, se obvesti z razglasom, kje je volilo po-
loženo ali kako je zavarovano. Tudi tukaj velja določba
§ 105.

§ 123.

(¹) Glede ostalih volil zadošča dokazati, da so bili
volilojemniki sodno ali izvensodno obveščeni.

(²) Tudi volilojemniki smejo pred prisodbo zapu-
ščine ali potem zahtevati predpisno zavarovanje za
občasna plačila in za tista volila, katerih izplačilo še ni
moči terjati, ker še ni došel plačilni dan, določen po
grajanskem zakoniku, ali pa zato, ker še ni dospel z
naredbo poslednje volje odrejeni čas ali še ni izpolnjen
s to naredbo odrejeni pogoj.

§ 124.

Dedič mora pred prisodbo zapuščine dokazati, da
je izvršil naročila v poslednji volji v smislu grajanskega
zakonika ali da je njihovo izvršitev zavaroval. Sodišče
pa ni dolžno, nadzirati izvršitev takih naročil ali zava-
rovanje njihove izpolnitve, če tega ne terja javna korist.

Poročilo o dolžnem deležu nesvojepravnih oseb.

§ 125.

Če je dvomljivo, je li nedoletnik ali drug oskrbova-
nec v svojem dolžnem deležu prikrajšan, mora skrbeti
sodišče po službeni dolžnosti za to, da se poda poročilo,
da je dolžni delež, določen po predpisih grajanskega
zakonika, izplačan ali predpisno zavarovan.

Sodelovanje izvršitelja poslednje volje.

§ 126.

Če je imenoval zapustnik izvršitelja naredbe po-
slednje volje, podasta poročilo, omenjeno v §§ 120. do
124., izvršitelj in dedič skupaj.

Delitev dediščine.

§ 127.

Praviloma dovršitev zapuščinske razprave ni treba
odložiti do delitve dediščine, in to tudi ne, če dediči niso
svojepravni.

§ 128.

(¹) Če so vsi dediči svojepravni, jim je, kolikor ni s
posebnimi zakoni odrejeno drugače, na izvolji, ali vobče
hočejo dediščino deliti, in če jo hočejo, ali naj jo delé
pred prisodbo ali po prisodbi, in v prvem primeru, ali
naj jo dele sodno ali izvensodno.

(²) Če prosijo pred prisodbo, naj opravi delitev so-
dišče, odredi sodišče narok, pri katerem se opravi, če
se dediči zlepa zedinijo, delitev dediščine in se spiše o
tem natančen zapisnik.

(³) Če prinesejo dediči k naroku izdelano delitveno
listino in če potrde, da je napravljena po njih volji, pri-
stavi sodišče na listino potrdilo o tej pred sodiščem
podani izjavi in jo shrani pri zapuščinskih spisih.

§ 129.

Če so med dediči tudi nesvojepravne osebe, opravi
zapuščinsko sodišče, če ni kakega zadržka, delitev pri
malih zapuščinah praviloma takoj, to pa zlasti tedaj, če
so predmet zapuščine gotovina, terjatve ali telesne pre-
mične stvari.

§ 130.

Pri večjih ali bolj zamotanih zapuščinah, kjer so
med dediči tudi nesvojepravne osebe, se opravi delitev
dediščine, po okoliščinah, pred prisodbo zapuščine ali
potem. Tako delitev odobri sodišče kot zapuščinsko ob-
lastvo; v primerih § 29., odst. (²), pa izposluje za to
tudi odobritev varstvenega, odn. skrbstvenega oblastva.

§ 131.

(¹) Če je radi delitve dediščine treba določiti
čisto zapuščino, je postopati takole: Najprej se ugotovi
vrednost zapuščine po popisu, t. j. po stanju, kakršna je
bila na dan zapustnikove smrti, nato je treba ugotoviti,
za koliko se je pozneje povečala ali zmanjšala, ter dol-
gove in bremena. Za vrednost prodanih premičnih in
nepremičnih stvari je treba vzeti ceno, za kolikor so
bile prodane. Za vrednost poedinih neprodanih premič-
nih in nepremičnih stvari, ki gredo dedičem skupno po
razmerju njih dednih deležev, se lahko vzame vrednost,
označena v popisu zapuščine, najsi je za osnovo te
vrednosti vzeta vrednost, ugotovljena ob kakšni prejšnji
ceni, ali pa kupna cena, ugotovljena pri prejšnji izpre-
membni lastnine; lahko se pa za vrednost vzame tudi vred-
nost po ceni, ki je odločilna za odmero davka. Če se po
poročilu o dolžnem deležu (§ 125.) ali po načrtu o delitvi
zapuščine poedinne stvari ne dodeljujejo sorazmerno vsa-
kemu dediču, je treba vrednost nepremičnine, če je to
potrebno v korist varovancem ali oskrbovancem ali če to
kak drug dedič zahteva, določiti s sodno cenitvijo, h
kateri je treba pozvati udeležence.

(²) Na koncu delitvenega načrta je treba navesti
sestavine čiste zapuščine po njenem stanju ob času, ko
se je načrt sklenil. Nato se izračuni, kolikšen je dedni
delež vsakega nesvojepravnega dediča, in se označijo
predmeti, ki se dodeljujejo vsakemu dediču ali samemu
ali skupaj z drugimi. Varstvenemu, odn. skrbstvenemu
oblastvu je prepuščeno, da glede na korist oskrbovan-
cev odloči, ali je treba delitve v naravi.

(³) Pri vsaki delitvi je treba strogo paziti na pred-
pisane utesnitve glede delitve nepremičnin v naravi.

§ 132.

Potrjena izvirna listina o delitvi se hrani pri sodišču, stranke pa smejo zahtevati overovljeni prepis.

Končni spisek zapuščine.

§ 133.

(¹) Če je imel pokojnik samo enega dediča, ta pa ni svojepraven, sestavi sodišče namesto delitvene listine z varuhom ali skrbnikom končni spisek o stanju čiste zapuščine, ki ga pošlje varstvenemu, odn. skrbstvenemu oblastvu.

(²) Ta končni spisek se hrani pri varstvenem, odn. skrbstvenem oblastvu in je osnova za varuški, odnosno skrbniški račun.

§ 134.

Določbe o delitvi dediščine in o končnem spisku zapuščine (§§ 127. in 129. do 133.) se ustrezno uporabljajo, če so pri zapuščini udeleženi kot dediči: reveži, pobožna ustanova (zadužbina), samoupravno telo, cerkev, javni zavod ali država in tudi v primeru fidejkomisarske nadomestitve.

Pospešeni postopek pri manjših zapuščinah.

§ 135.

Pri malih in manj zapletenih zapuščinah si mora sodišče prizadevati, da se ves zapuščinski postopek, namreč: zapis smrtovnice, popis zapuščine, dedna izjava, vzajemno priznanje dednih pravic, poročilo o izpolnitvi obveznosti dedičev, po okoliščinah tudi delitev dediščine, odnosno končni spisek zapuščine, po možnosti hkratu opravi in prikaže ves njegov potek v enem zapisniku ali v nadaljevanju istega zapisnika; zlasti pa naj si prizadeva, da siromašni dediči pri tem kar najmanj časa zamudé.

Odlok o prisodbi zapuščine (prisojilo).

§ 136.

(¹) Brž ko dokaže dedič svojo dedno pravico in izpolni vse obveznosti v smislu § 117., se mu zapuščina prisodi (vroči), zapuščinske stvari odpečatijo in se izreče zapuščinska razprava za končano.

(²) Dedičem se izda odlok o prisodbi zapuščine (prisojilo), ki mora obsezati zlasti tole:

1. rodbinsko in rojstno ime pokojnikovo, dan njegove smrti, njegov poklic in prebivališče;
2. rodbinsko in rojstno ime, poklic in prebivališče dediča, pravni naslov dedne pravice, ali je sprejel dediščino pogojno ali nepogojno, in če je več dedičev, razmerje, po katerem so dediščine deležni, a če se je dediščina delila, da se je delila;
3. ali je pripadla zapuščina dediču kot prosta lastnina ali pa je dedič in koliko utesnjen v uživanju ali razpolaganju po fidejkomisarski nadomestitvi ali z drugo vezjo v smislu § 120. ali s pravico užitka in v čigavo korist;
4. rodbinsko in rojstno ime, poklic in prebivališče oseb, katerim je pripadlo volilo, užitek, fidejkomisarska nadomestitev (§ 120.) ali druga pravica do zapuščine z natančno označbo te pravice.

(³) Če je dedič ali drug udeleženec nedoleten ali drugače nesvojepraven, je treba to v prisojilu izrečno omeniti.

§ 137.

(¹) Tistim, ki jim je kot volilojemnikom pripadla iz zapuščine nepremičnina, vpisana v zemljiško knjigo, ali terjatev, vpisana na takih nepremičninah, izda zapuščinsko sodišče še pred prisodbo zapuščine na njihovo zahtevo, če dediči volila ne osporavajo, potrdilo o tem, da se lahko vpišejo v zemljiških knjigah za lastnike nepremičnine ali za hipotečne upnike.

(²) Če gre za nepremičnino, ki v zemljiško knjigo ni vpisana, a veljajo za pridobitev stvarne pravice na taki nepremičnini posebni predpisi, se mora ravnati sodišče ob izdaji tega potrdila, potrebnega za pridobitev stvarne pravice, po teh predpisih.

(³) Potrdilo v smislu odst. (¹) in (²) izda zapuščinsko sodišče na zahtevo pred prisodbo zapuščine tudi tistemu, ki je pridobil takšne stvari med zapuščinsko razpravo (§§ 114. do 116.).

§ 138.

(¹) Ko se zapuščinska razprava konča, se spisi, ki se nanašajo nanjo, shranijo pri sodišču; udeležencem pa je dovoliti, da jih pregledajo, in dati jim je ob njihovih stroških tudi prepise.

(²) Pobotnice (priznanice) o plačanih stroških za bolezen in pogreb in o plačanih zapuščinskih dolgovih ter ostale listine, katerih sodišče ne potrebuje, se na zahtevo vrnejo strankam.

§ 139.

Brž ko postane prisojilo zapuščine pravnomočno, odredi sodišče, naj se gotovina in druge premične stvari, ki so pri sodišču v hrambi, izdajo upravičencem in poskrbi, da se izročijo ti predmeti, kolikor pripadejo nesvojepravnim osebam, pristojnemu varstvenemu, odn. skrbstvenemu oblastvu, če pa je zapuščinsko sodišče hkratu tudi varstveno, odn. skrbstveno oblastvo, da se prenesejo ti predmeti med varstvene, odn. skrbstvene pologe.

Vpis v zemljiške knjige.

§ 140.

Ko poteče šest tednov od pravnomočnosti odloka o prisodbi zapuščine (§ 136.), odredi zapuščinsko sodišče po službeni dolžnosti, naj se na osnovi prisojila in listin, sestavljenih med zapuščinskim postopkom, opravijo v zemljiških knjigah vpisi po predpisu § 84. zakona o zemljiških knjigah.

§ 141.

Posebni zakoni določajo, kako je treba pri vpisu v zemljiške knjige zavarovati neporavnane dedinske takse ter neporavnane nagrade in stroške javnih notarjev kot sodnih poverjenikov.

Če se pozneje najde imovina.

§ 142.

(¹) Če se najde po prisodbi kaka zapuščinska imovina, ki prej ni bila znana, izda sodišče tudi o tej imo-

vini po poizvedbah, ki so morda potrebne, odlók in odredi, naj se zakonite takse in druge pristojbine plačajo ali zavarujejo.

(²) Nove dedne izjave ni treba in se tudi ne opravi nova razprava, če tega noben dedič ne zahteva; pozneje najdena imovina se izroči dedičem na osnovi prej opravljene razprave in prisojila.

(³) Če pa se prej razprava ni opravila iz razloga, ker pokojnik ni zapustil imovine ali ker je zapustil samo imovino neznatne vrednosti (§ 59. in 60.), a ima novo najdena imovina znatnejšo vrednost, se sedaj uvede zapuščinska razprava o vsej zapuščini.

Če se pozneje najde izjava poslednje volje.

§ 143.

(¹) Če se najde potem, ko se je dediščina že prisodila, izjava poslednje volje, jo je izročiti sodišču, ki je opravilo zapuščinsko razpravo. To sodišče naredbo predpisno razglasi, jo shrani (§§ 49. do 52., 55.) in daje udeležencem na njih zahtevo prepise.

(²) O tem obvesti sodišče vse udeležence, ki razglasitvi niso prisostvovali, s pristavkom, da smejo uveljavljati, če mislijo, da bi utegnili pridobiti iz razglašene izjave poslednje volje kake pravice, te svoje pravice z redno pravdo zoper posestnika dediščine.

(³) Vnovične zapuščinske razprave ni.

TRETJI DEL.

Postopek v varstvenih in skrbstvenih poslih (varuštva, skrbništva in pomočništva).

PRVI ODDELEK.

Občne določbe.

§ 144.

Kolkor v tem delu ni predpisov o varuštvu, skrbništvu in pomočništvu, veljajo o tem predpisi grajanskega zakonika.

§ 145.

(¹) Če je inozemec v naši državi bival samo začasno, a je zapustil v naši državi nedoletnega otroka, poslavi sodišče temu varuha za čas, dokler je v naši državi in dokler pristojno inozemsko oblastvo ne ukrene kaj drugega, ter odredi vse drugo, česar je še treba.

(²) Prav tako postopa sodišče tudi, če nastane iz kakršnegakoli razloga potreba, da skrbi sodišče za nedoletnega inozemca, ki biva v naši državi.

(³) Po določbah odst. (¹) in (²) se je ravnati samó, kolikor ne določajo mednarodne pogodbe kaj drugega.

Pristojnost.

§ 146.

Za postavitev varuhov nedoletnikom ter skrbnikov in pomočnikov ostalim nesvojepravnim osebam, še ne rojenim in odsotnikom, kakor tudi za opravljanje vseh poslov, ki spadajo v področje varstvenega in skrbstvenega oblastva, je pristojno tisto sresko sodišče, ki je glede osebe, za katero je treba skrbeti, v grajanskih pravnih občno krajevno pristojno. Za postavitev varuha

našemu državljanu, ki nima občne krajevne podsodnosti v naši državi, je pristojno tisto sresko sodišče v naši državi, v čigar območju sta imela oče ali nezakonska mati svoje poslednje prebivališče ali bivališče. Za postavitev varuha nedoletnemu otroku, ki je spravljen v kakem javnem zavodu ali ob stroških zavoda zunaj njega, je pristojno sresko sodišče, v čigar območju je sedež zavoda.

§ 147.

(¹) Odločbo o tem, ali je treba: da se kdo popolnoma ali delno prekliče in postavi pod skrbstvo, da se očetovska oblast ali varuštvo podaljša čez dobo nedoletnosti ali da se očetu vzame očetovska oblast ali da se take odločbe prenarede ali razveljavijo, izda lahko v prvi stopnji samo tisto okrožno sodišče, v čigar območju je sresko sodišče kot varstveno, odn. skrbstveno sodišče.

(²) V teh primerih izda okrožno sodišče odločbo na osnovi obrazloženega predloga varstvenega, odn. skrbstvenega sodišča in priobči to odločbo ob povratku spisov temu sodišču, ki jo vroči udeležencem. Rekurz zoper takšno odločbo okrožnega sodišča je vložiti pri varstvenem, odn. skrbstvenem sodišču, to pa ga pošlje po okrožnem sodišču pristojnemu apelacijskemu sodišču v rešitev.

§ 148.

Če je treba postaviti varuha, skrbnika ali pomočnika inozemcu, ki nima občne krajevne podsodnosti v naši državi, je za to pristojno sresko sodišče, v čigar območju prebiva ali biva. Sodišče mora o tem takoj obvestiti pristojno inozemsko varstveno, odn. skrbstveno oblastvo in temu prepustiti nadaljnjo skrb.

§ 149.

Če se ne dá takoj ugotoviti, katero domače sodišče je pristojno, postopa v nujnih primerih in dokler se ne ugotovi, odnosno ne odredi, katero sodišče bodi pristojno, kot varstveno, odn. skrbstveno sodišče tisto sresko sodišče, v čigar območju biva oseba, za katero je treba skrbeti.

§ 150.

(¹) Iz važnih razlogov, če je to v varovančevu ali oskrbovančevu korist, odredi apelacijsko sodišče na predlog sreskega sodišča ali udeležencev, naj se prenesejo od pristojnega varstvenega, odn. skrbstvenega sodišča na drugo sresko sodišče bodisi njegova pristojnost celotno bodisi samo dolžnosti glede nadzora in skrbi o oskrbovančevi osebi ali glede uprave z njegovo imovino, in to v popolnem obsegu ali le deloma.

(²) Če je treba v gorenjih primerih odrediti varstveno, odn. skrbstveno pristojnost sodišča, ki je v območju drugega apelacijskega sodišča, izda odločbo o tem kasacijsko sodišče.

(³) Prav tako je ravnati, če gre v zgoraj navedenih primerih z ene strani za sodišče, z druge strani pa za varstveno poverjenstvo (§§ 202. in nasl.) ali za več varstvenih poverjenstev med seboj.

(⁴) Za prenos varstvene, odn. skrbstvene oblasti ali poedinih poslov od pristojnega sodišča na inozemsko sodišče je treba odobritve kasacijskega sodišča.

§ 151.

Posebni predpisi tega zakona in dotičnih drugih zakonov odredjajo, katera sodišča so pozvana, postavljati skrbnike, potrebne v pravnih, izvršilnih, zapuščinskih, stečajnih in drugih stvareh.

Posebne dolžnosti varstvenega, odn. skrbstvenega sodišča.

§ 152.

(¹) Varstveno, odn. skrbstveno sodišče opravi tudi po službeni dožnosti ovedbe, v važnih ali dvomljivih primerih pa zasliši, preden odloči o predlogih varuha ali skrbnika, če treba, sorodnike, sosede in druge osebe, ki bi utegnile dati pojasnila, pa tudi tistega, ki je pod varstvom, odn. skrbstvom, kolikor je sposoben, presojati svoje posle.

(²) Da se kar najbolj pouči o razmerah, zahteva sodišče lahko tudi pismena pojasnila in mnenja od občinskega poglavarstva, šolske uprave ali drugih oblastev in naprav.

DRUGI ODDELEK.

Posebne določbe o varuštvu.

Odobritev pogodb.

§ 153.

Sklep, s katerim odobri sodišče pogodbo ali drug pravni posel za nedoletnika v primerih, ko je treba take odobritve po grajanskem zakoniku za veljavnost pravnega posla, je vselej pismeno napraviti in obrazložiti.

§ 154.

(¹) Pogodbe, s katerimi se razpolaga z imovino ali dohodki nedoletnika, se omeje, če se to lahko zgodi brez očitne kršitve nedoletnikovih koristi, na čas, dokler nedoletnost traja. Zlasti se je treba izogibati, da bi se nalagala glavnica brez pravice odpovedi za dalj časa, nego nedoletnost traja, in da bi se za dalj časa sklepale družbene, najemne ali zakupne pogodbe.

(²) Vendar pa sme dovoliti sodišče tudi za dalj časa občasna plačila in celo dosmrtno vzdrževalnine iz nedoletnikove imovine in odobriti o tem sklenjene pogodbe, če je to očitno v nedoletnikovo korist.

(³) Večja nepremična posestva, gospodarstva ali podjetja se smejo oddajati v zakup praviloma samo po javni dražbi.

§ 155.

(¹) Varstveno sodišče sme pooblastiti varuha za sklepanje rabokupnih (najemnih in zakupnih) pogodb o manj važnih sestavinah nepremičnin proti običajni odpovedi in plačilu, ne da bi mu bilo treba prositi odobritev teh pogodb za vsak primer posebej.

(²) Če je stvar enostavna in nedoletnik nima sredstev, njegov varuh pa je neizkušen, napravi listino po možnosti sodišče samo in jo po zaslišanju varuha in ostalih udeležencev odobri. Mimo tega primera mora varuh predložiti sodišču v odobritev popolni osnutek zadolžnice, pogodbe ali druge listine, sodišče pa ga natančno preizkusi in, če treba, po zaslišanju udeležencev popravi.

(³) Ko sodišče osnutek odobri, postavi na izvirnik listine potrdilo o odobritvi in napravi potrebno število odpravkov, izvirnik pa hrani pri spisih, če ga ni treba hraniti po veljavnih predpisih kot polog.

Dovolitev, stopiti v zakon.

§ 156.

(¹) Če je po grajanskem zakoniku potrebna dovolitev varstvenega oblastva za sklenitev veljavnega zakona, sodišče take dovolitve ne sme dati, preden ne dobi zadostnega pojasnila o imovini, dohodkih, osebnih lastnostih in razmerah bodočega zakonca. Razen tega mora varstveno sodišče pozvati nedoletnika na zaslihanje, da se uveri po njegovi lastni izjavi, podani v odsotnosti varuha in bodočega zakonca, da je njegov prosti in premišljeni sklep, stopiti v ta zakon.

(²) Če je prebivališče nedoletnika tako odležno, da ne pride lahko k varstvenemu sodišču, se obrne le-to na sodišče nedoletnikovega prebivališča, da postopa po prednjem odstavku.

§ 157.

Če se naj sklene tudi ženitna pogodba, se ne sme dati dovolitev za sklenitev zakona, dokler niso vsi udeleženci edini o pogojih, ki jih postavlja varstveno sodišče v zaščito nedoletnikovih koristi.

§ 158.

(¹) V odločbi sodišča, s katero se daje dovolitev za sklenitev zakona, je treba navesti rodbinsko in rojstno ime, poklic in prebivališče zaročencev, ime varuha ali varuhinje in sovaruha ter posebej navesti, ali so ti pristali ali niso pristali na to, da se zakon skleni.

(²) Če dá sresko sodišče proti predlogu varuha ali ob očetovem nepristanku dovolitev za zakon ali če dá drugostopno sodišče dovolitev, ki jo je bilo sresko sodišče odreklo, mora obsegati odločba tudi še pristavek, da se sme skleniti zakon šele, ko postane ta odločba pravno močna in samó na osnovi potrdila o tej pravno močnosti.

(³) Če je treba po veljavnih zakonih kateremu izmed zaročencev še dovolitve vojaškega ali kakega drugega oblastva, je treba v odpravku sklepa tudi to navesti.

Plodonosno nalaganje glavnice.

§ 159.

(¹) Varuh in sodnik sta odgovorna, da se gotovina, kolikor se je ne potrebuje v kratkem, plodonosno naloži, brž ko je to mogoče.

(²) Preden odloči sodišče o naložbi, mora zaslišati varuha. Če prepusti sodišče varuhu, naj glavnico naloži, se mu mora odrediti rok, v katerem se izkaže, da se je ravnal po sodnem nalogu. Če obdrži varuh prejeto gotovino neopravičeno pri sebi dalj ko mesec dni, mora plačati od tega roka zanjo po 10% obresti na leto. To pa ne izključuje, da se ne bi od njega zahtevalo povračilo morda večje škode.

(³) Če je skupna vrednost gotovine, vrednostnih papirjev in hranilnih vlog nedoletnika neznatna, sme prepustiti sodišče po svoji oceni te vrednosti varuhu v upravljanje, ako spozna, da je za to po njegovem polo-

žaju in imovinskem stanju dovolj varnosti. Tudi v tem primeru odgovarja varuh za plodonsno naložbo nedoletnikove imovine.

§ 160.

Denar nedoletnikov se nalaga samó pri Državni hipotekarni banki.

§ 161.

(¹) Če je v imovini nedoletnika kaj državnih obveznic s pravico do dobitkov, se obveznice ne smejo prodati, razen če je to za nedoletnika neobhodno potrebno ali v njegovo očitno korist.

(²) Če so v imovini nedoletnika zasebne zadolžnice, ki niso dovolj plodonsne ali ne dajejo predpisne varnosti, poskrbi varuh, da se ti nedostaki odpravijo ali take zadolžnice izterjajo. Če o kaki terjatvi vobče ni listine, poskrbi varuh, da se listina pribavi.

(³) Nedoletnikova imovina, ki je naložena plodonsno na drug način, kakor to § 160. odreja (n. pr. v delnicah delniških družb), se sme pustiti na predlog varuha s pristankom sodišča tam, kjer je naložena, dokler se ne dobi ugodna prilika za koristnejšo naložbo. Pri oceni takšnih primerov je treba zlasti paziti na to, ali imajo ti papirji dober kredit in ugoden tečaj ter ali ne bi s pre nagljeno prodajo teh papirjev utegnili nastati večja škoda, kakor če se ti papirji še začasno pridrže v nedoletnikovi imovini.

Varuški računi.

§ 162.

(¹) Varuhi polagajo sodišču svoje račune pismeno s potrebnimi dokazi vred. Glede imovine manjšega obsega sme predložiti varuh, če ne ume sestavljati računov, sodišču svoje zapiske in dokaze ter dati račun na sodni zapisnik. V tem primeru se pozovejo, če treba, bližnji sorodniki in se zasllišijo o tem računu in njegovih prilogah; nato pa se račun reši.

(²) Sodišče sme tudi mimo primerov, naštetih v grajskem zakoniku, oprostiti zakonitega zastopnika (očeta, varuha) dolžnosti, polagati račun, če je imovina, ki jo upravlja, neznatna ali če so njeni dohodki neznatni; vendar sodišče lahko odredi, da ga je obveščati na drug način o tem, kako se ravna s tako imovino.

(³) Tudi če je varuh oproščen polaganja letnega računa, in če varovanec nima nikakršne imovine, sme zahtevati varstveno sodišče, po potrebi, najmanj pa vsako drugo leto, naj mu varuh poroča o osebnih in imovinskih razmerah varovančevih, in se to poročilo, če je ustno, ob kratkem zabeleži v varstvenih spisih.

§ 163.

(¹) V varuškem računu je treba najprvo popolnoma navesti stanje po popisu imovine in drugih sodnih spisih, odnosno po poslednjem zaključnem računu, nato izpremembe v stanju osnovne imovine in naposled dohodke in izdatke v času, za katerega se račun polaga. Na tej osnovi je treba izračunati čisti znesek imovine, ki preostaja konec računskega leta, in navesti, v čem ta imovina sestoji, kje se hrani in kako je naložena in zavarovana.

(²) Katere postavke prejemkov in izdatkov je dokazati z listinami, se presoja po njih znesku in značaju kakor tudi po posebnih razmerah poedinega primera.

§ 164.

Če je več nedoletnikov, se mora predložiti poseben račun za vsakega izmed njih samó, če nimajo vsi enakih deležev pri prejemkih in izdatkih.

§ 165.

(¹) Če ima nedoletnik trgovino ali industrijsko ali kmetijsko podjetje in v naredbi poslednje volje ni odrejeno drugače, sme poveriti sodišče po svoji oceni upravo varuhu ali pa, če ta ni za to sposoben ali uprave ne more prevzeti, kakemu strokovnjaku. V poslednjem primeru je varuh upravičen, kadarkoli zahtevati od upravitelja poročilo o stanju trgovine (podjetja); sme pa tudi kadarkoli pregledati knjige in pisma te trgovine (podjetja).

(²) Letni zaključni račun, ki ga podpiše varuh, če pa uprava ni poverjena varuhu, tudi upravitelj, se mora predložiti sodišču. Račun mora biti tako sestavljen, da je iz njega natančno razvidna imovina trgovine, odnosno podjetja v nepremičninah, blagu, premičninah, terjatvah (varnih in negotovih) in v gotovini; koliko je trgovina (podjetje) svojim upnikom dolžna in v čem je dobiček ali izguba za minulo leto. V vsakem teh razpredelkov se navedejo pa samo dotične skupne vsote.

(³) Določbe tega paragrafa se uporabljajo tudi pri tistih trgovinskih družbah, pri katerih je nedoletnik družbenik, kolikor to dopuščajo družbene pogodbe.

§ 166.

Varuški računi se zaključujejo vsako leto s poslednjim dnem meseca, v katerem se je varuštvo pričelo ali ki ga je določilo sodišče za dan, ko je račun zaključiti; računi se morajo neglede na to, ali je razprava o zapuščini, ki je pripadla nedoletniku, dokončana ali ne, predložiti sodišču praviloma najkasneje v dveh mesecih. Mimo tega mora položiti varuh zaključni račun v dveh mesecih od dne, ko njegovo varuštvo preneha [odst. (²) § 174.].

§ 167.

Varuški račun je treba natančno preizkusiti; pri tem pa je treba posebej paziti na to:

1. ali je prvotna imovina vpisana popolnoma med prejemke po popisu in drugih sodnih spisih, odnosno kako je ta imovina v poslednjem računu navedena;
2. ali se ujema račun v poedinih postavkah s priloženimi listinami;
3. ali so poedine postavke prejemkov in izdatkov izkazane, kakor je treba, s prilogo, kolikor se to po njih značaju more storiti;
4. ali teko občasni prejemki in občasna plačila nepretrgano;
5. ali je odobrilo sodišče tiste posle in izdatke, glede katerih je odobritev po zakonu potrebna, ali pa če odobritev ni, ali je ta odobritev dodatno možna;
6. ali se hrani celotna imovina kakor je treba, in ali je predpisno zavarovana, gotovina pa, ki se ne potrebuje, plodonsno naložena;
7. ali je bila uprava imovine ustrezna in koristna.

§ 168.

Varstvena sodišča morajo preizkušati račune kolikor mogoče sama. Če so pa računi obsežni ali je za njih

preizkušnjo potrebno posebno znanje, se lahko dajo v preizkus enemu ali dvema zapriseženima izvedencema ali javnemu notarju. Tudi bližnji nedoletnikovi sorodniki, ki stanujejo na sedežu sodišča in so za to sposobni, se smejo uporabljati za preizkušnjo računov; nimajo pa pravice do nagrade. Drugim izvedencem se določi iz nedoletnikove imovine nagrada po trudu, ki so ga imeli.

§ 169.

Izvedenci predlože sodišču svoje mnenje in pripombe o poedinih postavkah po vrsti, kakor so te postavke v računu navedene.

§ 170.

(¹) Toda kljub mnenju in pripombam izvedencev oceni sodišče račun samo, ko ga rešuje, ali nima še drugih nedostatkov razen tistih, ki so jih izvedenci navedli, in ali so pripombe izvedencev osnovane. Zlasti se uveri sodišče, ali ustrezajo prejemi in izdatki zakonu in odredbam varstvenega oblastva in ali se je imovina ustrezno upravljala.

(²) Pri ocenjanju računa se mora sodišče ozirati tudi na nedoletnikovo vzgojo, na njegove osebne lastnosti, na stanje in kakovost njegove imovine in na vse ostale razmere.

(³) Sodišče naj se praviloma ne ozira na neznatne pogoške, katerih pojasnitev bi bila združena z nesorazmerno velikimi stroški in zamudo časa; pri neznatnih in verjetnih postavkah pa mu ni treba zahtevati dokazov, katere pribaviti bi povzročilo nesorazmerno velike stroške ali veliko zamudo časa.

§ 171.

(¹) Če v računu ni pogoškov ali če so samo taki, ki se lahko popravijo v naslednjem računu, ali če se najdejo pisne in računске pomote, za katere ni treba nadaljnjih ovedb, reši sodišče račun s sklepom, v katerem samo popravi pisne in računске pomote.

(²) Če pa je treba ves račun predelati ali dobiti pojasnila, naloži sodišče polagatelju računa, naj ga v določenem roku predela ali dá potrebna pojasnila.

(³) Ko se temu nalogu ustreže, izda sodišče končno odločbo o računu, če ga ni treba iznova po izvedencih preizkusiti ali dobaviti nova pojasnila.

§ 172.

(¹) Če varuh v odrejenem mu roku nalogu sodišča ne ustreže, ga sodišče k temu prisili s primernimi sredstvi (§ 19.) ali pa ga, kakršne so pač okoliščine, pisмено opozori, da odloči tudi brez njega o njegovem računu, če v novo odrejenem roku nalogu sodišča ne ustreže.

(²) Vsekakor je treba skrbeti, da se vsako upravno leto račun pred iztekom naslednjega upravnega leta (§ 166.) reši.

§ 173.

(¹) V odločbi, s katero se račun o upravi nedoletnikove imovine končno reši, je treba navesti: kdo polaga račun, o čigavi imovini, za kateri čas, koliko ga je sodišče spoznalo, da je pravilen, koliko znaša čista imovina, kolikšen je bil dohodek v minulem letu, kolik prebitek, ki ostaja pri varuhu, ali koliko znaša varuhova terjatev proti nedoletniku.

(²) Na odobreni račun se postavlja dan in poslovna številka odločbe o odobritvi računa.

§ 174.

(¹) Brž ko se doseže polnoletnost in reši končni račun, izroči sodišče bivšemu nedoletniku na njegovo zahtevo vse varuške račune s prilogami vred. Če sestoji račun iz več listov, je treba té sešiti, konca niti pa s sodnim pečatom pritrditi. O izročenih računih in prilogah se sestavi spisek, na katerem potrdi bivši nedoletnik prejem; ta spisek se hrani pri spisih.

(²) Če obsega račun imovino več nedoletnikov, se izroči lahko šele, ko prestane varuštvo glede vseh nedoletnikov, in to proti skupnemu potrdilu vseh bivših nedoletnikov.

(³) Nedoletniki, glede katerih je varuštvo prestalo, oproste lahko varuha dolžnosti, položiti sodišču končni račun.

§ 175.

Ko je varuh svoje dolžnosti razrešen in njegov končni račun odobren, se spori o varuških poslih ne smejo več razpravljati in odločati po nepravdnem postopku, marveč se morejo, kolikor je to po § 18. vobče dopustno, reševati samo s pravdo.

Izročitev imovine.

§ 176.

(¹) Brž ko postane nedoletnik svojepraven, mu izroči sodišče njegovo imovino, če ni zakonitega zadržka. Če je imovina v rokah varuha, naloži sodišče varuhu, naj jo izroči in se o tem v odrejenem roku izkaže. Izročitvi rabita v podstavo popis imovine in odločba o končnem računu. Istočasno odredi sodišče izbris zaznambe nedoletnosti v zemljiških knjigah.

(²) Če nedoletnik v treh mesecih, odkar je postal svojepraven, ne zahteva, naj se mu izroči imovina, ki se hrani pri sodišču, ga sodišče pozove, naj v odrejenem roku to imovino prevzame, ker bi se sicer hranila kot sodni polog in sodišče ne bi več skrbelo za plodonosno naložbo in izterjavo obresti od glavnice. Ta poziv se mora vročiti v lastne roke.

(³) Če nedoletnikovo bivališče ni znano ali če mu poziva ni moči vročiti v lastne roke, se sme pozvati z oklicem; če pa se temu pozivu ne odzove, se v hrambi in upravi njegove imovine nič ne izpremeni.

Izpust iz očetovske oblasti in proglašenje za polnoletnega.

§ 177.

(¹) Če se zaprosi po grajskem zakoniku odobritev sodišča za izpust iz očetovske oblasti, poda oče izjavo o tem pristojnemu varstvenemu sodišču; sodišče pa odobri, ko je predhodno zaslišalo tudi nedoletnika, oprostitev od očetovske oblasti samo, če spozna, da je za nedoletnika koristna in da ni nevarnosti, da bi se to moglo zlorabljati.

(²) Nedoletnik zadobi svojepravnost glede svoje osebe in imovine tistega dne, ko postane odločba sodišča pravnomočna. Sodišče izda na osnovi te odločbe izpušče-

nemu o tem sodno izpričevalo (§ 284.) in odredi izbris zanznambe nedoletnosti v zemljiških knjigah.

(²) Ta določba se uporablja ustrezno, kadar se proglasi nedoletnik, ki je pod varuštvom, za polnoletnega.

Podaljšanje očetovske oblasti ali varuštva.

§ 178.

(¹) Če je po grajanskem zakoniku potrebno, da se očetovska oblast ali varuštvo čez dobo nedoletnosti podaljša, dozvé sresko sodišče, pristojno za varstvene posle, stvarno stanje in pošlje svoj obrazloženi predlog o tem z vsemi spisi vřed pristojnemu okrožnemu sodišču v odločitev (§ 147.).

(²) Odločba okrožnega sodišča se vroči po sreskem kot varstvenem sodišču očetu ali varuhu in nedoletniku. Ta odločba mora biti pravnomočno izdana in objavljena [odst. (¹) in (²) § 105.] še prej, nego nastopi polnoletnost, in jo je treba zaznamiti v zemljiških knjigah.

(³) V smislu predpisov odst. (¹) in (²) je postopati tudi, če se taka podaljšava očetovske oblasti ali varuštva ukine.

Odvzem očetovske oblasti.

§ 179.

Če so podani pogoji grajanskega zakonika, po katerih je treba očetu odvzeti očetovsko oblast, opravi sresko sodišče, pristojno po § 146., brž ko to zve, po službeni dolžnosti poizvedbe s tem, da zasliši očeta, kolikor je to moči storiti, bližnje sorodnike in po potrebi tudi domačine in druge pojasnilnike ali sosede, in sestavi na osnovi tega svoj obrazloženi predlog, ki ga pošlje z vsemi spisi vřed pristojnemu okrožnemu sodišču v odločitev (§ 147.). Odločba okrožnega sodišča se vroči očetu po sreskem sodišču.

Posebne določbe za nezakonske otroke.

§ 180.

Voditelji rojstnih knjig morajo primere rojstva nezakonskih otrok občasno javljati sreskemu sodišču, v čigar območju se je tak otrok rodil, in mu sporočiti prebivališče matere in otroka. Če je to sodišče varstveno sodišče, opravi ovedbe z zaslišbo matere ali na drug primeren način in odloči, ali in kaj je treba odrediti, da se otrok zavaruje; če pa ni pristojno, pošlje stvar pristojnemu varstvenemu sodišču.

§ 181.

(¹) Če nezakonski oče prizna, da je otrokov oče, ugotovi varstveno sodišče to priznanje zapisniško in navede ob tem, na kakšen način je dognalo njegovo istovetnost. Če prizna oče očetovstvo, a se ne zaveže prostovoljno, da bo plačeval zadostno vzdrževalnino, določi varstveno sodišče na osnovi opravljenih ovedb in po zaslišbi nezakonskega očeta znesek vzdrževalnine po službeni dolžnosti in naloži nezakonskemu očetu, naj ga v izogib izvršbe v mesečnih obrokih vnaprej plačuje. Samo če zavisi odločitev o znesku vzdrževalnine od dokaza spornih dejstev, ki se po nepravdnem postopku ne dajo ugotoviti, napoti sodišče varuha na pravdo in naloži ne-

zakonskemu očetu, naj plačuje vzdrževalnino v znesku, ki ga začasno določi.

(²) Sodišče ne določi zneska vzdrževalnine, če vrši nezakonski oče prostovoljno svoje dolžnosti v zadostni meri ali če je po njegovih razmerah popolnoma izključeno, da bi karkoli mogel dajati za otrokovo vzdrževanje.

(³) Če oseba, ki je označena za nezakonskega očeta, očetovstva ne prizna, naloži varstveno sodišče varuhu, naj vložiti tožbo.

§ 182.

Če je treba po razmerah za nezakonskega otroka kot siromaka zahtevati občinsko oskrbo, podpre varstveno sodišče varuha s svetom in poskrbi, če treba, po službeni dolžnosti za to, da se otrokovo domovinstvo (občinska pripadnost) ugotovi.

TRETJI ODDELEK.

Posebne določbe o skrbništvu in pomočnistvu.

1. Občne določbe.

§ 183.

(¹) Določbe prednjih paragrafov o varuštvu se uporabljajo ustrezno tudi pri osebah, ki so iz drugih razlogov, ne pa zbog maloletnosti, nesposobne, da bi same oskrbovale svoje stvari, in ki jim dajejo zakoni posebno zaščito s tem, da se jim postavi skrbnik ali pomočnik.

(²) Glede teh oseb in glede njih skrbnikov in pomočnikov veljajo tudi še posebne določbe, obsežene v naslednjih paragrafi.

2. Preklic (odvzem svojepravnosti).

Pristojnost za preklicni postopek.

§ 184.

(¹) Za preklicni postopek je pristojno sresko sodišče, v čigar območju ima oseba, ki se naj preklicne, ob času uvedbe postopka svoje stalno bivališče. Če ta oseba med postopkom menja svoje stalno bivališče, se prenese izvedba postopka lahko na sresko sodišče novega bivališča, če je to potrebno, da ne bo znatnih stroškov ali da se postopek znatno ne oteži ali ne zakasni. Če sodišče to odkloni, odloči o tem njemu nadrejeno okrožno sodišče.

(²) Za preklic našega državljana, ki v naši državi nima stalnega bivališča, je pristojno tisto sresko sodišče v naši državi, v čigar območju je oseba, ki se naj preklicne, imela svoje poslednje bivališče; če pa ni niti tega imela v naši državi, odredi kasacijsko sodišče sresko sodišče za izvedbo tega postopka. Sodišče, ki je po tem pristojno, sme z odobritvijo apelacijskega sodišča opustiti uvedbo ali nadaljevanje postopka za preklic našega državljana, ki ima v inozemstvu svoje bivališče ali tam le biva, če skrbstvo ali varuštvo, ki se je odredilo zanj v inozemstvu, zadošča za zaščito njegovih pravic in koristi.

Uvedba postopka.

§ 185.

(¹) Popolni ali delni preklic zbog umobolnosti ali slaboumnosti se izreče na predlog ali po službeni dolžno-

sti, delni preklie zbog zapravljalivosti ali zlorabe alkohola iz navade (pijanstva) ali drugih živčnih strupov pa samo na predlog.

(²) Če je treba postopati po službeni dolžnosti, uvede postopek radi popolnega ali delnega preklica pristojno sodišče, brž ko zve za tak primer, kadar pa je treba postopati na predlog, ko to predlaga oseba, ki je za to upravičena.

(³) Podati predlog so upravičeni: zakonec tistega, ki se naj prekliče, dokler ni izrečena ločitev od mize in postelje, sorodniki po krvi v prvi črti in osebe, ki so v sorodu v stranski črti do četrte stopnje ali v svaštvu do druge stopnje, nezakonski roditelj ali njegovi nezakonski otroci, če žive z njim v skupnosti, ter njegov zakoniti zastopnik.

(⁴) Preklie zbog umobolnosti ali slaboumnosti ali zbog pijanstva ali zlorabe živčnih strupov predlaga lahko tudi državni tožilec, če zahteva to javna korist, zlasti če je očitna nevarnost, da bi utegnil bolnik ogražati druge. Pristojen je državni tožilec pri okrožnem sodišču, v čigar območju je pristojno sresko sodišče (§ 184.).

(⁵) Preklie zbog zapravljalivosti, pijanstva ali zlorabe živčnih strupov sme predlagati tudi občinska uprava tiste občine, v kateri ima oseba, ki se naj prekliče, svoje domovinstvo ali bivališče.

(⁶) Zoper osebo, ki je pod očetovsko oblastjo ali pod varuštvo, ne morejo takega predloga podajati sorodniki po krvi ali po svaštvu, marveč ga sme podati samo zakoniti zastopnik.

§ 186.

(¹) V predlogu, naj se uvede preklicni postopek, se morajo navesti dejstva, na katera se predlog opira, in tudi dokazna sredstva ali sredstva, s katerimi se to verjetno izkaže.

(²) Če se predlaga uvedba preklicnega postopka zbog umobolnosti ali slaboumnosti, odredi sodišče lahko, naj predloži predlagatelj zdravniško izpričevalo o bolnikovem duševnem stanju. Med dnem pregleda, na čigar osnovi je izpričevalo izdano, in dnem predložitve izpričevala ne sme preteči več ko štirinajst dni. Takšno izpričevalo ni potrebno, če je še veljaven sklep, da je imeti bolnika v umobolnici (§§ 193. do 195.). Roditelji, otroci, zakonec ter bratje in sestre bolnika ne smejo izdajati takih izpričeval.

Postopek.

§ 187.

(¹) Predlagatelj, dalje tistega, ki se naj prekliče, njegovega zastopnika in začasnega pomočnika (§ 196.) je vabiti k vsem poizvedbam, zaslišbam in drugim razpravam in jih zaslišati o vseh dejstvih, ki so bistvena za odločbo.

(²) Tistega, ki se naj prekliče, samo tedaj ni treba vabiti osebno, če nikakor ne more priti k sodišču ali če bi utegnulo to biti škodljivo za njegovo zdravje. V takem primeru se povabi namesto njega njegov zastopnik; če ga pa ni, se mu postavi za to skrbnik. Zoper postavitev takega skrbnika ni pravnega sredstva.

(³) Osebe, omenjene v odst. (¹), so upravičene, zastavljati vprašanja izvedencem, pričam in osebam, ki utegnejo dati pojasnila, jim označiti tiste točke, ki jih

smatrajo važne za poizvedbe, vpogledovati v spise in jih prepisovati.

(⁴) Sodišče odredi potrebne poizvedbe, zlasti z zasliševanjem prič, izvedencev in oseb, od katerih bi utegnulo zvedeti pravo stanje stvari, in s pribavitvijo poročil o poteku bolezni, o vedenju in prejšnjem življenju tistega, ki se naj prekliče.

(⁵) Tistega, ki se naj prekliče, je treba zaslišati osebno. Zaradi osebne zaslišbe sme sodišče odrediti, da se privedi s potrebno obzirnostjo na sodišče ali pa zasliši po sreskem sodišču njegovega bivališča. Če je ta oseba v umobolnici ali podobnem zavodu, se praviloma zasliši v zavodu. Ta osebna zaslišba se sme opustiti samo, če se vobče ne dá izvesti ali vsaj ne brez škode za zdravje tistega, ki se naj prekliče.

§ 188.

(¹) Če se naj kdo prekliče zbog umobolnosti, slaboumnosti ali zbog zlorabe alkohola ali drugih živčnih strupov iz navade, ga morata sodno pregledati eden ali dva izvedenca [odst. (²) in (⁴) do (⁶) § 194.].

(²) Ponovna zaslišba in pregled tistega, ki se naj prekliče, se lahko opustita, če je bil v poslednjih šestih mesecih sodno pregledan, ko je bil sprejet v enega izmed zavodov, omenjenih v § 193., in če se po izpričevalu upravnika zavoda in po posledkih poizvedb izza tega časa bistveno ni nič izpremenilo v njegovem duševnem stanju. V takem primeru se vzame posledek prejšnjih poizvedb za osnovo izdaji odločbe o preklicu.

(³) Sodišče lahko odredi, naj se tisti, ki se naj pregleda, spravi začasno, največ pa za tri mesece, v zdravilnico za duševne bolezni, če je po mnenju zdravnikov to radi ugotovitve duševnega stanja neobhodno potrebno in se dá izvesti brez škode za zdravje in druge razmere tistega, ki se naj pregleda. Takšen sklep je treba vročiti tudi tistemu, ki se naj pregleda. Zoper tako odredbo se tá lahko posluži pravnega sredstva.

(⁴) Če tisti, ki se naj pregleda, ali zavod, v katerega je sprejet, ni v območju pristojnega sodišča, se opravi osebna zaslišba in zdravniški pregled po sreskem sodišču, kjer ta oseba biva

Odločba o preklicu.

§ 189.

Na osnovi popolnoma ovedenega stanja stvari predloži sresko sodišče spise s svojim obrazloženim predlogom vred pristojnemu okrožnemu sodišču v odločitev (§ 147.). Okrožno sodišče mora svojo odločbo, v kateri navede posledke postopka, obrazložiti. V tej odločbi je rešiti tudi vprašanje, kdo trpi stroške postopka in katere.

§ 190.

(¹) Če so ugotovljeni pogoji za preklie zbog pijanstva ali zlorabe živčnih strupov iz navade, toda se po posledkih poizvedb upravičeno lahko pričakuje, da se pregledani poboljša, odloži sresko sodišče lahko za določen čas predložitve spisov okrožnemu sodišču v odločitev. Sodišče spoji lahko to odločitev s pogojem, da se zdravi ta oseba v zdravilnici za odvado od te razvade, ki jo določi sodišče. Ta čas ne sme biti krajši od šestih, niti daljši od dvanajstih mesecev.

(2) Po izteku tega roka predloži sresko sodišče spise okrožnemu sodišču, upošteva v svojem obrazloženem predlogu tudi uspeh zdravljenja. Sresko sodišče stori pa to že prej, nego ta rok preteče, brž ko se pokaže, da brez preklica ni pričakovati, da bi se tisti, ki ga je preklicati, poboljšal, ali če sam predčasno odide iz njemu označenega zavoda brez opravičenega razloga ali prepreči zdravljenje ali se iz zavoda odpusti zbog motenja reda v zavodu.

Razveljavitev preklica (povrnitev svojepravnosti) in pre-naredba preklica (predrukačba stanja nesvojepravnosti).

§ 191.

(1) Če ni več pogojev za preklic, se razveljavi preklic zbog umobolnosti ali slaboumnosti po službeni dolžnosti ali pa na predlog, v ostalih primerih pa samo na predlog.

(2) Razveljavitev preklica zbog umobolnosti ali slaboumnosti predlagajo lahko preklicanec, njegov zastopnik in osebe, naštete v § 185., odst. (3), razveljavitev preklica iz drugih razlogov pa samo preklicanec ali njegov zastopnik.

(3) Če umobolnost ali slaboumnost še ni prestala, a se je zdravstveno stanje toliko popravilo, da zadošča delni preklic, se lahko popolni preklic prenaredi v delnega. To smejo predlagati iste osebe, ki bi bile upravičene, predlagati razveljavitev preklica.

(4) Če gre za razveljavitev preklica ali prenaredbo preklica, je glede pristojnosti in postopka ustrezno uporabiti določbe § 184., odnosno §§ 186., 188., odst. (1), in 189.

§ 192.

Če se predlog za razveljavitev ali za prenaredbo preklica pravnomočno zavrne in če je po poslednjih postopka z gotovostjo smatrati, da za bližnji čas ni pričakovati ozdravitve ali znatnega izboljšanja zdravstvenega stanja, odloči sresko sodišče lahko, da se pred iztekom odrejenega roka ne sme iznova predlagati razveljavitev ali prenaredba preklica, razen če se zadostno izkaže, da se je stanje preklicančeve izboljšalo. Ta rok ne sme biti daljši od leta dni. Predlog, podan protivno tej določbi, se lahko zavrne brez nadaljnega postopka.

Postopek ob sprejemu v umobolnico ali podobne zavode.

§ 193.

(1) Upravniki javnih ali privatnih zdravilnic za duševne bolezni morajo javiti, če sprejmejo v zavod umobolnega brez njegovega pristanka na zdravljenje in oskrbo, to najkasneje v osem in štiridesetih urah sreskemu sodišču, v čigar območju je zavod. Obenem morajo javiti kolikor je to mogoče, tudi, kakšna je bolezen in s čim se izpričuje. Prostovoljni vstop v zavod mora biti potrjen s pismeno izjavo bolnikovo, oddano pred upravnikom zavoda in dvema pismenima pričama, ki nista uslužbena pri zavodu in tudi ne spadata med osebe, naštete v § 185., odst. (3). Upravnik in priče morajo to izjavo podpisati. Ta izjava se lahko kadar koli preklicuje. Upravnik in priče, ki podpišejo lažno izjavo, se kaznujejo po § 214. kazenskega zakonika.

(2) Brž ko se bolniku, ki je bil na svojo zahtevo sprejet v enega izmed navedenih zavodov, utesni svoboda gibanja ali občevanja z zunanjim svetom, je tudi glede njega podati prijavo sreskemu sodišču najkasneje v osem in štiridesetih urah po pričetku teh utesnitev.

(3) Zaradi zakesnitve ali opustitve prijave kaznuje sodišče upravnika privatnega zavoda v denarju do 10.000 dinarjev. Obenem sporoči primer pristojnemu upravniku oblasti radi nadaljnega postopka. Upravnik je odgovoren tudi za opustitve zavodskih nameštencev. Zaradi več kršitev omenjenih dolžnosti odredi upravno oblastvo lahko, da se odstrani upravnik zavoda ali da se odvzame koncesija.

(4) Če opusti to svojo dolžnost upravnik javnega zavoda, naznanj sresko sodišče to pristojnemu nadrejenemu oblastvu.

§ 194.

(1) Če ni sodišče odredilo sprejem v enega izmed omenjenih zavodov, mora sresko sodišče, v čigar območju je zavod, takoj ko dobi prijavo o sprejemu ali drugače zve zanjo, uvesti postopek po naslednjih predpisih in po možnosti v treh tednih od dne prejema prijave odločiti, ali se sme dotična oseba pridržati v zavodu.

(2) Odločba se mora opirati na pregled osebe, sprejete v zavod, po enem ali dveh izvedencih; ta pregled opravijo izvedenci ob nadzorstvu in po navodilih sodnikovih.

(3) O odrejenem pregledu je obvestiti bansko upravo, ki sme odrediti, da sodeluj pri pregledu njen zdravstveni organ. Ta sme zastavljati vprašanja osebi, pridržani v zavodu, in sodnim izvedencem.

(4) Izvedence postavlja sodnik, in to izmed zdravnikov, ki imajo specialno izobrazbo in izkustvo v duševnih boleznih. Če je treba, se lahko odredi ponovni pregled bolnika ali dopolnitev izvedeniškega mnenja po istih ali po drugih izvedencih.

(5) Praviloma mora biti en izvedenec državni ali samoupravni zdravnik ali sodni zdravnik. Drugi izvedenec je lahko tudi zdravnik javne umobolnice; vendar se nikakor ne sme postaviti za izvedenca zdravnik privatnega zavoda, v katerega je bila oseba, ki jo je pregledati, sprejeta, niti zdravnik, ki je s tem zavodom v stalni poslovni zvezi. Izvedenci ne smejo biti niti z osebo, ki jo je pregledati, niti z osebo, na katere predlog je bila ta oseba v zavod sprejeta, niti z lastnikom niti z vodečim (glavnim) zdravnikom privatnega zavoda, v katerem je ta oseba, v sorodu v premi črti, v stranski črti pa do četrte stopnje, niti v svaštvu do druge stopnje.

(6) Za pregled zadošča en izvedenec, če je po zdravniškem izpričevalu, na čigar osnovi je ta oseba bila sprejeta v zavod, ali po sumarnem poročilu uprave zavoda o zdravniškem pregledu te osebe v zavodu ali po drugih zanesljivih poročilih ta oseba očitno umobolna ali slaboumna. Drugi izvedenec se pozove, če to zahteva pridržanec ali njegov zastopnik ali če se pri pregledu pokaže, da je primer dvomljiv.

(7) Sodnik, ki vodi in nadzira zdravniški pregled, mora ovedeti vse, česar je treba, in kar bi utegnilo služiti v to, da se izda pravilna ocena o duševnem stanju osebe, sprejete v zavod; to stori z zaslišbo prič in pojasnilnikov, s spisi, listinami in oglednimi predmeti,

s priskrbo poročil od oblastev in z drugimi primernimi poizvedbami.

(⁸) Če sodnik to zahteva, mu morajo javne ali privatne umobolnice in opazovalnice dovoliti, da pregleda v zavodu zapiske o razvoju bolezni ali druge podobne ugotovitve o pridržancu ali o osebah, ki so z njim v sorodu, in mu morajo dati, če to zahteva, tudi prepise teh svojih spisov.

(⁹) Sodnik mora pridržanca osebno zaslišati; če pa je glede tega kak zadržek, mu je to treba naznaniti. Pridržanec, zdravniki in uslužbenci zavoda se zaslišujejo praviloma v zavodu. Radi teh zaslišb se mora sodniku o vsakem času dovoliti, da pride v zavod; upravo javnega zavoda pa mora sodnik o svojem prihodu poprej obvestiti.

(¹⁰) Na osnovi posledkov poizvedb in pregleda odloči sodišče, ali je dopustno, pridržanca še dalje v zavodu pridrževati ali pa ga je treba odpustiti kot duševno zdravega. O tem obvesti skrbstveno sodišče.

§ 195.

(¹) Odločba, da je dopustno pridržati koga v umobolnici, ne brani skrbstvenemu sodišču, odrediti kaj drugega. Odrejena pridržba velja najdalj eno leto. V sodni odločbi pa se lahko odredi krajši pridrževalni rok.

(²) Če ni skrbstveno sodišče v tem kaj drugega odredilo, se pridržba lahko podaljša preko roka, omenjenega v odst. (¹), toda samo na osnovi ponovne zaslišbe pridržanca po sodniku in ponovnega njegovega pregleda po enem ali dveh izvedencih.

(³) Če se po pravici lahko vzame, da je prestala potreba nadaljnje pridržbe v zavodu, smejo pridržanec, ki še ni preklican, njegovi roditelji, otroci, zakonec, bratje in sestre in njegovi zastopniki tudi pred iztekom omenjenega roka zahtevati, naj se bolnik iznova pregleda in naj se na osnovi tega odloči, ali ga je odpustiti iz zavoda.

(⁴) Če se predlog, naj se pridržanec izpusti, zavrne, odloči sodišče lahko, da ni treba iznova preizkušati razlogov za pridržbo pred iztekom roka, za katerega se je pridržba odredila.

(⁵) Zoper sodno odločbo, da je treba koga pridržati v umobolnici, smejo vložiti rekurz: pridržanec, njegovi zastopniki in zdravstveni organ banske uprave; zoper odločbo, da je koga iz takega zavoda odpustiti, smeta vložiti rekurz zdravstveni organ banske uprave in zavodski upravnik.

(⁶) Odložno moč ima samo rekurz zdravstvenega organa banske uprave in upravnika umobolnice. Zoper odločbo drugostopnega sodišča ni nadaljnjega pravnega sredstva.

Začasno skrbstvo.

§ 196.

(¹) Če se uvede zoper svojepravno osebo postopek radi preklica ali če se sprejme taka oseba v zdravilnico za duševne bolezni ali podoben zavod, se ji mora postaviti na predlog ali po službeni dolžnosti začasni

pomočnik, če je to radi njene zaščite neobhodno potrebno. Preden se začasni pomočnik postavi, je treba zaslišati tistega, ki se mu naj tak pomočnik postavi, če se more to zgoditi brez škode za namen postopka.

(²) Da postavi začasnega pomočnika, je pristojno sresko sodišče, omenjeno v § 184., ali pa sresko sodišče, ki naj odloči o pridržbi v umobolnici ali podobnem zavodu. Če se zoper osebo, o kateri je uveden preklicni postopek zbog umobolnosti ali slaboumnosti ali ki je sprejeta v umobolnico, poda tožba ali dovoli izvršba, ji sme v nujnih primerih pravdno, odnosno izvršilno sodišče postaviti skrbnika v smislu § 109. grajskega pravdnega postopnika.

(³) Da se je postavil začasni pomočnik, se priobči pristojnemu skrbstvenemu sodišču in se zaznami v zemljiških knjigah. Skrbstveno sodišče sme postaviti drugega za začasnega pomočnika.

(⁴) Začasni pomočnik se nemudoma razreši dolžnosti na predlog [odst. (³) § 185.] ali po službeni dolžnosti, brž ko zaščita ni več potrebna. Razrešitev se odredi razen tega tudi še, če se predlog za preklic pravnomočno zavrne ali če se preklicni postopek pravnomočno ustavi ali če se na osnovi odločbe o preklicu postavi skrbnik ali pomočnik.

Vročanje odločb.

§ 197.

(¹) Odločbo, s katero se je odločilo o preklicu (§ 179.), o razveljavitvi ali o prenehanju preklica (§ 191.), je vročiti predlagatelju, tistemu, na kogar se odločba nanaša, njegovemu zastopniku in začasnemu pomočniku, če je postavljen (§ 196.).

(²) Odločba, s katero se odreja pridržba v umobolnici (§ 194.), se mora vročiti tistemu, čigar pridržba je odrejena, njegovemu zastopniku in začasnemu pomočniku, nadalje zavodskemu upravniku in zdravstvenemu organu banske uprave.

(³) Vročitev odločbe tistemu, ki se naj preklic ali pridržbi v umobolnici, se opusti lahko samo, če bi to glede na njegovo zdravstveno stanje bilo nepotrebno ali bi za njegovo zdravstveno stanje bilo škodljivo; v takem primeru se vroči odločba njegovemu zastopniku. Če nima zastopnika, se mu postavi skrbnik (§ 151.). Zoper odločbo o postavitvi skrbnika ni pravnega sredstva.

(⁴) V odpravku odločbe je treba opozoriti na pravico rekurza in na rok, v katerem je treba rekurz vložiti.

(⁵) Odpravek odločbe o pridržbi v umobolnici je vročiti tudi sodišču, omenjenemu v § 184., odpravek odločbe, s katero se oseba, pridržana v umobolnici, preklicuje ali se ji postavlja skrbnik ali pomočnik, upravniku zavoda, v katerem je bolnik ali pod čigar nadzorstvom se oskrbuje zunaj zavoda. Odpravek odločbe, s katero se odloča o preklicu, o razveljavitvi ali o prenehanju preklica, se vroči tudi varstvenemu, odn. skrbstvenemu sodišču. Preklic bolnika, ki se oskrbuje zunaj javne umobolnice, prav tako tudi postavitev pomočnika ali skrbnika takšnemu bolniku se priobči prvostopnemu občenemu upravnemu oblastvu in občinskemu oblastvu njegovega bivališča.

Pričetek učinka preklica, njegove razveljavitve ali prenaredbe.

§ 198.

Odločba, s katero se preklic izreka ali razveljavlja ali pa popolni preklic prenaraja v delnega, zadobi pravni učinek s pričetkom tistega dne, katerega se vroči odločba preklicancu ali tistemu, ki ga mora zastopati [odst. (3) § 197.]. Toda sodišče odloži lahko v odločbi njen učinek do pričetka tistega dne, ko postane odločba pravno-močna.

Objava in zaznamba v zemljiških knjigah.

§ 199.

(1) Ko zadobi odločba, s katero se preklic izreka, razveljavlja ali pa popolni preklic prenaraja v delnega, pravni učinek, jo je treba takoj objaviti na način, predpisan v § 311. grajskega pravnega postopnika.

(2) Če ima oskrbovanec nepremičnine, odredi varstveno, odn. skrbstveno sodišče po službeni dolžnosti, da se preklic ali razveljavitev preklica zaznami v zemljiških knjigah, odnosno ob razveljavitvi preklica ta zaznamba izbriše.

Preklic inozemca.

§ 200.

(1) Preklic inozemca je stvar pristojnega oblastva države, kateri inozemec pripada.

(2) Domače sodišče (§ 184.) ukrene glede inozemca, ki ima v naši državi svoje stalno bivališče, vse, česar je treba radi zaščite njegove osebe in imovine, zlasti pa mu postavi začasnega pomočnika, če so za to podani pogoji, omenjeni v § 196. Ti ukrepi veljajo, dokler ne izda pristojno inozemsko oblastvo svoje odločbe. Domače sodišče obvesti brez odloga pristojno inozemsko oblastvo o začasnih ukrepih in o predlogih, ki so bili podani radi preklica njemu ali kakemu drugemu domačemu sodišču. Če od pristojnega inozemskega oblastva v odrejenem mu primernem roku ne prispe odločba, se izvede postopek po naših zakonih.

(3) Preklic, izrečen po našem sodišču, se more razveljaviti, če izreče pristojno oblastvo države, kateri inozemec pripada, da ni pogojev za preklic, ali če se preklic inozemca z odločbo pristojnega oblastva njegove države razveljavi.

(4) Kolikor obstoje mednarodne pogodbe ali posebne določbe, postopa sodišče po njih.

Stroški.

§ 201.

(1) V primerih §§ 193. do 195. in v primerih, ko je postopati po službeni dolžnosti [odst. (1) § 185.] ali na predlog državnega tožilca [odst. (4) § 185.], založi država stroške postopka.

(2) Če se konča postopek tako, da se preklic izreče, razveljavi ali pa popolni preklic prenaradi v delnega, se poravnajo stroški postopka iz oskrbovančeve imovine. Če pa se je uvedel postopek po službeni dolžnosti ali na predlog državnega tožilca, trpi oskrbovanec stroške

samó, če s tem ni v nevarnosti vzdrževanje njegovo ali njegove rodbine. Kolikor oskrbovanec iz tega razloga ne more trpeti stroškov postopka, jih trpi, kdor je po zakonu dolžan oskrbovanca vzdrževati. Kolikor to ni možno brez nevarnosti za vzdrževanje le-tega ali njegove rodbine, trpi stroške država.

(3) Če se je postopalo na predlog upravičene osebe, a se predlog končno zavrne, trpi povzročene stroške ta oseba. To ne velja za državnega tožilca, če je on podal predlog.

(4) Če se je postopalo po službeni dolžnosti ali na predlog državnega tožilca, a se postopek ne konča s popolnim ali delnim preklicem, trpi stroške država, razen če je povzročil uvedbo postopka kdo drugi, ki je pri tem ravnal zlonamerno ali s skrajno malomarnostjo. V takem primeru trpi stroške tisti, ki je to povzročil.

(5) Stroške postopka po določbah §§ 193. do 195. mora trpeti, kdor je bil pridržan v umobolnici ali podobnem zavodu. Sodišče pa naloži lahko povračilo teh stroškov popolnoma ali deloma tistemu, ki je povzročil, da je bil pridržanec spravljn v zavod, če je ravnal pri tem zlonamerno ali s skrajno malomarnostjo. Če naj pridržanec trpi stroške postopka, je uporabljati ustrezno določbe tretjega in četrtega stavka odst. (2).

(6) Če je po gorenjih predpisih več oseb dolžnih, trpeti stroške, so zavezane nerazdelno.

(7) Stroške glede postopka poedinih udeležencev v postopku trpi vsak zase.

ČETRTI ODDELEK.

Varstvena poverjenstva in varstveni sveti.

Varstvena poverjenstva.

§ 202.

(1) Vsaka občina sme zahtevati, naj se ji dovoli, da ustanovi varstveno poverjenstvo, ki bi upravljalo v območju te občine vse posle varstvenega, odnosno skrbstvenega sodišča, če se zaveže, trpeti vse osebne in materialne izdatke varstvenega poverjenstva in če prevzame popolno odgovornost za vsako škodo, ki bi utegnila nastati iz upravljanja imovine oskrbovancev.

(2) To zahteva tudi lahko več občin skupaj, če se z odobritvijo pristojnega upravnega oblastva zedinijo glede udeležbe pri stroških, o kraju, kjer bodi sedež poverjenstva, in o ureditvi poverjenstva; lahko pa to zahteva tudi kako drugo samoupravno telo za poedine občine ali za več občin svojega območja skupaj.

§ 203.

Ustanovitev varstvenega poverjenstva dovoli minister pravde sporazumno z ministrom za notranje posle, in to na obrazloženi predlog pristojnega samoupravnega telesa ter po zaslišanju pristojnega bana in predsednika apelacijskega sodišča. Dovolitev se ne sme dati, če niso izpolnjeni pogoji iz § 202.

§ 204.

(1) Varstveno poverjenstvo je sestavljeno iz starešine sreskega sodišča ali njegovega namestnika kot

predsednika, pravnega poročevalca, ki mora biti usposobljen za izvrševanje sodniške službe, in potrebnega števila prisednikov kot članov varstvenega poverjenstva. Prisedniška služba je častna.

(²) Občinsko zastopstvo izvoli za štiri leta 6 prisednikov varstvenega poverjenstva, če pa ima pristojnostni okoliš varstvenega poverjenstva nad 50.000 prebivalcev, 12 prisednikov.

(³) Za prisednika varstvenega poverjenstva sme biti izvoljena vsaka, trideset let stara, svojepravna pismena oseba, ki je na dobrem glasu.

(⁴) Občinsko zastopstvo mora razen tega postaviti uradnika, ki vrši nalogo pravnega poročevalca [odst. (¹)], kakor tudi skrbeti za potrebno računsko, blagajniško in pisarniško osebje in za vse drugo, česar je za redno poslovanje poverjenstva treba.

(⁵) Člani varstvenega poverjenstva in ostalo osebje poverjenstva opravijo pred predsednikom poverjenstva prisego, da bodo vladajočemu kralju zvesti in da bodo dolžnost člana varstvenega poverjenstva vestno vršili.

(⁶) Predpisi §§ 15. do 23. grajanskega pravnega postopnika o izključitvi in odklonitvi sodnikov se uporabljajo ustrezno tudi na člane poverjenstva, le s to razliko, da odloča o odklonitvi članov poverjenstva, razen predsednika, dokončno predsednik poverjenstva.

§ 205.

Kolikor v tem zakonu ni odrejeno drugače, ima varstveno poverjenstvo v varstvenih in skrbstvenih poslih iste pravice in dolžnosti, kakor sresko varstveno ali skrbstveno sodišče, in je pristojno za te posle svojega področja prav tako, kakor sresko sodišče.

§ 206.

(¹) Varstveno poverjenstvo sklepa z večino glasov v zboru, v katerem morajo razen starešine sreskega sodišča ali njegovega namestnika in pravnega poročevalca biti vsaj še trije prisedniki. V ostalem se uporabljajo tudi tu ustrezno predpisi § 12. grajanskega pravnega postopnika.

(²) Odredbe in naloge, s katerimi se samó pripravljata tek postopka, a se ne odloča v stvari sami, izdaja zunaj seje predsednik sam ali po njegovi odredbi pravni poročevalec ali kak drug član poverjenstva.

§ 207.

(¹) Zoper odločbe varstvenega poverjenstva je dopusten rekurz, kakor zoper odločbe sreskih kot varstvenih ali skrbstvenih sodišč, po določbah prvega dela tega zakona.

(²) Odločbe varstvenega poverjenstva izvršujejo sodišča prav tako, kakor izvršujejo odločbe varstvenih in skrbstvenih sodišč (§ 19.).

Varstveni svet.

§ 208.

(¹) Kjer ni varstvenih poverjenstev, se postavijo v podporo varstvenemu, odn. skrbstvenemu sodišču var-

stveni sveti, ki jim je dolžnost, sporočiti temu sodišču vsa za voditev varstvenih in skrbstvenih poslov važna dejstva in opažene nedostatke ali nepravilnosti pri upravljanju imovine oskrbovancev in njihovi vzgoji. Varstveni sveti podajajo sodišču, kadar je to potrebno, svoje nasvete in mnenje in pojasnila, da se kar najbolje pospešijo koristi oseb, ki so pod varstvom in skrbstvom.

(²) Varstveni sveti so zlasti dolžni:

1. javiti sodišču, če je treba, da se postavi varuh, sovaruh ali skrbnik ali da se podaljša varuštvo;

2. prijaviti sodišču vsak primer zanemarjenja oskrbe in vzgoje, zlorabe roditeljske oblasti ali neizpolnjevanja roditeljskih dolžnosti;

3. imenovati sodišču tiste osebe, ki bi bile pripravne za varuha ali skrbnika, in tudi ali so te osebe voljne prevzeti te dolžnosti;

4. podpirati varuhe in skrbnike z nasveti pri izvrševanju njih dolžnosti.

§ 209.

(¹) Predsednik okrožnega sodišča postavi na predlog občinskega odbora (mestnega zastopstva) po zaslišanju starešine sreskega sodišča za vsako občino zadostno število varstvenih svetnikov.

(²) Za varstvenega svetnika se sme postaviti vsaka trideset let stara, svojepravna in pismena oseba, ki je na dobrem glasu. V prvi vrsti se postavljajo za svetnike predstavniki priznanih veroizpovedi, učitelji in druge osebe, ki se odlikujejo s svojim socialnim in dobredelnim delovanjem.

(³) Varstveni svetniki obljubijo pred starešino sreskega sodišča, da bodo svojo dolžnost vestno vršili in delovali za pospeševanje koristi oseb, ki so pod varstvom in skrbstvom. Njih služba je častna.

Dopisovanje varstvenih poverjenstev in varstvenih svetnikov.

§ 210.

Dopisovanje varstvenih poverjenstev in varstvenih svetnikov z javnimi oblastmi je oproščeno vseh taks in plačila poštnine.

Natančnejše določbe o varstvenih poverjenstvih in svetih.

§ 211.

Natančnejše določbe o varstvenih poverjenstvih in varstvenih svetih izda minister pravde sporazumno z drugimi pristojnimi ministri.

ČETRTI DEL.

O posvojitvi in pozakonitvi.

1. Posvojitve.

§ 212.

(¹) Za reševanje prošenj, naj se posvojitvena pogodba potrdi, je pristojno okrožno sodišče.

(*) Posvojitveni postopek se sme pokreniti pri sodišču samo na osnovi pismene ali na sodni zapisnik sprejete pogodbe med posvojiteljem (paočetom, pamaterjo) in posvojencem (posinovcem, pohčericico) ali njegovim zakonitim zastopnikom. Pismena pogodba mora biti napravljena v obliki notarskega zapisa ali overovljena po sodišču ali javnem notarju.

§ 213.

(1) Če je treba odobritve varstvenega (skrbstvenega) sodišča, se preda prošnja s posvojitveno pogodbo vred sreskemu sodišču, ki izvršuje varstveno (skrbstveno) oblast nad posvojencem.

(2) Ko sresko sodišče ugotovi, da so izjave o privolitvi in pristanku, potrebnih po grajanskem zakoniku, napravljene v obliki, predpisani za pogodbo samo, opravi potrebne poizvedbe o rodbinskih in imovinskih razmerah, o starosti paočeta, pamatere in posvojenca in pošlje vse spise s svojim obrazloženim predlogom vred okrožnemu sodišču v rešitev.

(3) Če ni treba odobritve varstvenega (skrbstvenega) sodišča, se predloži prošnja s posvojitveno pogodbo vred neposredno tistemu sodišču, v čigar območju ima posvojitelj svojo občno krajevno podsodnost.

(4) To okrožno sodišče preizkusi stvarno stanje in potrdi posvojitve, če so za to podani vsi zakonski pogoji.

§ 214.

(1) Odločba okrožnega sodišča se vroči posvojitelju in posvojencu, če pa ta ni svojepraven, njegovemu zakonitemu zastopniku in varstvenemu (skrbstvenemu) sodišču.

(2) Ko postane odločba, s katero se posvojitvena pogodba potrja, pravnomočna, se pošlje pristojnemu oblastvu radi vpisa v matične knjige; izvornik pogodbe, na katerega postavi okrožno sodišče odlok o potrditvi, pa se hrani pri okrožnem sodišču, ločeno od drugih spisov.

2. Pozakonitev.

Ugotovitev očetovstva.

§ 215.

Ob pozakonitvi s poznejšim zakonom nepravdno sodišče ne postopa, razen primera, omenjenega v naslednjem paragrafu.

§ 216.

(*) Očetovstvo nezakonskega otroka zato, da se smatra otrok za pozakonjenega s pozneje sklenjenim zakonom, je ugotoviti po očetovi smrti v nepravdnem postopku. Prav tako je v smislu predpisov grajanskega zakonika radi pozakonitve po očetovi smrti ugotoviti v nepravdnem postopku, da je prejšnji zakonski zadržek odpravljen ali da kateri zakonec brez svoje krivde ni vedel za zakonski zadržek.

(2) Očetovstvo je moči ugotoviti z odločbo nepravdnega sodišča samo tedaj, če obstoje takšna dejstva in okoliščine, iz katerih nedvomno izhaja, da se je pokojnik smatral in priznaval za očeta tega otroka, in če tisti, ki bi bili poklicani k dedovanju po umrlem očetu, tega očetovstva osnovano ne osporavajo.

(3) Za postopek je pristojno, če je za otroka, ki se naj pozakoni, že postavljen varuh ali skrbnik, varstveno, odn. skrbstveno sodišče, v drugih primerih pa sresko sodišče, pri katerem ima ta otrok v grajanskih pravnih svojo občno krajevno pristojnost.

(4) Pravnomočno odločbo, s katero se ugotavlja očetovstvo, pošlje sodišče pristojnemu oblastvu radi vpisa v matice.

Pozakonitev po vladarjevi milosti.

§ 217.

(1) Prošnja za pozakonitev po vladarjevi milosti se vložijo, če otrok ni svojepraven, pri sreskem kot varstvenem sodišču, drugače pri sreskem sodišču, ki je za nezakonskega otroka v grajanskih pravnih občno krajevno pristojno.

(2) Sresko sodišče, ki se mu ta prošnja predloži, dozve stvarno stanje in vse odločilne okoliščine in pošlje spise apelacijskemu sodišču s svojim obrazloženim mnenjem vred, če pa otrok ni svojepraven, tudi s svojo izjavo o pritrditvi ali nepritrditvi.

(3) Apelacijsko sodišče predloži spise s svojim mnenjem vred ministru pravde, da se predlože kralju.

§ 218.

(1) Vladarjevo odločbo priobči sresko sodišče strankam in pristojnemu oblastvu radi vpisa v rojstne matice.

(2) Odločba o pozakonitvi ima pravno moč od dne, ko jo je vladar podpisal.

PETI DEL.

Prstovoljna cenitev in prodaja.

§ 219.

Vsakdo lahko zahteva, naj se mu predmeti njegove lastnine sodno cenijo in javno prodajo.

Pristojnost.

§ 220.

(1) Za cenitev in za dražbo nepremičnih in premičnih telesnih stvari je pristojno tisto sresko sodišče, v čigar območju so te stvari. Če leži nepremična stvar v območju več sreskih sodišč, je tisti, ki zaprosi cenitev ali prodajo, upravičen, izbrati sodišče, pri katerem hoče to zaprositi.

(2) Za cenitev in dražbo terjatev je pristojno sresko sodišče, v čigar območju stanuje ali biva upnik; če pa je terjatev vknjižena, je po prosilčevem izboru pristojno tudi tisto sodišče, v čigar območju leži nepremičnina, obremenjena s to terjatvijo. Za cenitev in dražbo drugih imovinskih pravic je pristojno sresko sodišče, v čigar območju stanuje ali biva upravičenec; če obsega izvrševanje pravice uporabo ali ukoriščanje nepremične ali premične telesne stvari, pa sresko sodišče, omenjeno v odst. (1).

(3) Prstovoljno prodajo premičnih telesnih stvari opravi sodišče samo, če spadajo v zapuščino, ki še ni prisojena, ali pa v imovino osebe pod varstvom ali skrb-

stvom. V vseh ostalih primerih se sme zahtevati prostovoljna prodaja premičnih telesnih stvari samo pri upravnih oblastvih po predpisih, ki veljajo zanje.

§ 221.

Opravo cenitve ali dražbe sodišče lahko poveri javnemu notarju, glede premičnih telesnih stvari pa lahko tudi predsedniku občine.

Postopek.

§ 222.

Kolikor ta zakon ne odreja drugače, se uporabljajo tu ustrezno predpisi o cenitvi in dražbi po zakonu o izvršbi in zavarovanju in po uredbi o cenitvi, omenjeni v § 113., odst. (°), omenjenega zakona.

Cenitev.

§ 223.

Sodišče izbere izvedence po službeni dolžnosti in opravi z njimi sodno cenitev. Pri tem sodišče ni vezano na predloge strank.

§ 224.

Cenitve, ki se opravijo na lastnikovo prošnjo, ne morejo imeti pravno moč proti osebam, ki o tem niso bile obveščene poprej.

Dražba.

§ 225.

Če lastnik to zahteva, se dovoli prostovoljna prodaja tudi brez predhodne cenitve, toda lastnik mora navesti začetno (izklicno) ceno.

§ 226.

(¹) Če se ne predlaga drugače, odredi sodišče samó en dražbeni narok, pri katerem se ne sprejemajo ponudbe pod začetno ceno.

(²) V odloku, s katerim se odreja dražba, je navesti, kaj se naj zgodi s kupnino.

Dražba nepremičnin.

§ 227.

(¹) Ob določitvi prostovoljne dražbe nepremičnin mora sodišče paziti zlasti na to, da so dražbeni pogoji jasni in razločni, da v njih ni določb, zbog katerih bi bila prodaja nedopustna ali neveljavna, ali takih določb, ki bi utegnile biti povod sporom ali nesporazumom. Če najde sodišče take nedostatke, mora pozvati udeležence, naj jih odpravijo, ker bi se sicer dražba ne odredila.

(²) V oklicu, ki se izda, je treba navesti rodbinsko in rojstno ime in prebivališče prodajalčeve, natančno označbo nepremičnine, ki se prodaja, in začetno ceno. Razen tega je treba posebej opomniti, da se je odredila prodaja na prostovoljno lastnikovo prošnjo in da zato ostanejo nedotaknjena vsa bremena, torej tudi vknjižene zastavne pravice upnikov, neglede na kupnino, ki se s prodajo doseže.

(³) Pri prostovoljni dražbi se upniki, kakor je predpisano v izvršilnem postopku, ne obveščajo in ne opozarjajo.

§ 228.

(¹) Lastnik si v dražbenih pogojih lahko pridrži pravico; v določenem roku odobriti prodajo ali je ne odobriti; vendar je treba to v oklicu posebej omeniti. Če si te pravice ne pridrži, pripade nepremičnina tistemu, ki je največ ponudil [odst. (¹) § 226.], in velja prodaja za nepreklicno.

(²) Sodišče izda kupcu in prodajalcu listino o prodaji.

Položba kupnine pri sodišču.

§ 229.

Če sodišče ni odredilo drugače [odst. (²) § 226.], je treba kupnino takoj, najkasneje pa v osmih dneh, položiti pri sodišču.

Stroški.

§ 230.

Stroške za cenitev in prodajo, zlasti pristojbine izvedencev, dnevnic in potne stroške sodnega odposlanca mora le-tá skladno z določbo § 87. zaznamovati v svojem poročilu ali v cenilnem ali prodajnem zapisniku; sodišče pa odmeri njih znesek in naloži njih plačilo, če jih ni stranka po sodni odredbi že vnaprej položila.

ŠESTI DEL.

Proglasitev pogrešanca za mrtvega in dokaz smrti.

Pristojnost.

§ 231.

(¹) Za proglasitev pogrešanca za mrtvega in za postopek, da se dokaže, da je pogrešanec umrl, je pristojno okrožno sodišče, v čigar območju je imel pogrešanec svoje poslednje prebivališče, ali če tega ni imel, kjer je poslednji čas bival. Če naš državljan ni imel prebivališča v naši državi niti ni tu bival ali če se to ne dá dozvedeti, določi kasacijsko sodišče okrožno sodišče, ki bodi pristojno.

(²) Razprava in izdaja odločbe spada v dolžnost sodnika poedinca, ki ga predsednik okrožnega sodišča za to odredi.

(³) V postopku za proglasitev pogrešanca za mrtvega in za dokaz, da je pogrešanec umrl, se uporabljajo občne določbe tega zakona, kolikor ni v tem delu kaj drugega odrejeno. Predlagatelj in druge osebe se zaslisiijo lahko tudi pod prisego.

Proglasitev pogrešanca za mrtvega.

§ 232.

(¹) Proglasitev pogrešanca za mrtvega zaprosi lahko vsakdo, ki ima pravni interes ob tem, da se ugotovi pogrešančeva smrt, in tudi državno pravobranilstvo v javnem interesu.

(²) Prošnja za proglasitev pogrešanca za mrtvega se sme vložiti najzgodneje leto dni, preden preteče rok, ki mora po grajskem zakoniku preteči, da se proglasi kdo za mrtvega. Če se hoče prositi, naj se proglasi za mrtvega pogrešaneč, ki je bil v vojni hudo ranjen ali ki se pogreša kot udeleženeč v vojni ali ki je bil v kakšni bližnji smrtni nevarnosti v smislu predpisov grajskega zakonika, se sme zaprositi, da se proglasi za mrtvega, takoj po dogodku, pri katerem je bilo pogrešanje živo življenje v nevarnosti. Odločba o proglasitvi pogrešanca za mrtvega se pa nikakor ne sme izdati, dokler ne preteče zakonski rok.

(⁴) V prošnji je treba verjetno izkazati, da je prošilec upravičen, vložiti prošnjo, in navesti ter verjetno izkazati dejstva, ki so po grajskem zakoniku osnova odločbi o proglasitvi pogrešanca za mrtvega.

§ 233.

(¹) Brž ko se vloži prošnja, ki ustreza določbam § 232., postavi sodišče pogrešancu skrbnika, ki mu naloži, naj priskrbi potrebna obvestila o pogrešancu, in opravi samo potrebne poizvedbe (§ 2., št. 5.) o tem, ali so podani pogoji za uvedbo postopka. Če po opravljenih poizvedbah spozna, da so ti pogoji podani, izda oklic, v katerem navede bistvene okolnosti tega primera in pozove pogrešanca in vsakogar, ki bi o pogrešancu kaj vedel, naj to javi sodišču ali postavljenemu skrbniku, ker se sicer po preteku roka, označenega v oklicu, pogrešaneč proglasi za mrtvega.

(²) Oklicni rok znaša leto dni. V primerih, omenjenih v § 232., odst. (²), drugem stavku, se pa podaljša oklicni rok do preteka roka, ki je določen za te primere v grajskem zakoniku kot pogoj proglasitvi za mrtvega.

(³) Oklic se nabije na sodni deski, razglasi v občini, v kateri je pogrešaneč prebival, po okolnostih pa tudi v drugih občinah, in se objavi enkrat v službenih novinah, določenih za objavo tega sodišča. Sodišče sme odrediti, naj se oklic večkrat objavi; objavi ga pa lahko tudi v drugih novinah.

(⁴) Dan, ko se konča oklicni rok, je treba označiti v oklicu koledarsko, in to tako, da preteče od dne objave oklica v službenih novinah, določenih za objavo, najmanj rok, določen v odst. (²).

§ 234.

(¹) Ko preteče rok, označen v oklicu, izda sodišče na novično prošnjo odločbo.

(²) Če sodišče spozna, da so podani vsi pogoji grajskega zakonika, proglasi pogrešanca za mrtvega in v odločbi izrečno označi dan, po možnosti pa tudi trenutek, ki ga je treba po teh predpisih smatrati za čas njegove smrti. Pravnomočna odločba se pošlje voditelju matice radi vpisa v matične knjige.

§ 235.

Drugi zakoni predpisujejo, ali je radi sklenitve novega zakona potrebno, da se proglasi pogrešanje zakona za razvezanega, kdo sme to zahtevati in po katerem postopku se o takšnem zahtevku odloča.

Dokaz, da je pogrešaneč umrl.

§ 236.

(¹) Če ni moči dokazati pogrešanjeve smrti z javnimi listinami, smejo osebe, omenjene v § 232., pri sodišču [odst. (¹) § 231.] predlagati, naj izvede dokaz smrti in izda odločbo, da je vzeti pogrešanjeve smrti za dokazano.

(²) V takem primeru se uporabljajo ustrezno določbe §§ 232. in 233. Če sodišče spozna, da je moči postopati, postavi skrbnika in izda oklic. Za ta oklic velja predpis § 233. s to izpremembo, da ne sme biti oklicni rok krajši od treh mesecev. Dokazi se smejo izvesti tudi že pred pretekom oklicnega roka.

(³) Po preteku oklicnega roka in po izvedenih dokazih zasliši sodišče skrbnika in udeležence o uspehu izvedenega dokazovanja in izda po njih zaslišbi odločbo, ki mora biti obrazložena.

(⁴) Če sodišče spozna, da je dokaz uspel, navede v odločbi dan, za katerega je dokazano, da je pogrešaneč tega dne umrl ali da ga ni preživel. V poslednjem primeru se smatra ta dan za dan pogrešanjeve smrti.

Razveljavitev ali poprava odločbe o proglasitvi pogrešanca za mrtvega ali o dokazu smrti pogrešanca.

§ 237.

(¹) Če tisti, ki je proglašen za mrtvega, še živi ali je umrl drugega, ne pa tistega dne, ki ga je po sodni odločbi imeti za dan njegove smrti, sme zahtevati tisti, ki je proglašen za mrtvega, sam ali pa kdorkoli ima pravni interes, in tudi državno pravobranilstvo v javnem interesu (§ 232.) od sodišča, naj se odločba o proglasitvi smrti razveljavi, odnosno popravi. Sodišče uvede o takšnem predlogu postopek, ravna se pri tem po predpisih § 231. Hkratu obvesti zapuščinsko sodišče, ki zapuščinsko razpravo, če je že uvedena, zaustavi. Če je zapuščinska razprava že izvedena in so zemljiškknjižni vpisi na osnovi opravljene zapuščinske razprave že izvršeni, odredi zapuščinsko sodišče, naj se v zemljiški knjigi zaznami, da se je uvedel postopek po tem paragrafu. Ta zaznamba povzroči, da ima izdana odločba popolni učinek zoper tiste, ki pridobe knjižne pravice po trenutku, ko je prispela odločba radi zaznambe k zemljiškknjižnemu sodišču.

(²) Če se s poizvedbami ugotovi, da pogrešaneč še živi ali da je umrl drugega, ne pa tistega dne, ki ga je po sodni odločbi imeti za dan njegove smrti, razveljavi ali popravi sodišče z odločbo svojo prejšnjo odločbo.

(³) Ko postane ta odločba pravnomočna, jo pošlje zapuščinskemu sodišču; to pa po njej dalje postopa.

(⁴) Če okrožno sodišče odloči, da se prejšnja odločba vzdržuje v veljavi, odredi po njeni pravnomočnosti, naj se zaznamba izbriše, in pošlje to odločbo zapuščinskemu sodišču v nadaljnji postopek.

§ 238.

(¹) Če pride tisti, ki je proglašen za mrtvega, sam k sodišču in zahteva, naj se odločba, s katero je bil proglašen za mrtvega, razveljavi, pa je istovetnost predlagateljeva s tistim, ki je proglašen za mrtvega, ne-

dvomna, razveljavi sodišče brez nadaljnega postopka odločbo o njegovi proglasitvi za mrtvega.

(²) V zvezi z odločbo, omenjeno v odst. (¹), vrne pristojno zapuščinsko sodišče predlagatelju po službeni dolžnosti v nepravdnem postopku posest imovine, v katero so stopili drugi na osnovi proglasitve predlagatelja za mrtvega, pri čemer se ravna po predpisih § 2., št. 7., in § 10.

(³) V odst. (¹) omenjeno sodišče obvesti hkratu pristojno varstveno sodišče, zato da to sodišče ukine varuštvo, postavljeno za otroke tistega, ki je bil proglašen za mrtvega, in da mu vrne očetovsko oblast.

§ 239.

Predpisi §§ 237. in 238. se uporabljajo ustrezno tudi, če tisti, o katerem se je izreklo, da je njegova smrt dokazana, še živi ali pa je umrl drugega, ne pa tistega dne, ki ga je po sodni odločbi imeti za dan njegove smrti.

SEDMI DEL.

Sodna razveljavitev listin (amortizacija).

Dopustnost razveljavitve.

§ 240.

(¹) Izgubljene, ukradene, zgorele ali na kakršenkoli drug način prešle ali uničene listine se morejo po določbah naslednjih paragrafov sodno proglasiti, da so izgubile svojo pravno veljavnost (se morejo razveljaviti).

(²) Ne morejo se sodno razveljaviti tele listine:

1. novčani Narodne banke in državne;
2. srečke državne razredne loterije in srečke drugih loterij, prirejenih za občekoristne in dobrodelne namene, kakor tudi državni vrednostni papirji, ki igrajo za dobitke;
3. poedini kuponi (odrezki obrestni, rentni in dividendni pri delnicah), ločeni od glavne listine, in obnovilnice (taloni) vrednostnih papirjev;
4. karte in znamke, izdane v vsakdanjem prometu, kakršne so vstopnice, vozovnice in podobno.

(³) Določbe odst. (¹) in (²) ne posegajo v posebne zakone, ki izvemajo tudi druge listine od sodne razveljavitve.

Pristojnost.

§ 241.

Kolikor ne odredijo posebni zakoni kaj drugega, je za razveljavitev obveznic in drugih vrednostnih papirjev, izdanih po državi in samoupravnih telesih, pristojno trgovinsko sodišče, kjer pa tega ni, okrožno kot trgovinsko sodišče, v čigar območju se vodijo dotične glavne knjige.

§ 242.

(¹) Za razveljavitev vrednostnih papirjev, izdanih po delniških (akcijskih) in drugih družbah in zavodih, osnovanih z odobritvijo državnega oblastva in ki so pod državnim nadzorom, je pristojno trgovinsko, odnosno okrožno kot trgovinsko sodišče, v čigar območju je sedež

podjetja, ki je ta papir izdalo; če pa je papir izdala samostalno podružnica (filialka), sodišče, v čigar območju je ta podružnica. To velja zlasti za delnice (akcije), začasnice (interimnice, začasne delnice), zastavnice, delne obveznice, hranilnične vložne knjižice, police in ostale vrednostne papirje, določene za promet. Za razveljavitev vrednostnih papirjev, izdanih po drugih družbah ali podjetjih, če imajo ti papirji kupone, in tudi samih kuponskih pol takih papirjev je pristojno trgovinsko sodišče, odnosno okrožno kot trgovinsko sodišče, v čigar območju leži kraj izdaje tega papirja.

(²) Za razveljavitev menic, čekov in tistih listin, za katere predpisuje trgovinski zakon ali kak drug zakon, da jih je treba razveljaviti po predpisih meničnega zakona, je pristojno trgovinsko, odnosno okrožno kot trgovinsko sodišče, v čigar območju leži kraj plačila.

§ 243.

Za razveljavitev vseh drugih listin, ki niso omenjene v prednjih paragrafi, je pristojno sresko sodišče, v čigar območju leži kraj izpolnitve, če je označen v listini; če pa ni označen, sresko sodišče, ki je za predlagatelja razveljavitve ob času, ko vloži predlog, občno krajevno pristojno v grajskih pravnih.

§ 244.

Če je po predpisih prednjih paragrafov pristojno za postopek trgovinsko ali okrožno kot trgovinsko sodišče, spadata razprava in izdaja odločbe v dolžnost sodnika poedinca, ki ga predsednik sodišča za to odredi.

Postopek.

§ 245.

Za postopek pri razveljavitvi listin veljajo občne določbe tega zakona, kolikor ni v tem delu zakona odredjeno drugače. Predlagatelj in druge osebe se lahko zaslisi tudi pod prisego.

§ 246.

(¹) Predlagati razveljavitev listine je upravičen, kdor more uveljavljati pravico iz te listine ali na osnovi te listine ali kdor ima drugače pravni interes ob tem, da se listina sodno razveljavi.

(²) Predlagatelj mora:

1. priložiti prepis listine ali navesti njeno bistveno vsebino in navesti vse, kar je potrebno, da je moči listino natančno spoznati in od drugih razločiti;

2. verjetno izkazati, da je listina prešla ali uničena, kakor tudi dejstva, ki ga upravičujejo, podati ta predlog. Glede prešlih ločenih kuponskih pol dokazuje to pravico glavna listina.

§ 247.

(¹) Če se zahteva razveljavitev vrednostnega papirja, je treba navesti v vlogi zlasti:

1. ime, stanovališče, odnosno sedež izdajatelja;
2. kraj in čas izdaje, številko in serijo vrednostnega papirja;

3. znesek glavnice, na katero se glasi, in višino obresti;

4. ali se glasi na prinosnika ali po naredbi ali pa na ime in na katero ime;

5. ali je označen rok plačila in kateri, če pa je papir zreden, ali je izžreban, kdaj in s katerim zneskom;

6. dan dospelosti poslednjega kupona in ali je imel prešli vrednostni papir obnovilnico (talon);

7. po možnosti čas, kdaj, in kraj, kjer je fisti, za katerega se trdi, da je lastnik dotične listine, katere razveljavitev se zahteva, postal njen lastnik, način, kako je pridobil papir, čas, kdaj, in kraj, kjer je prejel poslednje obresti ali dividendo, kakor tudi okoliščini, ob katerih je papir prešel.

(²) V eni vlogi se lahko predlaga razveljavitev tudi več vrednostnih papirjev.

§ 248.

(¹) Če spozna sodišče po skrbnem preizkusu predloženih podatkov in dokazov, da so zadostno izkazane navedbe o pridobitvi, posesti in izgubi listine in da je predlog za uvedbo postopka osnovan, popraša zavezanca (izdajatelja listine), če treba pa tudi druge udeležence, ali obstoji listina z navedenimi znaki ter ali in katere ovire so proti uvedbi postopka. Za odgovor odredi sodišče zadosten rok. Zavezanec označi lahko osebe ali organe, ki so poklicani, odgovoriti na ta vprašanja in dati pojasnila.

(²) Zavezanca ni treba poprašati, če sam predlaga razveljavitev, če je o predmetu, o katerem naj bi bil vprašan, nedavno že podal verodostojno izjavo, če mu je izguba listine že javljena po § 258 ali če je zbog vojne, ustavitve prometa ali zbog drugih izrednih dogodkov začasno nemogoče, zastaviti mu to vprašanje ali nanj odgovoriti.

§ 249.

Uvedba postopka radi razveljavitve listine se objavi z oklicem, v katerem je treba navesti:

1. ime, poklic in naslov (odnosno firmo in sedež) predlagatelja in njegovega zastopnika;

2. točno označo prešle listine, po potrebi tudi njen natančen popis (§§ 246. in 247.);

3. rok, v katerem je treba podati prijavo ali prigovore (oklicni rok);

4. poziv, naj se listina pokaže sodišču ali naj se podajo prigovori zoper predlog.

5. opozoritev, da se listina sodno razveljavi, če se v označenem roku nihče z dotično listino ne prijavi sodišču ali ne poda prigovora zoper predlog za razveljavitev listine.

§ 250.

(¹) Oklic je vročiti vsem udeležencem nabiti na sodno desko in enkrat objaviti v službenih novinah, določenih za objave sodišča, pri katerem se postopek vodi. Pri tem se uporabljajo ustrezno predpisi drugega odstavka § 311. grajanskega pravnega postopnika.

(²) Sodišče vodi natančen spisek vrednostnih papirjev in listin, glede katerih je pri tem sodišču uveden postopek radi razveljavitve. Ta spisek sme vsakdo vpregledati in prepisati.

(³) Minister pravde ustanovi sporazumno z ministrom za trgovino in industrijo z uredbo »Osrednji vestnik«, v katerem se občasno objavljajo v izpisku vse uvedene in v smislu odst. (¹) razglašene razveljavitve, ki se nanašajo na vrednostne papirje, določene za promet. To objavljane se ponavlja, dokler se ne konča postopek bodisi z odločbo o razveljavitvi bodisi z ustavitvijo postopka.

§ 251.

Kolikor ne odredijo posebni zakoni drugače, traja oklicni rok:

1. leto dni:

a) pri listinah, ki se glase na prinosnika;

b) pri listinah, prenosnih z indosamentom, ki imajo slepi (bianco) indosament;

c) pri listinah, ki imajo kupone [§ 240., odst. (²), št. 3.] in se ti kuponi glase na prinosnika;

2. šest mesecev:

za vse ostale listine.

§ 252.

(¹) Oklicni rok teče od dne, ko je bil oklic razglašen v službenih novinah, določenih za objavljane sodnih oklicev.

(²) Pri listinah s kuponi, ki se glase na prinosnika, kakor tudi pri ločenih kuponskih polah s kuponi ki se glase na prinosnika, se ne more oklicni rok izteči prej, nego preteče leto dni od dne, ko je poslednji, že izdani kupon dospel, če pa dospe terjatev sama prej, od dne dospelosti terjatve. Če pa se za naslednji kupon vobče ne dá plačilo, se računi to leto od dne 1. julija tistega leta, ko bi se ta kupon izplačal, ako ne bi bilo izplačilo ustavljen.

Učinek uvedbe postopka in prepoved plačila.

§ 253.

(¹) Z uvedbo postopka radi razveljavitve listine se prekine nasproti predlagatelju zastaranje z dnem, katerega je bil vložen predlog pri pristojnem sodišču.

(²) Zavezanec in njegove podružnice kakor tudi njegove plačilnice ne smejo od pričetka roka, ko jim je bil vročen oklic ali ko so drugače na kakršenkoli način zvedeli ali ob potrebni pazljivosti mogli zvedeti, da je uveden postopek radi razveljavitve listine, obveznosti iz te listine več veljavno izpolniti, tudi ne to listino prenameniti, zamenjati z drugo iste vrste, prenesti na drugega upravičenca ali pa nanjo izdajati nove kuponske pole ali talone. Ta plačilna prepoved traja, dokler se postopek ne ustavi ali se listina sodno ne razveljavi. Zavezanec se lahko oprosti svoje obveznosti s tem, da položi pri sodišču to, kar je dolžan. Ta prepoved se ne nanaša na plačilo za kupone državnih vrednostnih papirjev ter na zamenjavo in prenos nežrebnih vrednostnih papirjev, ki se glase na prinosnika, na drugega upravičenca.

(³) Zavezanec, njegove podružnice in plačilnice so upravičeni, pridržati listino, za katero je izdana plačilna prepoved, če se jim predloži; morajo pa izdati stranki potrdilo. Pridržano listino morajo takoj predložiti sodišču, pristojnemu za razveljavitev, in navesti ime in naslov tistega, ki je to listino v izplačilo predložil. Tudi

če listine ne pridrže, morajo sodišču, pri katerem je uveden postopek za razveljavitev, javiti tistega, ki jo je v izplačilo predložil. Sodišče obvesti o tem predlagatelja.

(⁴) Za poedine kupone veljajo predpisi § 259. tudi tedaj, če se zahteva razveljavitev kuponskih pol.

Ustavitev postopka.

§ 254.

(¹) Postopek in nadaljnje razglasanje se ustavi in udeleženci o tem obveste, če to zahteva predlagatelj ali če ne položi v njemu danem roku pristojbine za objavo. Prav tako se postopa, če kdo drug predloži listino sodišču ali drugače dokaže, da jo ima, ali če se pozneje dokaže, da predlagateljeve navedbe (§§ 246. in 247.) niso resnične.

(²) Prijave drugih oseb se preizkusijo, tudi če pripejo k sodišču po oklicnem roku, toda preden se sklepa o razveljavitvi. Predlagatelj je o vsaki prijavi obvestiti. Zaradi zamude prijavnega roka ni postavitve v prejšnji stan.

(³) Če se imetnik listine prijavi in jo predloži sodišču, se dovoli predlagatelju, preden se postopek ustavi, vpogled v to listino v roku, ki se mu za to odredi. Če se lista sodišču ni predložila, naloži sodišče na predlagateljev predlog imetniku listine, naj predloži v ta namen listino sodišču, pri katerem se vodi postopek, ali pa sreskemu sodišču kraja, kjer je lista. Če se tisti, ki trdi, da je imetnik listine, ne ravna po tem nalogu in tudi na drug način ne dokaže, da jo ima, se dalje ni ozirati na njegovo prijavo.

Ponovna zahteva, naj se zavezanec izjavi.

§ 255.

(¹) Ko oklicni rok poteče, popraša sodišče, če predlagatelj to zahteva, zavezanca, ali se ni izza njegovega odgovora na prvo vprašanje (§ 248.) na osnovi listine kaj plačalo, se li ni lista zamenjala ali prenesla na drugega upravičenca, in ali se niso izdale nove kuponske pole. Če je zavezanec o tem po preteku oklicnega roka že podal verodostojno izjavo, se mu vprašanje ne zastavi več.

(²) Če je zavezanec listino docela izkupil, ob njej kaj izpremenil (jo zamenjal, prenesel na drugega) ali pa izdal novo kuponsko polo, se postopek ustavi in predlagatelj o tem obvesti. Zavezanec je odgovoren, če se po svoji krivdi ni ravnal po plačilni prepovedi.

Odločba o razveljavitvi.

§ 256.

(¹) Sodišče opravi lahko, preden odloči o razveljavitvi, nadaljnje poizvedbe. Če se je vložila tožba, s katero se zahteva lista, se odloži odločba o razveljavitvi do završetka pravde.

(²) Odločba, s katero se lista sodno razveljavlja, mora obsegati podatke, označene v § 249., št. 1. in 2., in ugotovitev, da je pretekel oklicni rok brezuspešno. Odločba mora biti obrazložena.

(³) Odločbo je vročiti vsem udeležencem in zaznamovati v spisku, omenjenem v § 250., odst. (²).

Učinek razveljavitve.

§ 257.

(¹) Odločba, s katero se lista sodno razveljavlja, nadomešča prešlo listino, dokler se ne izda nova lista. Kdor je izposloval razveljavitev, more uveljavljati na osnovi te odločbe zoper zavezanca vse pravice, ki potekajo iz te listine ali mu pristojne na osnovi listine, ali pa zahtevati, da se mu izdaj ob njegovih stroških nova lista proti izročitvi odločbe o razveljavitvi.

(²) Z izpolnitvijo obveznosti proti tistemu, ki je izposloval razveljavitev, se oprosti zavezanec obveznosti toliko, kolikor bi se bil oprustil, da je izpolnil obveznost proti imetniku razveljavljene listine.

Prijava izgube listine policijskemu oblastvu.

§ 258.

(¹) Če je prešla lista, ki se glasi na prinosnika, ki se pa more po zakonu sodno razveljaviti, zahteva lahko tisti, ki mu je ta lista na kakršenkoli način prešla, pri policijskem oblastvu kraja, kjer biva, ali kraja, kjer je lista prešla, naj ob njegovih stroških v listu, določenem za službene objave tega oblastva, objavi, da je prešla.

(²) Policijsko oblastvo mora postopati po tem zahtevanju, če je predlagatelj izpolnil pogoje iz § 246. in položil stroške za objavo po policijskem oblastvu. Zavezanec se obvesti, da se je objava odredila. Objavljanje se nadaljuje brez prestanka do preteka drugega koledarskega meseca za mesecem, v katerem se je začelo. Ustavi se pa prej, če predlagatelj to zahteva ali če se predloži lista oblastvu, ki je odredilo objavo.

(³) Objava ima zoper zavezanca učinek plačilne prepovedi [odst. (²) § 253.], če je zvedel zanjo bodisi s priobčitvijo po policijskem oblastvu bodisi po omenjenem listu, v katerem razglša to oblastvo svoje službene objave, ali če je zanjo ob potrebni pazljivosti mogel zvedeti.

(⁴) Zgoraj označeni postopek se ne uporablja na državne vrednostne papirje.

Izplačilo kuponov brez razveljavitve.

§ 259.

(¹) Če so poedini kuponi, ločeni od glavne listine [§ 240., odst. (²), št. 3.], na kakršenkoli način prešli ali so uničeni, sme zahtevati tisti, kateremu so prešli, po preteku treh let od dne dospelosti njih izplačilo od zavezanca, če mu je pred pretekom tega roka prijavil izgubo in če v tem roku ni bil prešli kupon po kom drugem predložen niti bilo zahtevano izplačilo. Prijava izgube zavezancu prekinja zastaranje.

(²) Zavezanec ni dolžan, opraviti izplačilo pred iztekom leta dni po preteku roka, omenjenega v odst. (¹). Z izplačilom kupona v smislu odst. (¹) se oprosti zavezanec svoje obveznosti.

Določba glede obnovilnic.**§ 260.**

(¹) Obnovilnice (taloni) so brez veljave, dokler teče postopek radi razveljavitve glavne listine [odst. (²) § 253.] ali če je objavljeno, da je glavna listina prešla (§ 258.) ali če je njen imetnik, pokazavši glavno listino, pri zavezancu ugovarjal zoper to, da bi se izdala na osnovi obnovilnice nova kuponska pola. Če je ugovarjal, se more izdati nova kuponska pola ali nova obnovilnica samo tistemu, ki pokaže glavno listino. Zavezanec je dolžan, potrditi na glavni listini, da se mu je ugovor priobčil.

(²) Z razveljavitvijo glavne listine je ob veljavo tudi obnovilnica.

Posebne določbe za državne vrednostne papirje.**§ 261.**

Določbe tega dela veljajo tudi za razveljavitve državnih vrednostnih papirjev s temile izpremembami:

1. predlog za razveljavitve je treba vložiti pri pristojnem sodišču v dveh soglasnih izvodih s potrebnimi prilogami vred; prvemu izvodu je priložiti izvornike teh prilog, drugemu pa njih prepise;

2. sodišče pošlje, preden izda svojo odločbo, drugi izvod predloga tistemu oblastvu, ki je izdalo ta vrednostni papir, s pozivom, naj podá v mesecu dni na ta predlog svoj odgovor, zlasti naj se izjavi o dospelosti in zastaranju tega papirja ter o tem, ali še obstoji terjatev, na katero se glasi;

3. ko prispe odgovor ali če preteče rok, a v tem roku odgovor ne prispe, odloči sodišče, ali se uvede postopek radi razveljavitve, in odredi, če spozna, da je uvedba tega postopka dopustna [§ 246., odst. (²), št. 2, in odst. (¹) § 248.], ustrezne ukrepe in obvesti o tem predlagatelje ter oblastvo, ki je vrednostni papir izdalo; izguba kuponov se mora prijaviti, da bi se dobilo plačilo po § 259., vsaj 90 dni pred potekom triletnega roka oblastvu, ki jih je izdalo;

4. sodišče ne preizkusi po službeni dolžnosti, ali je vložen predlog pod št. 1. pred potekom zastaralnega roka in ali se je prijava izgube kupona, omenjena pod št. 3., pravočasno vložila, marveč se ozira na te okoliščine samo na prigovor oblastva.

Posebne določbe o razveljavitvi menic, čekov in drugih trgovinskih papirjev.**§ 262.**

Ta zakon ne posega v posebne predpise o razveljavitvi menic, čekov in drugih listin, glede katerih predpisujejo trgovinski zakon ali drugi zakoni, da jih je razveljavljati po predpisih meničnega zakona. Kolikor v teh predpisih ni določb, se uporabljajo ustrezno določbe tega zakona.

OSMI DEL.**Ostali primeri nepravdnega postopka.****Občne določbe.****§ 263.**

Razen primerov, naštetih v prednjih delih tega zakona, postopajo sodišča po nepravdnem postopku tudi

v primerih, ki so naštetih v tem delu zakona ali v kakem drugem zakonu.

Določbe o negi, vzgoji in vzdrževanju nedoletnih otrok.**§ 264.**

(¹) Če se zakonca pri ločitvi ali razdružitvi zakona s pritrditvijo pristojnega varstvenega sodišča nista zednila o negi in vzgoji otrok, odloči sodišče glede na okoliščine primera in koristi otrok, poklic, osebnost in lastnosti zakoncev in vzroke ločitve ali razdružitve, kateremu zakoncu se prepusti nedoletni otrok in v kateri meri in na kakšen način naj občuje z otrokom drugi zakonec. Če se razmere izpremene, more sodišče, neglede na svoje prejšnje odredbe ali sporazum zakoncev, nanovo odrediti, kar je potrebno v otrokovo korist. Za vse omenjene odredbe je varstveno sodišče tudi tedaj pristojno, če zakonca ločeno živita, a zakon še ni razvezan niti sta zakonca sodno ločena.

(²) Varstveno sodišče je pristojno za določitev vzdrževalnine nedoletnega otroka. Sodišče naloži z odločbo, s katero odreja vzdrževalnino, tistemu, ki je po grajskem zakoniku dolžan dajati vzdrževanje, naj odrejeni znesek vzdrževalnine mesečno vnaprej plačuje.

(³) Varstvena poverjenstva niso pristojna, izdajati odločbe v smislu predpisov prednjih odstavkov; marveč je v primerih, ko je varstveno poverjenstvo varstveno oblastvo, pristojno za to sresko sodišče, v čigar območju ima varstveno poverjenstvo svoj sedež. Preden izda odločbo, zahteva sodišče lahko mnenje varstvenega poverjenstva.

Določitev dote in opreme.**§ 265.**

Sresko sodišče občne krajevne podsodnosti zavezanca je pristojno za odločitev, kdo naj po grajskem zakoniku dá doto ali opremo in v katerem znesku, če je bil predložen tak zahtevek sodišču pred poroko; pri tem postopa po nepravdnem postopku in naloži stranki, naj te dolžnosti izpolni.

Ureditev razmerja med solastniki.**§ 266.**

(¹) Vsak solastnik, ki se v vprašanih uprave in ukoriščanja skupne stvari čuti v svoji pravici prikrajsanega, se more radi zaščite svoje pravice obrniti do sreskega sodišča, v čigar območju je skupna stvar. Sodišče odloči, če o sami solastninski pravici poedinih solastnikov ali o velikosti njih deleža pri skupni stvari ni spora, po predpisih grajskega zakonika v nepravdnem postopku.

(²) To velja zlasti, če je treba solastnika prisiliti, naj se ukloni sklepu večine, ali če naj po predpisih grajskega zakonika sodnik odloči, ali so dopustne važne izpremembe na skupni stvari, ali se naj take izpremembe izvrše nepogojno ali proti zavarovanju in ali se naj postavi ali zameni upravitelj skupne stvari.

(³) Prav tako postopa sodišče po nepravdnem postopku, če se v vprašanih rednega upravljanja in ukoriščanja skupne stvari glasovi solastnikov tako razdelé, da ni zakonite večine, in je po grajskem zakoniku sodniku o tem odločiti.

Razdružitev skupnosti.

§ 267.

(¹) Za razdružitev skupnosti po nepravdni poti je pristojno sresko sodišče, v čigar območju je skupna imovina. Če je v območju več sreskih sodišč, vložil solastnik svoj predlog za razdružitev lahko pri vsakem teh sodišč. Če gre za delitev zapuščine, veljajo določbe §§ 127. do 132.

(²) Na zahtevo kateregakoli solastnika odloči sodišče po nepravdnem postopku, ali in kako se naj izvede delitev skupne stvari ali skupne imovine, če med solastniki ni spora:

1. o predmetu delitve in o obsegu skupne stvari ali imovine tako glede aktiv kakor glede pasiv;

2. o solastninski pravici poedinih solastnikov ali o velikosti njih deležev.

§ 268.

Če se v delitvenem postopku po kateremkoli solastniku ospori katero zgoraj omenjenih vprašanj in o tem ni moči doseči sporazum, napoti sodišče stranko z njenim zahtevkom za razdružitev skupnosti (delitev) na pravdo.

§ 269.

Solastnik, ki zahteva delitev, mora v svojem predlogu natančno označiti predmet delitve in navesti vse solastnike in druge osebe, ki imajo na predmetu delitve stvarne pravice. Razen tega je treba navesti tudi zemljiškoknjizne podatke in priložiti izpisek o vpisih lastnine, služnosti in drugih pravic.

§ 270.

(¹) Sodišče odredi narok za razpravo o delitvenem zahtevku in pozove nanjo vse solastnike in tudi tiste služnostne upravičence in imetnike drugih stvarnih pravic, ki smejo po predpisih grajskega zakonika zahtevati, naj se njih pravice ob delitvi upoštevajo, in odloči, kako se naj te pravice po delitvi izvršujejo.

(²) Če zglase imetniki omenjenih pravic kak zahtev, ga upošteva sodišče ob delitvi in izda glede izvrševanja dotične pravice rešitev v odločbi o delitvi.

§ 271.

Na predlog kateregakoli solastnika pozove sodišče k naroku tudi druge osebe, ki utegnejo imeti interes ob delitvi (kakor n. pr. upnike, katerih terjatve niso zavarovane s hipoteko); če se z njimi o njih pravicah doseže sporazum, se to ugotovi v sodnem zapisniku in se upošteva v odločitvi o delitvi.

§ 272.

Če se med nepravdnim postopkom doseže med strankami poravnava o načinu delitve, sprejme sodišče to poravnavo v zapisnik.

§ 273.

Če se vrši delitev v naravi, je treba navesti v sklepu o delitvi določno ne samo, kateri fizični del ali, če dobijo več delov, katere dele skupaj dobe poedini solastniki, marveč tudi vse to, kar naj vsak izmed njih stori, da

se delitev izvede. Ta sklep mora obsegati tudi rešitev o zahtevkih drugih udeležencev v smislu §§ 270. in 271.

§ 274.

Če se naj izvrši delitev nepremičnine s sodno prodajo skupne stvari, a se udeleženci ne zedinijo, da se opravi prodaja po določbah petega dela tega zakona, se dovoli in opravi prodaja skladno s predpisi zakona o izvršbi in zavarovanju o prisilni dražbi (o prisilni javni prodaji). Glede stroškov prodaje se uporabljajo predpisi § 320., odst. (²), zakona o izvršbi in zavarovanju.

Ureditev (obnovitev ali poprava) mejá.

§ 275.

(¹) Za ureditev (obnovitev ali popravo) mejá je pristojno sresko sodišče, v čigar območju je meja, ki se naj uredi.

(²) Če je taka meja v območju ali na meji območja več sreskih sodišč, izbere lahko prosilec katerokoli teh sreskih sodišč.

§ 276.

(¹) Vsakdo lahko predlaga, naj mu sodišče mejo med njegovim in njegovega sosedo zemljiščem obnovi ali popravi; mora pa že v prošnji natančno ta zemljišča označiti, in sicer, kjer so zemljiške knjige, tudi s podatki iz teh knjig, ter navesti ime, poklic, bivališče in naslov sosedá, lastnika, posestnika ali imetnika sosednjega zemljišča.

(²) Razen tega mora navesti, da so mejniki tako poškodovani, da bi utegnili postati povsem nespoznavni ali da mej vohče ni mogoče več spoznati ali da so sporne, k temu pa tudi še okoliščine, ki so to povzročile.

§ 277.

(¹) Sodišče odredi na tako prošnjo najprvo narok pred sodiščem za same stranke radi poskusa poravnave; če ta ne uspe, se odredi narok na mesto samo. K naroku se pozovejo vsi udeleženci s pripombo, naj prineso k naroku vse listine, načrte in druge dokaze in po možnosti pripeljejo tudi pričé. Obenem se udeleženci opozorijo, da se, če kdo izmed njih ne pride, postopek vendarle izvede in izda odločba.

(²) Po potrebi se pozove k naroku tudi merski izvedenec. Obenem izda sodišče ustrezne odredbe, naj se prinesejo k naroku tudi kopije zemljiškoknjizne mape, drugih načrtov, delitvenih operatov in vse, česar je za pojasnitev treba.

(³) Če izostane od naroka tisti, ki je predlagal ureditev meje, se smatra, da je predlog umaknjen. Toda došli nasprotnik lahko predlaga, naj se postopek izvede.

§ 278.

(¹) Če se med pravdo pred rednim sodiščem pokaže, da gre samo za spor glede mejá, je ravnati s tožbo kakor s predlogom za ureditev mejá.

(²) Če zavisi odločitev v kaki pravdi docela ali deloma od ureditve mejá, sodišče lahko uvede po službeni dolžnosti postopek o ureditvi mejá.

§ 279.

(¹) O naroku za ureditev mejá se sestavi zapisnik, v katerem je popisati stanje, ki se je našlo ob pričetku dozvedb, in ob kratkem posledek izvedenih dokazov, ter priložiti zapisniku načrt, iz katerega se dá posneti stanje mejá, kakršno se je našlo, ko je prišel sodnik na mesto samo, in kako je sodnik to mejo na mestu samem uredil.

(²) Če se opravi postopek o ureditvi mejá pri enem naroku, ni vnašati v zapisnik razlaganja, prigovore in druge navedbe strank; vselej pa je zapisati, ali je meja sporna.

§ 280.

(¹) Dokaz močnejše pravice do mejnega prostora, čigar prometna vrednost ne presega 500 dinarjev, je dopusten samo v postopku o ureditvi mejá.

(²) Če presega prometna vrednost spornega mejnega prostora znesek 500 dinarjev, je dopusten dokaz močnejše pravice v postopku o ureditvi mejá samo, če obe stranki na to pristaneta.

(³) V vseh primerih se določi meja, kolikor ni dokazana močnejša pravica, po zadnji mirni posesti; če se pa ta posest ne dá ugotoviti, se sporni mejni prostor razdeli po pravični oceni sodišča. Kolikor ne gre za primere iz odst. (¹) in (²), je vsaki stranki na izvolji, uveljavljati svojo močnejšo pravico s pravdo, toda najkasneje v treh mesecih od dne pravnomočnosti odločbe, izdane v postopku o ureditvi mejá.

§ 281.

(¹) Na osnovi izvedenega postopka uredi sodnik meje, ravnaje se po predpisih prednjega paragrafa, in označi določeno mejo na mestu samem z mejniki. V odločbi razsodi tudi o stroških in izreče, ali presega prometna vrednost spornega prostora znesek 500 dinarjev.

(²) V obrazložitvi odločbe je navesti vse prigovore in navedbe strank, vse dokaze in dejstva, ki so se uveljavljali, ter obrazložiti odločbo glede glavne stvari in glede stroškov.

§ 282.

(¹) Uvedba postopka za ureditev mejá se ne more izpodbijati s posebnim pravnim sredstvom.

(²) Zoper odločbe sodišča druge stopnje, izrečene v postopku o ureditvi mejá, ni nadaljnega pravnega sredstva.

§ 283.

(¹) Stroške postopka trpe stranke po meri svojih mejá. Tisti, ki je predlagal ureditev mejá, trpi sam stroške postopka, če razprava pokaže, da obnovitev ali prava meja ni bila potrebna, ker meja ni bila sporna ali je bila zadosti spoznavna ali ker so bili ostali deležniki voljni, da se izvensodno postavijo mejniki. Stroški zastopanja obremenjajo zastopanca samega.

(²) Če je bil postopek povzročen z motenjem mirne posesti, sme sodišče izreči, naj trpi stroške postopka docela ali deloma stranka, ki je spor povzročila.

(³) Po istih načelih se odloči o stroških, če se niso stranke o tem sporazumele, tudi tedaj, ko se sodna odločba o ureditvi mejá ne izda.

DESETI DEL.

O sodnih izpričevalih (potrdilih), sodnih overovftvah in napravljanju listin pri sodišču.

Izpričevala.

§ 284.

(¹) Na prošnjo izda sodišče prizadeti osebi radi porabe v pravnih stvareh službeno izpričevalo o dejstvih, ki so mu iz sodnih spisov in knjig znana.

(²) Ne izdajajo se izpričevala o vsebini sodb, sklepov ali drugih spisov; stranka pa sme zahtevati njih navadni ali overovljeni prepis ali pa jih sama prepisati, kolikor zakon tega ne prepoveduje.

§ 285.

(¹) Izdajati izpričevala, da so trgovinske knjige sestavljene in da se vodijo po zakonu, je pristojno trgovinsko sodišče, odnosno okrožno kot trgovinsko sodišče (§ 26., št. 13., in § 30. zakona o ureditvi rednih sodišč). Če se knjige ne vodijo na sedežu tega sodišča, je pristojno sresko sodišče, v čigar območju se te knjige vodijo.

(²) Knjige mora sodnik, ki je odrejen, da izda izpričevalo, po potrebi pa tudi še en zapriseženi izvedenec pregledati.

§ 286.

(¹) Izpričevala o tem, kateri zakon velja ali je ob določenem času veljal v naši državi, izdaja ministristvo pravde tistim, ki tako izpričevalo potrebujejo, da ga uporabijo radi obrambe svojih koristi v inozemstvu.

(²) V takem izpričevalu se navedeta samo zakon po naslovu in datum ter doslovno besedilo zakona; ne morejo se pa dajati nikakšne razlage niti pojasnila glede pomena ali uporabe zakona na določen primer.

Overavljanja prepisov (vidimiranje).

§ 287.

(¹) Da soglašá sodno ali izvensodno narejeni prepis z izvirno listino, potrjuje sodni uradnik, ki je zato odrejen (§ 87. zakona o ureditvi rednih sodišč).

(²) Prepis, čigar pravilnost se naj potrdi, se mora kar najskrbneje primerjati z izvirnikom. Prepis mora soglašati z izvirno listino v pravopisu, ločilih in besednih okrajšavah. Če so v izvirniku mesta popravljena, predrušana, izbrisana, prečrtana, vrinjena ali dodana, je treba to v overovilu prepisa navesti; prav tako pa tudi, če je listina strgana, poškodovana ali drugače po zunanji obliki očitno sumljiva.

(³) V overovilu je treba navesti: ali je to prepis izvirne listine ali pa prepis overovljenega ali navadnega prepisa izvirne listine; kako je kolkovana listina ali prepis listine, katere prepis se potrjuje; ali je izvirnik pisan z roko ali na stroj ali s kakim drugim mehaničnim ali kemičnim sredstvom, s svinčnikom ali peresom; število pol izvirne listine in kje je po vednosti sodnega uradnika ali po trditvi stranke izvirnik; če ga je pa predložila stranka, ime in naslov te stranke. V overovilu mora biti naveden dan overovitve prepisa. Overovilo podpisuje uradnik, ki je overovitev opravil, in pritisne nanj sodni pečat.

(⁴) Če se overavlja prepis samo dela listine ali izpisek iz listine, mora biti prepis tako napravljen, da se dá iz njega razločno razbrati, kateri deli listine niso prepisani.

(⁵) Če sodni uradnik ne ume jezika, v katerem je listina spisana, prečita listino zaprisežen tolmač. V overovilu je treba navesti, da se je tako postopalo.

Overavljanje rokopisov ali podpisov (legalizacija).

§ 288.

(¹) Rokopise ali podpise na listinah overavlja za to odrejeni uradnik (§ 87. zakona o ureditvi rednih sodišč).

(²) Za dokaz pristnosti rokopisa je treba, da stranka pred sodnim uradnikom prizna, da je listina z njeno roko pisana, za dokaz pristnosti podpisa pa je treba, da stranka pred sodnim uradnikom listino svojeručno podpiše ali da prizna za svojega podpis, ki je že na listini.

(³) Overovilo se zapiše s pozivom na poslovno število zapisnika o overovitvi (vpisnika za overovitve), na izvorni spis in ga sodni uradnik podpiše, pristavi datum in pritisne sodni pečat. Predpis § 287., odst. (⁶), je treba tudi tu ustrezno uporabljati.

(⁴) Po predpisih prednjih odstavkov se je ravnati pri overavljanju ročnega znaka.

(⁵) Če se overavlja ročni znak ali podpis slepih ali podpis takih, ki ne znajo pisati ali ki ne umejo jezika listine, je treba prečitati stranki spis, na katerem se overavlja podpis ali ročni znak, in razložiti smisel, v overovilu pa navesti, da se je to storilo.

(⁶) V overovilu je treba navesti tudi to, da pozna sodni uradnik sam osebno in po rojstnem in rodbinskem imenu tistega, čigar podpis ali ročni znak overavlja; če ga pa ne pozna sam, mora navesti način, kako je ugotovil istovetnost stranke.

(⁷) Če je treba ugotoviti istovetnost stranke, ki je sodišče ne pozna, morata izpričati istovetnost dve sodišču osebno po imenu znani verodostojni prič, stari vsaj 20 let. Če ima stranka pri sebi po javnem oblastvu izdano listino s sliko in podpisom, zadošča, da samó ena priča izpriča njeno istovetnost.

(⁸) Če se naj overovi podpis osebe kot zastopnika tvrdke, društva, javnega telesa ali druge po zakonu priznane ustanove, sme sodni uradnik potrditi, da je ta oseba podpisala za tvrdko, društvo, javno telo ali ustanovo, samó tedaj, če mu je znano, da je ta oseba res upravičena, zastopati, ali če je to poprej sam ugotovil.

Inozemske listine.

§ 289.

Overavljanje inozemskih listin se ureja z mednarodnimi pogodbami ali z uredbo ministra pravde. Nadaljnega overavljanja ni treba za listine, ki sta jih overovala naše poslaništvo ali naše konzularno oblastvo, v čigar območju je bila listina napravljena ali overovljena, ali ki sta jih overovala tukajšnje poslaništvo ali tukajšnje konzularno oblastvo tiste tuje države, v kateri je listina napravljena ali overovljena.

Overavljanje radi uporabe v inozemstvu.

§ 290.

Če je radi uporabe javne listine v inozemstvu potrebno, da se overovita podpis in pečat sodišča ali javnega notarja, overovi ta podpis in pečat predsednik apelacijskega sodišča. Ta predloži tako overovljeno listino ministrstvu pravde, da izpostuje diplomatsko overovitev, kolikor je taka nadaljnja overovitev potrebna.

Overavljanje prevodov. — Tolmači.

§ 291.

Da soglašá prevod z izvornikom, mora izpričati zaprisežen tolmač.

§ 292.

(¹) Če je potrebno, da je v kakem kraju stalen tolmač tujega jezika, ga postavi predsednik apelacijskega sodišča, ki označi v njegovem dekretu jezik, za katerega se postavlja kot tolmač, ter okoliš in sedež.

(²) Preden postavi tolmača, dozve predsednik apelacijskega sodišča, ali je potrebno, da se takšen tolmač postavi, ali zna tisti, ki se naj postavi za tolmača, razen službenega jezika zadostno tudi tisti jezik, za katerega se naj postavi za tolmača, ter ali ima npravstveno kvalifikacijo in zadostno izobrazbo za temeljito prevajanje govora in pisma iz tega tujega jezika v službeni jezik in obratno. Prednost imajo pravniki.

(³) Stalni tolmač mora priseči, da bo vršil dolžnost tolmača vselej vestno, resnično in natančno.

(⁴) Za tolmača se postavi lahko tudi javni uradnik.

§ 293.

(¹) Pravilnost prevoda potrdi tolmač na prevodu samem sklicevaje se na opravljeno prisego, s svojim pečatom in podpisom ob navedbi datuma in številke oddelka, s katerim je bil postavljen za tolmača; pristaviti pa mora tudi datum, dan in kraj, kjer se je overovilo prevoda izdalo.

(²) Če hoče porabiti kdo tak prevod zunaj okoliša, za katerega je tolmač postavljen, mu potrdi predsednik okrožnega sodišča, v čigar območju je sedež tolmača, da je postavljen za zapriseženega tolmača.

§ 294.

(¹) Stalni tolmači morajo napraviti strankam na njih zahtevo proti nagradi prevod in jim za to ni treba posebnega sodnega naloga. Če nastane spor o pristojbinah (nagradi in stroških) izvedenca, jih določi sresko sodišče na tolmačevem sedežu (§ 297.).

(²) Stalni tolmač je dolžan, priti na sodni poziv k sodišču radi tolmačenja; če bi bil zadržan, mora to sodišču pravočasno sporočiti, da lahko poskrbi za njegovega namestnika. Tolmačevo nagrado za ustno tolmačenje pred sodiščem določi sodišče, pred katerim se je tolmačenje vršilo.

§ 295.

(¹) Če je za poedine primere potreben tolmač, a je stalnega tolmača dobiti samo ob znatnih stroških ali nesorazmerni zamudi časa, sme pozvati vsako sodišče

zanesljivo osebo, ki ima potrebno izobrazbo, da vrši dolžnost tolmača ali prevajalca, ko je predhodno pri-segla.

(²) Okolnost, da je bil tolmač za ta primer odrejen od sodišča, potrdi dotično sodišče na prevodu s svojim podpisom in pečatom ob navedbi imena in značaja ti-stega, ki je prevod napravil.

(³) Če se za takega tolmača postavi državni urad-nik, ga ni zapriseči.

§ 296.

Prevode tolmača, zapriseženega pri sodišču, morajo smatrati to sodišče kakor tudi ostala sodišča in oblasti za prave. Stranki, ki trdi, da tak prevod ni pravilen, je na izvolji, dokazati nepravilnost prevoda po predpisih grajanskega pravnega postopnika.

§ 297.

Minister pravde predpiše z uredbo obrazec prisege, obliko pečata, obrazec za overovilo prevoda, vpisnik za tolmače, nadalje disciplinsko oblastvo, disciplinska kaz-niva dejanja in kazni, primere prestanka službe tolmača ter tarifo o nagradi in o stroških za zasebne in službene posle tolmača.

Napravljanje listin pri sodišču.

§ 298.

Sodišča so poklicana, sodelovati pri napravljanju listin samó, kolikor ta ali kak drug zakon to odreja.

Izjavljanje poslednje volje pred sodiščem in hramba izvensodnih pismenih izjav poslednje volje.

§ 299.

(¹) Če hoče izjaviti stranka pred sodiščem svojo po-slednjo voljo pismeno, mora pismeno naredbo poslednje volje vsaj svojeročno podpisati in sodišču osebno izro-čiti. Sodišče mora opozoriti stranko na to, da mora biti na njeni naredbi poslednje volje njen svojeročni podpis. Pismeni sestavek se vloži v ovojo, zapečati s sodnim pe-čatom in se na ovoju napiše, čigava poslednja volja je v ovoju; stranki pa se dá potrdilo (priznanica) o pre-jemu sestavka.

(²) Ustna izjava poslednje volje se vzame na za-pisnik. Zapisnik se vloži v ovojo in se zapečati na način, omenjen v odst. (¹).

(³) Sodišče, ki sprejema pismeno ali ustno izjavo poslednje volje, mora biti sestavljeno iz sodnika in za-priseženega zapisnikarja. Namesto zapriseženega zapis-nikarja se smeta radi svedočenja vzeti dve priči, ki morata imeti lastnosti, predpisane v grajanskem zako-niku. Tudi ženske so lahko priče izjavi poslednje volje.

(⁴) Če sodnik stranke ne pozna osebno in po imenu, je treba ugotoviti njeno istovetnost na način, predpisan v § 288., odst. (⁷). Priča istovetnosti ne more biti ob-enem tudi priča izjave poslednje volje.

(⁵) Če sestoji pismena izjava poslednje volje ali za-pisnik o tej izjavi iz več pol, jih je treba sešiti in oba konca trobarvne vrvice s sodnim pečatom zapečaliti; razen tega pa morajo zgoraj omenjene osebe vsako polo podpisati.

(⁶) V zapisniku o sprejeti pismeni ali ustni izjavi poslednje volje je treba označiti tudi to, na kakšen način se je ugotovila istovetnost tistega, ki je predal izjavo poslednje volje pismeno ali jo podal ustno. Zapisnik podpiše tisti, ki je izjavil poslednjo voljo, sodnik, zapis-nikar in priče izjavi poslednje volje kakor tudi priče istovetnosti, če jih je kaj bilo.

(⁷) Pismena naredba poslednje volje in zapisnik o ustni izjavi poslednje volje se hranita na posebnem, za to odrejenem mestu po predpisih sodnega poslovnikarja.

§ 300.

Če je sila, morajo oditi omenjene osebe v stanova-nje tistega, ki hoče izjaviti pred sodiščem pismeno ali ustno svojo poslednjo voljo, sprejeti pismeno ali ustno izjavo poslednje volje in to postaviti v zapisnik ob označbi dneva, leta in kraja.

§ 301.

(¹) V območjih, kjer še ne obstoji ustanova javnih notarjev, izroči lahko, stranka sreskemu sodišču v hrambo izvensodno pismeno izjavo poslednje volje v odprtem ali zapečatenem ovoju.

(²) Če se izroči taka izjava poslednje volje odprta, jo sodnik pregleda in opozori prinosnika na oblične in druge nedostatke, ki jemljejo izjavljene volji veljavo.

(³) Listina se vloži v sodni ovojo, najsi se je predala odprta ali zaprta, se zapečati in se označi na ovoju, čigava izjava poslednje volje je v ovoju; stranki pa se dá potrdilo o prejemu sestavka.

(⁴) O tem se spiše zapisnik. Pismena naredba po-slednje volje se hrani na način, omenjen v § 299., odst. (⁷).

§ 302.

(¹) Če stranka ne zna službenega jezika, sodnik in zapisnikar pa ne znata jezika stranke, je pozvati zapri-seženega tolmača in še dve priči, ki znata poleg službe-nega jezika tudi jezik stranke, in se vpiše izjava stranke pred pričami v zapisnik tako, kakor jo tolmač prevede v službeni jezik.

(²) Ta določba se uporablja ustrezno tudi, če je stranka nema in se more samo z znaki sporazumeti.

Pristojnost.

§ 303.

Vsako sresko sodišče mora overavljati prepise, ro-kopise ali podpise in sprejemati ustne ali pismene izjave poslednje volje kakor tudi sprejemati v hrambo izvensodne pismene izjave poslednje volje. Če je izjavil kdo ustno ali pismeno svojo poslednjo voljo pred sr-eskim sodiščem, v čigar območju nima prebivališča, ali če je dal takemu sodišču v hrambo izvensodno pismeno izjavo poslednje volje, mora to sodišče o tem takoj ob-vestiti sresko sodišče, v čigar območju ima ta oseba svoje prebivališče.

Razglasitev poslednje volje, hranjene pri sodišču.

§ 304.

Brž ko zve sodišče za smrt osebe, katere listina o poslednji volji se pri njem hrani, jo razglasi in pošlje,

če ni samo zapuščinsko sodišče, ves svoj zapisnik o razglasitvi s to listino vred sodišču, pristojnemu za zapuščinsko razpravo, zase pa obdrži overovljen prepis listine.

Vrnitev pismenih izjav poslednje volje, hranjenih pri sodišču.

§ 305.

(¹) Sodne pismene izjave poslednje volje in tudi izvensodne pismene izjave poslednje volje, ki so izročene sodišču v hrambo, vrne sodišče na zahtevo tistemu, ki je te izjave sodišču izročil, ali pa njegovemu pooblaščenцу, izkazanemu z overovljenim pooblastilom, ki se glasi na ta posel.

(²) O tem napravi sodišče zapisnik, v katerem je treba navesti, na kateri način se je ugotovila istovetnost osebe, kateri je bila listina vrnjena; če je pa to pooblaščenec, se mora pooblastilo pridržati.

(³) Z vrnitvijo izgubi sodna pismena izjava poslednje volje moč sodne izjave poslednje volje, velja pa dalje kot izvensodna izjava, če ima za to vse zakonske pogoje. Sodnik mora stranko na to opozoriti, v zapisniku pa navesti, da se je to zgodilo.

(⁴) Sodni zapisniki, ki obsegajo ustno izjavo poslednje volje, se nikakor in nikoli ne izdajo; na zahtevo stranke pa se mora sprejeti na zapisnik izjava o preklicu ali preuredbi ustne izjave poslednje volje, pri čemer je treba postopati prav tako, kakor pri sprejemu prvotne izjave poslednje volje.

Pooblastitev za javne notarje.

§ 306.

Zakon o javnih notarjih predpisuje, koliko smejo opravljati posle iz tega dela tudi javni notarji.

Končna določba.

§ 307.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in se razglasi v »Službenih novinah«; dan pa, ko dobi obvezno moč, se odredi s posebnim zakonom.

Našemu ministru pravde priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem Našim ministrom, naj skrbe za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj po njem postopajo, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V Beogradu, dne 24. julija 1934; št. 71.720.

Aleksander s. r.

Minister pravde
Bož. Ž. Maksimović s. r.

Videl in pritisnil državni
pečat

čuvar državnega pečata,
minister pravde
Bož. Ž. Maksimović s. r.

Predsednik ministrskega
sveta
Nik. T. Uzunović s. r.

(Sledijo podpisi ostalih
gg. ministrov.)

SLUŽBENI LIST KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVINE

Priloga k 8. kosu VI. letnika z dne 26. januarja 1935.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

k Su 386 25/34—47.

Dravska banovina.

Volitev senatorjev

dne 3. februarja 1935.

Kandidatna lista.

I. Kandidati:

1. Franjo Žebot, Maribor, Loška ul. št. 10, novinar, bivši narodni poslanec.
2. Janez Štrein, Kaplja vas 35, posestnik, predsednik obč. Komenda.
3. Martin Šteblovnik, Rečica ob Paki št. 36, posestnik, predsednik občine Šmartno ob Paki.

II. Namestniki:

1. Štefan Litrop, Turnišče 216, posestnik, predsednik občine Turnišče.
2. Jožef Burgar, Hraše 20, občina Trboje, poljedelec, predsednik občine Trboje.
3. Alojzij Mihelčič, Breg pri Celju, posestnik.

Predstavnika liste:

1. Ferdo Novak, posestnik, predsednik občine Nevlje.
2. Avgust Šušteršič, predsednik občine Mengeš.

Namestnika:

1. Anton Košir, trgovec, predsednik občine Kovor.
2. Franc Černe, posestnik, predsednik občine Dobrova.

Su 386 25/34—51.

Prepis liste predlaganih oseb soglašja s potrjeno izvirno kandidatno listo.

Okrožno sodišče v Ljubljani,
dne 24. januarja 1935.

Keršič s. r.,
predsednik okrožnega sodišča.

Oklic.

Tožeča stranka: Baša Barbara roj. Zerdin, pos. v Mali Polani št. 93, ki jo zastopa dr. Pikuš Janko, odvetnik v Dolnji Lendavi, je vložila proti toženi stranki Zerdinu Štefanu, pos. iz Velike Polane, sedaj neznanega bivališča v Ameriki, sedaj oprav. št. P 53/35—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se določi na dan 27. februarja 1935 ob 9. uri pred tem sodiščem v sobi št. 20, razpravna dvorana.

Ker bivališče tožene stranke ni znano, se postavlja gosp. Horvat Jožef, posestnik v Mali Polani št. 88, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Sresko sodišče v Dolnji Lendavi,
odd. II.,
dne 17. januarja 1935.

O 34/34—12.

Oklic.

Dne 6. oktobra 1933 je umrla v Zavratcu št. 7/4 posestnica Alojzija Metelko, roj. Pirc, zapustivši oporoko, s katero je razdelila vse premoženje. Po ženitni pogodbi pripada prevzemna pravica zap. vdovcu Janezu Metelko, ki je neznanega bivališča v Ameriki.

Zap. vdovec Janez Metelko se radi tega poziva, da se tekom enega leta zglašiš pri podpisnem sodišču, ker bi se sicer zap. razprava dokončala z oporočnimi dediči in z Jakobom Artačem iz Krškega, ki se mu postavi za skrbnika.

Sresko sodišče v Krškem,
odd. I.,
dne 19. januarja 1935.

II P 14/35—3

Oklic.

Tožeča stranka Poje Anton, posestnik, Novi kot, p. Prezid, je vložila proti toženi stranki Pangeršiču Dragotu, lesnemu trgovcu v Škofji Loki, kolodvor, radi Din 1064— s pripadki k opr. št. II P 14/35—1 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 12. februarja 1935 ob 9. uri dop. pred tem sodiščem v izbi št. 2 razpravna dvorana.

Ker bivališče tožene stranke ni znano, se postavlja Hostnik Anton, delovodja občine Stara Loka, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, dokler ne nastopi sama ali ne imenuje pooblaščenca.

Sresko sodišče v Škofji Loki, odd. II.,
dne 14. januarja 1935.

Og 1/35—3

Uvedba postopanja radi amortizacije listine.

Na prošnjo Cimermana Franceta iz Ruhne vasi, sedaj posestnika v Dragi št. 1, pošta Bela cerkev, po dr. Globevniku Josipu, advokatu v Novem mestu, se uvaja postopanje za amortizacijo vložne knjižice, ki je bila baje izgubljena ter se njen imetnik pozivlje, da uveljavi tekom šestih mesecev, počenši z dnevom razglasitve, svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da je knjižica brez moči.

Oznamenilo: Vložna knjižica št. 26.529 Mestne hranilnice v Novem mestu z vlo-

go Din 42.404—, glaseča se na ime Cimerman Franc.

Okrožno sodišče v Novem mestu, odd. V.,
dne 17. januarja 1935.

V R 1244/35—4.

Amortizacija.

Na prošnjo Golescha Karla, hišnega pos. v Mariboru, Aleksandrova c. št. 44, se uvaja postopanje za amortizacijo hranilne knjižice, ki jo je prosilec baje izgubil, ter se njen imetnik pozivlje, da uveljavi tekom 6 mesecev po razglasitvi v »Službenem listu« svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da je hranilna knjižica brez moči.

Oznamenilo: hranilna knjižica Mariborskega kreditnega zavoda št. 960 z imovino Din 40.000, glaseča se na ime Golesch Karl.

Sresko sodišče v Mariboru,
odd. V.,
dne 22. januarja 1935.

Og 1/35—4.

Amortizacija.

Na prošnjo Oman Marice, blagajničarke v Mariboru, Ulica 10. oktobra št. 2, se uvaja postopanje za amortizacijo vložne knjižice št. 18.173 Mestne hranilnice v Mariboru, glaseče se na ime Jaš & Lesjak z vlogo Din 475.—, ki jo je prosilka baje izgubila ter se njen imetnik poziva, da uveljavi svoje pravice tekom šestih mesecev, počenši od dneva objave oglasa v »Službenem listu«, sicer bi se po preteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Okrožno sodišče v Mariboru,
odd. IV.,
dne 23. januarja 1935.

Og 1/35—3.

Amortizacija.

Na prošnjo Veber Ane iz Sele št. 51 se uvaja postopanje za amortizacijo hranilne knjižice, ki jo je prosilka baje izgubila, ter se njen imetnik pozivlje, da uveljavi tekom 6 mesecev po razglasu svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da je hranilna knjižica brez moči.

Oznamenilo: Hranilna knjižica Hranilnice in posojilnice v Stari Loki št. 2394, glaseča se na Ano Veber s saldom Din 5210—.

Okrožno sodišče v Ljubljani, odd. IV.,
dne 14. januarja 1935.

I 339/34—10

Dražbeni oklic.

Dne 7. februarja 1935 ob 10. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: hiša št. 54 na Dobračevi in zemljiška parc. št. 7, vrt, zemljiška knjiga Dobračeva, vl. št. 217. Cenilna vrednost: Din 50.000—.

Najmanjši ponudek: Din 33.334—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Logatcu,
dne 19. decembra 1934.

I 911/34—9 238

Dražbeni oklic.

Dne 19. februarja 1935 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Sp. Gasteraj, vl. št. 1.

Cenilna vrednost: Din 77.600.—
Vrednost pritikline: Din 2.050.—
Najmanjši ponudek: Din 53.100.—

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče Sv. Lenart v Slov. gor.,
dne 5. januarja 1935.

I 149/33—18. 237

Dražbeni oklic.

Dne 26. februarja 1935 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 10 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Ihova, vl. št. 37, 49 in 66.

Cenilna vrednost: Din 86.084'70.
Vrednost pritikline: Din 4.700.—
Najmanjši ponudek: Din 45.392'35.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče Sv. Lenart v Slov. gor.,
dne 15. januarja 1935.

Va I 377/34—16. 255

Dražbeni oklic.

Dne 26. februarja 1935 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16 dražba nepremičnin: hiše v Plešah št. 40 z gospodarskim poslopjem in zemljiščem, zemljiška knjiga k. o. Zelimlje, vl. št. 51.

Cenilna vrednost: Din 36.768'95.
Pritiklin ni.
Najmanjši ponudek: Din 24.512'62.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Ljubljani,
dne 9. januarja 1935.

Va I 3402/34. 256

Dražbeni oklic.

Dne 28. februarja 1935 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16 dražba nepremičnin: I. skupina: Vila na Erjavčevi cesti št. 12 in vrt, parc. št. 116 in 218; II. skupina: a) vrt parc. št. 30/1 (cenilna vrednost Din 2.634.449'40; b) stavbna parcela stanovanjska hiša v Nunki ulici št. 4 z gospodarskimi poslopji in dvoriščem, parc. št. 48/1; stavbna parcela z gospodarskim poslopjem št. 48/2 (cenilna vrednost Din 469.878'78); c) stavb. parc. s pritlično hišo parc. št. 49 (cenilna vrednost Din 7019'27), zemljiška knjiga I. k. o. Gradiško predmestje, vl. št. 72, zemljiška knjiga II. k. o. Gradiško predmestje, vl. št. a) 72, b) 28, c) 27.

Cenilna vrednost: I. Din 712.858'90; II. Din 3.111.347'45.
Pritiklin ni.
Najmanjši ponudek: I. Din 356.429'45; II. Din 1.555.673'75.

Prodaja se vrši po gori označenih skupinah, in sicer tako, da se proda I. skupina, II. skupina pa šele tedaj, če bi izkupiček iz I. skupine ne kril vknjiženih terjatev, oziroma ne bi bilo za I. skupino ponudka.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Ljubljani,
dne 11. januarja 1935.

Va I 4488/34. 257

Dražbeni oklic.

Dne 28. februarja 1935 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 16 dražba nepremičnin: I. parc. št. 777/5 vrt, parc. št. 777/6 stavbišča s hišo št. 57, s prizidkom, drvarnico, svinjakom in straniščem in

II. parc. št. 262 njiva; zemljiška knjiga I. k. o. Zg. Pirniče, vl. št. 305, II. k. o. Zg. Pirniče, vl. št. 144.

Cenilna vrednost: I. Din 30.000.—, II. Din 1.060.—.
Pritiklin ni.
Najmanjši ponudek: I. Din 20.000.—, II. Din 706'67.

Vadij: ad I. Din 3.000.—, ad II. Din 106.—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Ljubljani,
dne 15. januarja 1935.

I IV 3254/32—32. 249

Dražbeni oklic.

Dne 1. marca 1935 ob pol enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba 1/2 nepremičnin: zemljiška knjiga Studenci, vl. št. 564.

Cenilna vrednost: Din 63.490.—
Najmanjši ponudek: Din 31745'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Mariboru,
dne 3. januarja 1935.

I 702/34—7 229

Dražbeni oklic.

Dne 2. marca 1935 ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Poljčane, vl. št. 278, sestojecih iz gozda v površini 8 ha 81 a 85 kv. metrov.

Cenilna vrednost: Din 30.864'75.
Najmanjši ponudek: Din 20.576'50.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Slovenski Bistrici,
odd. II., dne 18. januarja 1935.

I 353/34—11. 250

Dražbeni oklic.

Dne 4. marca 1935 ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 4 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Ljutomer, vl. št. 588.

Cenilna vrednost: Din 165.409'—.
Najmanjši ponudek: Din 110.273'—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Ljutomeru,
dne 21. januarja 1935.

I 1680/34—9. 208

Dražbeni oklic.

Dne 7. marca 1935 dopoldne ob pol devetih bo pri podpisnem

sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga a) d. o. Ložina, vl. št. 43, b) d. o. Gruškovje, vl. št. 226.

Cenilna vrednost: ad a) Din 10.526.—, ad b) Din 11.405.—.

Najmanjši ponudek: ad a) in b) dinarjev 14.621.—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Ptuju, odd. IV., dne 11. januarja 1935.

*

I 340/34—14. 189

Dražbeni oklic.

Dne 7. marca 1935 ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Verače, vl. št. 42.

Cenilna vrednost: Din 8802'30.

Vrednost pritikline: Din 615.—.

Najmanjši ponudek: Din 5868'20.

Varščina: Din 808'25.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Kozjem, dne 18. januarja 1935.

*

I 800/34—12. 24

Dražbeni oklic.

Dne 7. marca 1935 dopoldne ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 21 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Zagorje, vl. št. 398.

Cenilna vrednost: Din 220.430.—.

Najmanjši ponudek: Din 146.954.—.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Litiji, dne 31. decembra 1934.

Konkurzni razglasi

97. Por. 17/34—29 236

Ustavitev poravnalnega postopanja.

Na predlog dolžnika Šinkovca Antona, trgovca na Lavi, p. Celje, otvorjeno poravnalno postopanje se ustavlja po §§ 34., odst. 1., in 56., t. 2., Zpr.

Okrožno kot por. sodišče v Celju, odd. I., dne 22. januarja 1935.

98. Por 47/34—50 218

Potrditev poravnave.

Prisilna poravnava izven stečaja dolžnice Urbančič Ivanke, trg. z modnim in galanterijskim blagom v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20.

Potrja se prisilna poravnava izven stečaja, katero je sklenila dolžnica s svojimi upniki pri naroku dne 14. decembra 1934 pri podpisnem sodišču.

Okrožno kot porav. sodišče v Ljubljani, odd. III., 16. januarja 1935.

Razglasi raznih uradov in oblastev

St. 474/35—VII/2. 254

Objava.

Mnogokratnik za izračun prirastkarine v okolišu mestne občine ljubljanske se je določil v smislu § 5. naredbe z dne 21. X. 1922 (Uradni list št. 365/113) in uredb z dne 3. X. 1934 (Službeni list št. 738/98 z dne 5. XII. 1934) za mesece september, oktober in november 1934 na 7, za mesec december 1934 pa na 7'01.

Mestno poglavarstvo mesta Ljubljane, dne 17. januarja 1935.

*

No. 222/3. 244

Razglas.

Zakupna pogodba lovišča občine Trebeljevo poteče z 31. marcem 1935. — Zbog tega se na osnovi § 2. min. naredbe z dne 15. XII. 1852, drž. zak. št. 257, razpisuje za zakup tega lovišča za dobo od 1. IV. 1935 do 31. III. 1938 javna dražba pri tukajšnjem sreskem načelstvu v sobi št. 1, na četrtek 7. marca t. l. ob pol desetih dopoldne.

Lovišče meri 7017 ha 71 a in 33 m². Izklicna cena znaša Din 2400.—, predpisana varščina, ki se mora pred začetkom dražbe položiti v gotovini, znaša tudi Din 2400.—.

Dražbe se bo smel udeležiti, kdor ni izključen od zakupa po predpisih zakona o lovu.

Zdražitelj bo moral poleg zakupnine plačati tudi banovinsko davščino na lovišča.

Ako prva dražba ne bi uspela, se bo vršila vnovična dražba brez posebnega oklica po 8 dneh, eventualno tudi pod izklicno ceno.

Dražbeni pogoji se morejo vpogledati pri sreskem načelstvu v sobi št. 2 med uradnimi urami.

Sresko načelstvo v Litiji, dne 22. januarja 1935.

*

Štev. 108. 157—3—3

Razpis.

Za dobavo potrebščin državni bolnici za duševne bolne v Ljubljani in na Studencu v času od 1. aprila do 30. septembra 1935, odnosno za premog v času od 1. aprila 1935 do 31. marca 1936, se razpisujejo ofertne licitacije, ki se bodo

vršile po določilih čl. 82. v zvezi s čl. 89. ter ostalih predpisov zakona o državnem računovodstvu in pravilnika za njega izvrševanje, in sicer:

dne 20. februarja 1935 licitacija za dobavo vseh vrst mesa in slanine,

dne 21. februarja 1935 licitacija za dobavo kruha,

dne 22. februarja 1935 licitacija za dobavo mleka in mlečnih izdelkov,

dne 23. februarja 1935 licitacija za dobavo moke in mlevskih izdelkov,

dne 25. februarja 1935 licitacija za dobavo specerijskega blaga,

dne 26. februarja 1935 licitacija za dobavo premoga.

Licitacija se bo vršila vsakokrat ob 11. uri v pisarni uprave bolnice za duševne bolne Ljubljana—Studenc v Ljubljani, Poljanski nasip št. 52.

Splošni in specialni licitacijski pogoji, kakor tudi druga navodila z navedbo višine potrebne kavejce za posamezne vrste blaga radi udeležbe pri licitaciji daje uprava bolnice v uradnih urah proti povračilu režijskih stroškov.

Uprava bolnice za duševne bolne Ljubljana—Studenc v Ljubljani, dne 15. januarja 1935.

*

St. 58/35. 226—3—1

Razpis nabave.

Za nabavo živilskih in hišnih potrebščin drž. bolnici za ženske bolne v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. septembra 1935, odnosno za dobavo kuriva v času od 1. aprila 1935 do 31. marca leta 1936., se razpisuje prva ofertna licitacija, ki se bo vršila po določilih členov 89. v zvezi s členom 82. ter ostalih predpisov zakona o državnem računovodstvu, pravilnika za njega izvrševanje in ostalih zakonskih predpisov ter pooblastil, in sicer:

1. dne 25. februarja 1935 za špecerijo in hišne potrebščine, mleko in mlečne izdelke in premog-kockovec ter koks za centralno kurjavo,

2. dne 26. februarja 1935 za vse vrste mesa, mesne izdelke in slanino, kruh in moko, mlevske izdelke in poljske pridelke.

Licitacije se bodo vršile vsakokrat ob 11. uri v pisarni tukajšnje bolnice.

Pogoji kakor tudi druga navodila z navedbo višine potrebne kavejce za posamezne vrste blaga radi udeležbe pri licitaciji daje uprava bolnice.

Uprava drž. bolnice za ženske bolne v Ljubljani, dne 19. januarja 1935.

*

Opr. št. 24/7—1935—1. 232

Razglas o licitaciji.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev (OUZD) v Ljubljani razpisuje na dan 20. februarja 1935

javno pismeno ofertno licitacijo za sukcesivno dobavo raznih tiskovin.

Ponudbe, pravilno kolkovane po tarifni postavki 25. taksnega zakona, se morajo vložiti v zaprtem in zapečatenem ovitku, na katerem mora biti označba: »Ponudbe na opr. št. 24/7—1935—1«, do dne 20. februarja do 11. ure dopoldan v sobi št. 205, Miklošičeva c. 20/I. nadstr.

Ponudbe se morajo vložiti na posebnih tiskovinah, ki se dobijo obenem s »splošnimi« in »podrobnimi pogoji« za ceno Din 30.— pri okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 20 (v ekonomatu), prtiličje, levo, od 8. do 12. ure.

Licitacija bo označenega dne ob 11. uri dopoldan v sobi št. 212, na Miklošičevi cesti št. 20/I. nadstropje.

V Ljubljani, dne 22. januarja 1935.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva c. št. 20.

Razne objave

243

Vabilo
na izredni občni zbor delegatov
»Naprednosti«,
reg. pom. blagajne v Mariboru,
ki bo

v nedeljo, dne 3. februarja 1935 ob 14. uri v dvorani hotela »Novi svet« v Mariboru

z naslednjim

dnevni redom:

1. Pozdrav načelnika.
2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Volitev odsekov:
 - a) odsek za verificiranje mandatov (3 člani),
 - b) odsek za redigiranje predlogov (3 člani).
4. Poročilo uprave o delovanju blagajne in zadevni predlogi:
 - a) računsko poročilo za leti 1933 in 1934;
 - b) statistična poročila;
 - c) ukrepi banske uprave.
5. Poročilo Verifikacijskega odbora.
6. Sklepanje o poročilih odseka za redigiranje predlogov.
7. Volitve:
 - a) 5 članov načelstva;
 - b) 5 članov razsodišča in 3 namestnikov.
8. Slučajnosti.

Blagajna šteje 35 delegatov. Za pravnoveljavno sklepanje na tem občnem zboru so veljavna določila §§ 19. in 20. društvenih pravil.

Ako število delegatov ne bi zadoščalo za sklepčnost, bo drugi občni zbor 4 tedne pozneje, ki sklepa pravnoveljavno neglede na število navzočnih delegatov.

Maribor, dne 24. januarja 1935.

Načelstvo.

*

223—3—1

Poziv upnikom.

Združba Agrar zajednice Petišovcuh se je razdružila in prešla v likvidacijo.

Svoje upnike poziva, da prigrasijo eventualne terjatve.

Petišoveci, dne 15. januarja 1935.

Likvidator.

*

213—3—2

Poziv.

Pašniška zadruga v Selnici ob Dravi je stopila v likvidacijo.

Upniki se pozivljejo, da prijavijo svoje terjatve.

Likvidator:

Verdonik Josip s. r.

*

224

Razid društva.

Akademski krožek na Jesenicah se je prostovoljno razšel, ker nima pogojev za nadaljnji obstoj.

Za odbor: Bogataj Jože, cand. med.

*

260

Razid društva.

Društvo »Samopomoč« za slučaj pogina ali zasilnega zakola goved ali svinj s sedežem v Laškem se je po sklepu občnega zbora z dne 31. januarja 1932 prostovoljno razšlo.

Predsednik »Samopomoči«:

Smit Alojz s. r.

*

240

Objava.

Društvo kmetskih fantov in deklet v Zabnici objavlja, da se je prostovoljno razšlo, ker nima nikakega premoženja.

Predsednik: Janko Hafner s. r.

Tajnik: Frane Hafner s. r.

*

168 3—3

Objava.

Izgubil sem svoje izpričevalo bivše Mahrove šole v Ljubljani iz leta 1910. Proglašam ga kot neveljavno.

Isidor Gj. Bilić s. r., Sarajevo.

Čubrilovića Veljka 2/II.

*

235

Objava.

Izgubil sem dijaško knjižico za šolsko leto 1934./35. ter jo proglašam za neveljavno.

Jamnik Janez s. r.,

dijak III. b razreda drž. real. gimnazije v Ptujju.

*

253

Objava.

Izgubil sem zaposlitveno dovoljenje, ki mi je bilo izdano od kraljevske banske uprave z odlokom VI No. 1076/1 z dne 7. febr. 1930, ter ga proglašam za neveljavno.

Javernik, dne 26. novembra 1934.

Jevšček Ivan s. r.

219

Objava.

Izgubil sem izpričevalo IV. razreda višje drž. realke v Ljubljani za leto 1926./27. na ime: Juh Leopold, rodod iz Ljubljane.

Proglašam ga za neveljavno.

Juh Leopold s. r.

*

228

Objava.

Izgubila sem izpričevalo enoletnega trgovskega tečaja dekliške meščanske šole pri s. Uršulinkah v Škofji Loki za leto 1914. na ime: Klinar Cecilija, rodod iz Ribnice (Dol.).

Proglašam ga za neveljavno.

Klinar Cecilija s. r.

*

242

Objava.

Izgubil sem zavarovalno polico št. 51.387 Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani, oddelek Karitas, glasečo se na ime Kokovnik Ivan, Maribor, Betnavska cesta 62, zavarovalna vsota dinarjev 4712.—, mesečna premija Din 40.—, Proglašam jo za neveljavno.

Ivan Kokovnik s. r.

*

252

Objava.

Izgubil sem prometno knjižico št. 4122. in jo proglašam za neveljavno.

Ivo Kramar s. r., Teharje.

*

225

Objava.

Podpisanemu dr. Alojziju Krautbergerju, zobozdravniku v Celju, Vrvarška ulica 2, se je izgubila prometna knjižica št. 263, tablica št. 1.157, fijakarskega voza in se proglašam za neveljavno.

Celje, dne 22. januarja 1935.

Dr. Krautberger Alojzij s. r.,
zobozdravnik, Celje.

*

234

Objava.

Izgubil sem obrtne liste št. 2707, 6020/1, 8284/28, izdane od sreskega načelstva v Murski Soboti z dne 15. januarja 1916, 29. avgusta 1927 in 6. decembra 1928 za trgovino s perutnino in jajci, divjačino, s perutnino v živem in zaklanem stanju. Proglašam jih za neveljavne.

Rankovci, dne 24. januarja 1935.

Ratnik Emerik s. r.

*

241

Objava.

Ukradena mi je bila evidenčna tablica št. 30181 kolesa in jo proglašam za neveljavno.

Videm-Dobrepolje, 21. januarja 1935.

Rozman Ivan s. r.